

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028-U-09 с предмет:
**„РАЗРАБОТВАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПЛАН ЗА ГРАДСКО
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ – ГР. ЯМБОЛ, ДОГОВОР №
BG161PO001/1.4-07/2010/028, ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ” 2007-2013**

*Обособена позиция №1: Изготвяне на Интегриран план за градско
възстановяване и развитие за гр. Ямбол*

***Актуализиран интегриран Доклад за проведен териториален,
проблемен и социално-икономически анализ, формулирана визия за
развитие и идентифицирани зони за въздействие***

(въз основа на писмо с Изх. № 99.00.6-10655/11.12.2012 от УО на ОПРР до община Ямбол)

Изготвен от обединение
„ПЛАН ЯМБОЛ 2020“

януари, 2013

[1] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република
България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол“
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ИДЕНТИФИКАЦИЯ

Име на договора: „Изготвяне на интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Ямбол“

Договор №: BG161PO001/1.4-07/2010/028-U-09

Възложител: Община Ямбол

Изпълнител : Обединение „План Ямбол 2020“
Бул. „Черни връх“ № 32 Г
Тел. 02 962 56 23; Факс: 02 862 83 23
E-mail: office@bco.bg

Представяващ
обединението: Стоян Ставрев
Тел. 02 962 56 23
Stoyan.stavrev@bco.bg

Подпис:

Дата на подписване на
договора: 18.09.2012 г.

Дата на започване
изпълнението: 19.09.2012 г.

Краен срок на проекта: 31.07.2013 г.

Вид доклад: Актуализиран интегриран Доклад за проведен териториален, проблемен и социално-икономически анализ, формулирана визия за развитие и идентифицирани зони за въздействие

Дата на издаване на
доклада: 25.01.2013 г.

Ръководител на екипа: Атанас Атанасов

Подпис:

[2] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГРАДА

III. ДЕМОГРАФСКИ ПАРАМЕТРИ И ПОЛИТИКА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА НИВО ОБЩИНА, ГРАД И ЗОНА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

IV. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ

V. СОЦИАЛНА СФЕРА С АКЦЕНТ ВЪРХУ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ И ПРОБЛЕМИ НА „ВКЛЮЧВАНЕТО” НА ИЗОЛИРАНИ/МАРГИНАЛНИ СОЦИАЛНИ ГРУПИ

VI. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

VII. ОКОЛНА СРЕДА

VIII. СЕЛИЩНА МРЕЖА, УСТРОЙСТВО И ИЗГРАДЕНOST НА ГРАДСКАТА СРЕДА

IX. ЖИЛИЩЕН СЕКТОР

X. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА, ВКЛ. КОМУНИКАЦИОННО-ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА

XI. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ, ВКЛ. И ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА ИМ ЛОКАЛИЗАЦИЯ НА АКТУАЛНИ ПРОЕКТНИ ИДЕИ, РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ, ВКЛ. ТАКИВА КОИТО СА ПОЛУЧИЛИ ФИНАНСИРАНЕ ИЛИ РЕАЛИЗИРАНИ В ПОСЛЕДНО ВРЕМЕ

[3] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ХII. ОСИГУРЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА С ДЕЙСТВАЩИ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ/СХЕМИ

ХIII. РОЛЯ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА РАЗВИТИЕТО НА ГРАДА В РАМКИТЕ НА ОБЩИНАТА, КАКТО И В КОНТЕКСТА НА ЮГОИЗТОЧНИЯ РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ КАТО ЦЯЛО

ХIV. SWOT АНАЛИЗ

[4] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

АД – Акционерно дружество	НСИ – Национален статистически институт
АМ – Автомагистрала	НСРР – Национална стратегическа референтна рамка
АХУ - Агенция за хората с увреждания	НУ – Начално училище
БПК - Биологичното потребление на кислород	ОВОС – Оценка на въздействието върху околната среда
ВиК – Водоснабдяване и канализация	ОГП – Общ градоустройствен план
ВН – Високо напрежение	ООД – Дружество с ограничена отговорност
ГКПП – Граничен контролно пропускателен пункт	ОРУ - откритата разпределителна уредба
ГКТП - Генерален комуникационно-транспортен план	ОУ – Основно училище
ГПОД - Генерален план за организация на движението	ОУП – Общ устройствен план
ГПСОВ - Главна пречиствателна станция за отпадни води	ПЕВВП – Полиетиленови тръби с висока плътност
ДДЛРГ – Дом за деца лишени от родителски грижи	ПДК - Предельно допустими концентрации
ДЛС - Държавно ловно стопанство	ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
ДМА - Дълготрайни материални активи	ПСФ – Пътно – строителна фирма
ДП – Държавно предприятие	ПТП – Пътно транспортно производство
ЕАД – Еднолично акционерно дружество	ПУМ - Първостепенната улична мрежа
ЕООД – Еднолично дружество с ограничена отговорност	ПУП – Подробен устройствен план
ЕПЖС – Едропанелно строителство	РЗИ – Регионална Здравна Инспекция
ЕПК – Едроплощен кофраж	РЗП - Разгъната застроена площ
ЕС – Европейски съюз	РИЗ - Регионална инспекция по здравеопазване
ж.к. – жилищен квартал	РИОКОЗ - Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
ИПГВР - Интегриран план за градско възстановяване и развитие	РИОСВ – Регионална инспекция по околната среда и водите
ИСПА - Инструмент за структурни политики за предприемачество	РОУКАВ - Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
КИД - Класификатор на икономическите дейности	РУ – Районно управление
КИН – Културно-историческо наследство	СД – Събирателно дружество
КПС - Колекторна помпена станция	СДВР – Столична дирекция за вътрешните работи
ЛФК – Лечебна физкултура	СИФ – Световен икономически форум
МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение	СМР – Строително-монтажни работи
МГ – Математическа гимназия	СрН – средно напрежение
МОН – Министерство на образованието и науката	СТБ – стоманобетон
МПС – Моторно превозно средство	СФМП – Съвместен фонд за малки проекти
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството	СХБАЛ – Специализирана хирургична болница за активно лечение
МТСП – Министерство на труда и социалната политика	ТГС – Трансгранично сътрудничество
НЕК – Национална Електрическа Компания	ТЕЦ – Топлоелектрическа централа
НЛОС - Неметанови летливи органични съединения	ТИД - Техничко-икономически доклад
НН – Ниско напрежение	ТПКИ „Недялко Царев”
НП ОСПОЗ - Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост”	ТПО – Териториална проектантска организация
НПП – Нетни приходи от продажби	ТСБ – Териториално селищно бюро
	ФПЧ – Фини прахови частици
	ХЕС - Хидравлични елементи и системи
	ХПК - Химичното потребление на кислород
	ЦГЧ – Централна градска част
	ЦПС - Централна помпена станция
	ЮИРП – Югоизточен регион за планиране

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Интегрираното развитие на градовете се реализира чрез интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР). С ИПГВР се осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различните политики и планови ресурси за постигане на идентифицирани цели чрез използване на специфични финансови инструменти.

ИПГВР цели трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на градската територия, чрез интеграция на всички дейности в плана по начин, който осигурява взаимовръзка между отделните елементи, така че да се създаде синергия и цялостното въздействие от плана да превишава сбора от въздействието на отделните му съставни части, ако те се осъществят поотделно.

Разработването на Целевия и проблемен анализ е първия етап от изготвянето на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Ямбол. Целевият и проблемен анализ систематизира и обобщава най-важните моменти от съществуващите стратегически документи за развитието на Р България, региона, областта, общината и града и се основава на Методическите насоки за разработване и прилагане на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от юли 2010 г.

Анализът проследява съществуващото състояние на средата във всички аспекти, факторите, влияещи върху настъпилите промени и тенденциите за развитието на градските територии, природните и антропогенни компоненти, социалната среда, икономически и технологични системи в град Ямбол. Основната цел на анализа е идентифициране на части от градската територия, решаването на чиито проблеми изисква да бъдат прилагани инструментите на интегрираното развитие и на първо място – на интегрираното планиране. Анализът е направен на базата на вече изградена визия за социално-икономическото развитие на града, отразени в стратегическите документи, вкл. устройствените планове, както и на основата на проблеми, определени със секторните програми. Анализирани са факторите, които са довели до съществуващото състояние и натрупване на проблеми в определени зони на територията на града. Обобщени са силните и слаби страни, възможностите и заплахите в

[6] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

развитието на икономическата активност, социалното приобщаване, зоните за обитаване, туризма, културно-историческото наследство, околната среда и са систематизирани изводи за състоянието на градската среда. Направените изводи от анализа ще доведат до обосноваване на зони за въздействие с посочени начин на определянето им (по критериите, включени в Методическите насоки за разработване и прилагане на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие), основни характеристики и параметри (териториален обхват, брой обекти и др.) и проблеми за решаване с ИПГВР.

При разработването на плана в съответствие с изискванията на Методическите насоки на МРРБ, планът се е съобразявал с Областната стратегия за развитие на област Ямбол, Общинския план за развитие на общината – 2003, Актуализацията на Общинския план за развитие – 2008, „Стратегия за възстановяване и развитие на пътната инфраструктура на община Ямбол за периода 2010-2013г.“, както и с Предварителния проект за ОУП на гр. Ямбол, който не е официализиран.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГРАДА

Град Ямбол е административен център на Област Ямбол, както и център и единствено населено място на Община Ямбол. Разположен е върху територия от 91 км² на двата бряга на река Тунджа. Намира се на 77 км от Черно море. Географско разположение на Ямбол е ключово: на кръстопътя София – Бургас и Русе – ГКПП Лесово на границата ни с Турция. Пускането на магистрала "Тракия" ще допринесе за по-бързи връзки с пазари и транспортни коридори, което е от особено значение за привличането на нови потенциални инвеститори в града.

Населението на града според Преброяването на населението от 2011 г. е 74 132 души, което го поставя на 13-то място по големина в България.

По отношение на икономическото си развитие град Ямбол се характеризира с разнообразна отраслова и подотраслова структура и специализация, балансирано развитие на производствените мощности, подготвени кадри и сравнително добра инженерна и техническа

[7] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

инфраструктура в индустриалните зони. Преобладаващ дял в икономиката на града има преработващата промишленост.

Аграрното развитие се предопределя от благоприятните климат и почви. Работещите предприятия имат съвременни технологии и определени пазари. Това предопределя развитието на търговията, земеделието и свързаните с него производства – преработка на храни, текстил и машиностроене.

Националната ос на урбанизация София – Пловдив - Стара Загора – Ямбол – Бургас е оста на ускорено развитие в Югоизточна България, на основата на транспортната, енергийната и съобщителната инфраструктури и свързаните с това процеси на развитието на икономиката, развитието на услугите и др.

Завършването на автомагистрала „Тракия“ ще увеличи потенциалните предимства на Ямбол като център в Югоизточния регион за планиране, с благоприятно транспортно-географско положение. Общината и град Ямбол са с потенциал за развитие като регионален център в региона.

Релеф

Релефът е равнинно-хълмист с надморска височина 100-150 м като преобладаващия релеф в града е равнинен. Територията на град Ямбол е част от Тракийската низина по средното течение на р. Тунджа, с плоски и загладени хълмове, недълбоки и широки долини с полегати склонове, разсечени от долината на Тунджа и нейните притоци.

Климат

Географската ширина и надморската височина, на която е разположен град Ямбол, определят неголямата разлика в топлинно отношение между основните сезони — зима и лято. Характерни са сравнително меката зима — средномесечните януарски температури са 0,2°C, и топлото лято, със средномесечна температура за м.юли - 23.2°C. Средната годишна максимална температура е 17,9°C, а средната годишна минимална - 6,4°C. Средногодишната месечна температура е 12.0°C. Районът се характеризира със умерена влажност на въздуха и средни валежи – около 540 мм средногодишно, с добре проявен континентален режим. Летният максимум е през юни-юли, зимният минимум - през януари - февруари.

[8] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Геоложка характеристика

На територията на град Ямбол са установени горнокредни седименти и вулканити, неогенски отложения на Елховската свита и кватернерни образувания.

Горнокредните седименти и вулканити изграждат морфоложки издигнатите части на територията на града и източно от него. Представени са от Търновската свита и Драгановската свита, които са образувани по времето на кониас – сантонския етажи.

Търновската свита изгражда северната част на града. На повърхността се разкрива в зоната на квартал Бенковски – р. Мочурица. В геоложкият строеж на свитата участват незакономерно редуващи се туфи, туфити, пясъчници, глинести варовици и мергели.

Драгановската свита изгражда района на парк Боровец, на изток от него, както и височините северозападно от Ямбол. Тук се установяват пачки от туфи, туфити, пясъчници и мергели. Връх Боровец и отиващите на изток възвишения са изградени от по-трудно поддаващи се на изветряване силициеви от алкални трахити.

В западната част на гр. Ямбол, западно и северно от него горнокредният скален комплект се покрива от Елховската свита и алувиалните образувания на реките Тунджа и Мочурица.

На територията на общината са установени два вида полезни изкопаеми: кариерни материали и подземни води. Чакъли и пясъци се добиват от заливната тераса на р. Тунджа. Добивът е механизирован.

Почвена покривка

Почвената покривка е разнообразна. Черноземните смолници заемат значителни площи в ниските части на Среднотунджанското поречие и са подходящи за отглеждане на зърнени, фуражни и технически култури. Алувиално-делувиални почви преобладават по поречието на река Тунджа и притоците ѝ. Лекият им механичен състав и свързаните с него по-благоприятни водни, въздушни и топлинни свойства на алувиално-делувиалните почви ги правят едни от най-предпочитаните за земеделие.

Водни ресурси

Водните запаси в общината са ограничени. Единствено р.Тунджа предоставя по-големи възможности. Тя е четвъртата по дължина река в България: 398 км. Нейни по-големи притоци са Мочурица, Поповска, Калница, като за тях са характерни снежно-дъждовен режим, есенно-зимно пълноводие и рязко изразен февруарски максимум. Под влияние на значителни пролетно-летни валежи зимното пълноводие преминава във вторично пролетно пълноводие и по такъв начин в режима на реките се формира една обща многоводна фаза от ноември до април, през която протичат 80-90% от годишния обем от оттока.

Подземни води в количества, представляващи практически интерес са акумулирани в елувиалните образувания. За нуждите на гр. Ямбол в терасата на р. Тунджа е изградена водоснабдителна система "Ормана".

Растителност

Естествената растителност заема съвсем ограничени пространства. Тя е изтласкана и се е съхранила само в онези места, които са по-малко годни за развитие на земеделието. Запазилите се единични дървета и групи от дървета говорят за предишно разпространение на обширни горски масиви. Унищожени са гори от вековни дъбове, габъри, брястове, лески и др. Сега преобладава културна и селскостопанска растителност. Горската растителност в района е представена от различни видове дъб, липа, ясен, върба, тополя, габър и др. в поречието на Тунджа, лесопарк Боровец и Ормана, както и изкуствено създадените горски пояси.

Исторически преглед

Най-ранните останки от селищен живот са открити в десетките праисторически селищни могили. На територията на съвременния град Ямбол се намират останки от т.н. Рашева и Марчева могили, които датират от неолита, енеолита и бронзовата епохи.

В чертите на съвременния град Ямбол е съществувало антично селище, като се предполага, че през 293 г. император Диоклетиан, преминавайки през него, му е дал името Диосполис (град на Зевс). Първите писмени данни за града са от VI в., а любопитни сведения за него се съдържат във византийски, арабски и османски хроники. През X-XIV в. гръцкото име на средновековния Ямбол е било Дамполис, а българското, известно от един каменен

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

надпис от 1356-7 г. - Дъбилин. Градът е един от първите на Балканите, който оказва силна съпротива на турците и бива превзет през 1373 г. след продължителна обсада. Част от впечатляващите крепостни стени и кули на средновековния Ямбол са съхранени и до днес.

От периода на османското робство в града са запазени два великолепни архитектурни паметника от XV в.: Безистенът, който е единственият в България добре запазен покрит пазар, и османският храм Ески джамия. Добре запазени са и църквите "Свети Георги" и "Света Троица", които са пазели българските традиции по време на петвековното турско робство.

В първата половина на XX век Ямбол бил известен с лековитата си минерална вода и минералната баня, с уникалния релсов трамвай, теглен от коне, с реномираната си фазанария, с огромния хангар за целелини от 1917 г. и пр.

Ямбол има запазено място в националната и световната история както поради факта, че е град с над 17 века история, но и защото градът е родно място на интелектуалци от най-висока класа. С ямболски корен е Джон Атанасов - изобретателят на чудото на нашия век - компютъра; тук са родени - първият професор по педагогика в България Петър Нойков, елитният математик Атанас Радев; световноизвестните художници Жорж Папазов и Джон Попов; последният български енциклопедист Кирил Кръстев; Стилиана Параскевова, извезала първообраза на българското национално знаме.

III. ДЕМОГРАФСКИ ПАРАМЕТРИ И ПОЛИТИКА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА НИВО ОБЩИНА, ГРАД И ЗОНА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Демографската ситуация в град Ямбол е резултат от действието на фактори и влияния, които от една страна са характерни за Р България, а от друга специфични за територията на града и обусловени от неговото историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие. Съществено влияние оказват брачността, разводимостта, раждаемостта и смъртността, миграцията, полово-възрастовата, етническа, религиозна и образователна структури на населението. Те влияят на формирането на човешките ресурси в града, както в количествено, така и в качествено отношение. През последните години се наблюдава трайна

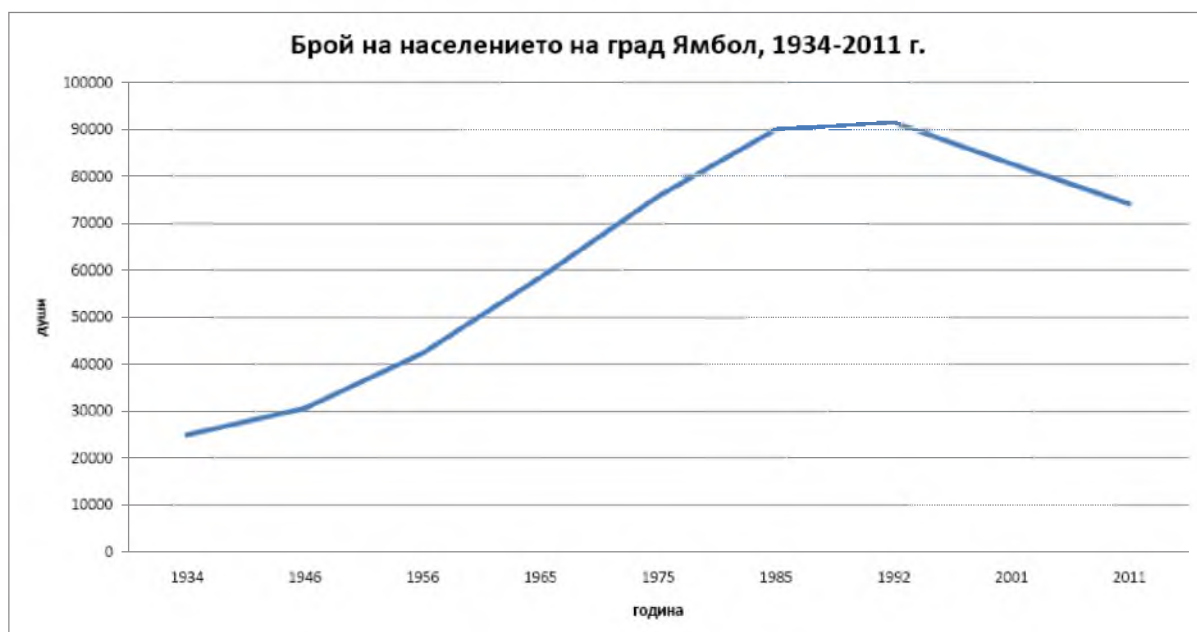
[11] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

тенденция към намаляване броя на населението на гр. Ямбол. Населението на града нараства до 1992 г., след което започва неговото намаляване. Това се дължи както на отрицателния естествен, така и на отрицателния механичен прираст.

Фиг. 1 Брой на населението

За периода 2004 - 2011 г. населението на територията на град Ямбол показва непрекъсната тенденция на намаляване, като жителите на града са намалели с 6397 души или с 8.03 %. Средногодишно населението на града намалява с 1.04 %.

Фиг. 2. Ръст на населението

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Население - град Ямбол	79665	79314	79119	78302	77906	77174	75742	73268
Ръст на населението спрямо предходната година (%)	0	-0.44	-0.25	-1.03	-0.51	-0.94	-1.86	-3.27

Това намаление е един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото му развитие. То ще доведе до ограничаването на работната сила и възпроизводствения потенциал.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 3. Общ брой население на гр. Ямбол

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Р България	7761049	7718750	7679290	7640238	7606551	7563710	7504868	7327224
Югоизточен район	1139926	1134741	1129846	1125982	1121569	1116560	1106448	1072850
област Ямбол	147906	146094	144525	142475	140669	138429	135812	130056
град Ямбол	79665	79314	79119	78302	77906	77174	75742	73268

За периода 2004-2011 г. населението на гр. Ямбол е намаляло с 6 397 д.

Полът е един от най-важните признаци на човека, от който зависи участието в естественото възпроизводство, мястото в семейството, социалния статус и участието в трудовия процес. Съотношението между мъжете и жените се определя основно от половата диференциация на смъртността и раждаемостта.

Фиг. 4. Полова структура на населението на гр. Ямбол

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Гр. Ямбол	38 800	40 865	38 585	40 729	38 422	40 697	37 951	40 351	37 637	40 269	37 234	39 940	36 541	39 201	35 706	37 562

В изследваната територия за периода 2004-2011 г. не се наблюдават резки промени в половия състав на населението. През целия изследван период на територията на град Ямбол преобладават жените. Важността на възрастовата структура на населението, произтича от факта, че хората в отделните възрасти притежават разностранни жизнени и трудови възможности и по различен начин участват в материалното производство и духовния живот в обществото. Друга важна особеност е зависимостта между полово-възрастовия състав на населението и естествения му прираст. Според групировката на шведския статистик и демограф Зунберг, възрастовата структура на населението в изследваните територии е от регресивен тип. От нея ясно се вижда тенденцията към застаряване на населението. Възрастовия състав на населението на гр. Ямбол се доближава до този на Р България.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 5. Възрастов състав на населението по Зунберг, %

	0-14	15-49	50+
Р България	13.24	46.79	39.96
град Ямбол	14.46	47.49	38.06

Изменението във възрастовия състав на населението е от решаващо значение за формирането на трудоспособен контингент¹. В резултат на ниската раждаемост, населението в под трудоспособна възраст заема най-малък дял в изследваните територии. Въпреки че, град Ямбол е с относително по-висок дял на население в под трудоспособна възраст той е недостатъчен за бъдещото формиране на трудовия контингент. Делът на населението в над трудоспособна възраст в града е малък. Делът на населението в трудоспособна възраст на град Ямбол, е над средното за областта и страната.

Фиг. 6. Дял на населението под, в и над трудоспособна възраст

	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Р България	13.24	68.27	18.49
област Ямбол	13.76	65.26	20.98
град Ямбол	14.45	70.51	15.04

Полово-възрастовата пирамида на град Ямбол, показва тенденция на застаряване на населението и при двата пола. От нея ясно се вижда преобладаването на мъжете в първите възрастови групи, след което се наблюдава изравняване на броя на населението в двата пола. Превеса на жените започва след 40 годишна възраст, като техния дял плавно се увеличава и удвоява след 80 годишна възраст. Това е тенденция характерна както за града, така и за областта и страната.

¹ Включва лицата от началната до пределната трудова възраст според Българското трудово законодателство.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

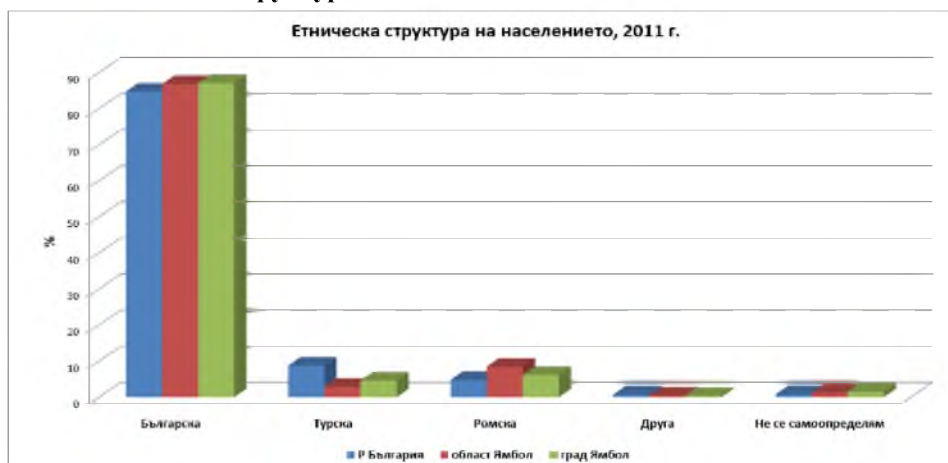
Фиг. 7. Полово-възрастова пирамида на град Ямбол, 2011г.

Област Ямбол и град Ямбол се отличават по отношение на етническата си структура от тази на страната. От представените по-долу графика и таблица, ясно се вижда високия процент на население от ромската етническа група. Освен това град Ямбол се отличава с по-висок дял на населението от българската етническата група от този за страната и областта и по-малък процент на население от турската етническа група.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 8. Етническа структура на населението

Фиг. 9. Етнически групи

	Етническа група				
	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределям
Р България	84.79	8.81	4.87	0.74	0.8
област Ямбол	86.85	2.93	8.48	0.54	1.21
град Ямбол	87.13	4.63	6.20	0.43	1.60

Образователната структура на населението е неразривно свързана с неговата етническа принадлежност. Това е причината за високия дял на населението с висше и средно образование на територията на града.

Фиг. 10. Образователна структура на населението на гр. Ямбол

	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)
Р България	19.57	43.39	23.09	7.79	4.77	1.17	0.21

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

област Ямбол	14.04	41.14	26.56	10.54	5.50	2.0	0.23
град Ямбол	19.62	46.83	19.77	6.77	5.15	1.63	0.24

Възпроизводството на населението на дадена територия се изразява чрез постоянното му възобновяване или чрез смяната на едни поколения с други. Количествената му страна обхваща естественото движение на населението. От своя страна, то се характеризира с раждаемостта и смъртността. До голяма степен раждаемостта зависи от броя на сключените бракове и броя на разводите.

Фиг. 11. Раждаемост, смъртност, естествен прираст за периода 2006-2011г.

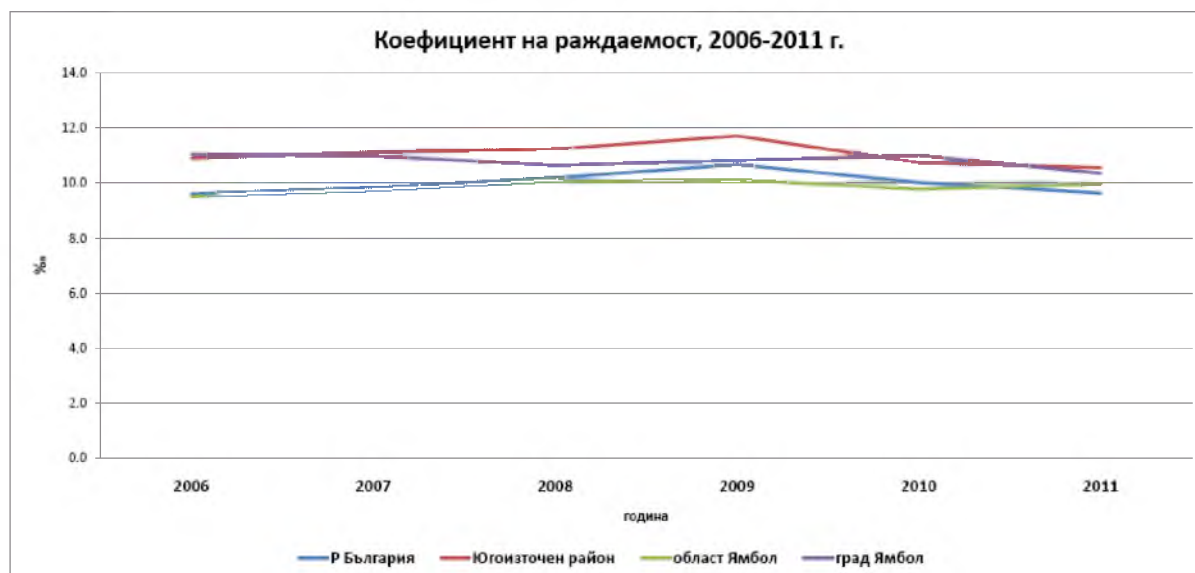
година	Коефициент на раждаемост	Коефициент на смъртност	Коефициент на естествен прираст
2006	11.05	11.46	-0.41
2007	10.99	11.32	-0.33
2008	10.65	11.90	-1.25
2009	10.83	10.66	0.17
2010	11.01	12.33	-1.32
2011	10.36	11.92	-1.56

През последните години изселванията от града доведоха до значително влошаване на демографските структури. Това доведе до проблеми в естественото възпроизводство на населението. Въпреки, че раждаемостта в града е по-висока от тази за страната и областта и близка до тази на района за планиране, тя не е достатъчна за обезпечаване на положителното естествено възпроизводство на населението.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 12. Коефициент на раждаемост, 2006-2011г.

Въпреки по-високия коефициент на раждаемост, съществува понижена плодовитост на жените в родилна възраст, което се дължи на намаляването на техния брой. Тоталният коефициент на плодовитост (среден брой деца, които една жена ражда през целия си детероден период) се движи около 1,2 – 1,5 деца през, което е ниска стойност за този показател, т.е. имаме стеснено възпроизводство на населението. Проявяващият се в момента отрицателен ефект от намаляващия брой на жените в родилна възраст ще дава отражение върху възпроизводството на населението на град Ямбол и през следващите десетилетия.

Един от най-тревожните демографски проблеми в града в момента е относително високото ниво на смъртност – обща, преждевременна и детска. Основен фактор, обуславящ динамиката в общата смъртност е процесът на демографско остаряване. Поради застаряването на населението и влошаването на здравното обслужване, през последните 20 години се отбелязва трайна тенденция към поддържане на относително високи стойности на смъртността в града въпреки, че те са по-ниски от тези за страната.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 13. Коефициент на смъртност, 2006-2011г.

През последните години се запазват отрицателните стойности на естествения прираст и това води до намаляване на демографския потенциал на града. Това ще играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото му социално-икономическо развитие. Отрицателният естествен прираст в комбинация с остаряването на населението влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Въпреки, това трябва да се отбележи, че града се отличава с по-ниски стойности на отрицателен естествен прираст от страната. Подобряването на градската среда е една от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 14. Коефициент на естествен прираст, 2006-2011г.

Показателите за механичния прираст на населението показват запазване на тенденцията за увеличаване на външните миграции предизвикани от лошата икономическа обстановка и високия процент на безработица.

Фиг. 15. Механичен прираст на населението в гр. Ямбол 2006-2011г.

Година	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2006	1227	1389	-162
2007	1230	2021	-791
2008	1260	1559	-299
2009	1252	1997	-745
2010	1318	2650	-1332
2011	572	1391	-819

Главните причини са привлекателността с възможностите за намиране на работа и по-доброто състояние на градската инфраструктура. Потенциалните емигранти в града са на

[20] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

възраст 20-35 години, а 75% от потенциалните емигранти са със средно и висше образование, т.е. напускат млади и образовани хора, в които държавата е инвестирала и които се адаптират по-лесно към изискванията на пазарната икономика. Емигрирането на млади и високо образовани хора има и ще има сериозни икономически и социални последици за бъдещото развитие на града. Емиграцията оказва силен негативен ефект и върху възпроизводството на населението, тъй като чрез “износа” на жени в родилна възраст се понижава равнището на потенциалната бъдеща раждаемост, не само за следващите 10-15 г., но и за много по-дълъг период от време – 40-50 години. Мотивите за емиграция през последните години се свързват с осигуряване на трудова заетост, с по-високи доходи, по-висок жизнен стандарт на емигрантите и осигуряване на по-добра градска среда. Тази мотивация се допълва и от стремежа за образователна и професионална реализация.

Фиг. 16. Естествен, механичен и абсолютен прираст на населението на гр. Ямбол 2006-2011г.

Година	Естествен прираст	Механичен прираст	Абсолютен прираст
2006	-33	-162	-195
2007	-26	-791	-817
2008	-97	-299	-396
2009	13	-745	-732
2010	-100	-1332	-1432
2011	-114	-819	-933

При запазване на сегашната демографска ситуация населението на град Ямбол ще продължи да намалява и през следващите години. Прогнозата е населението на града да намалее с около 6700 души до 2020 г.

IV. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ

Община Ямбол е един от икономическите центрове в Югоизточен планов район и опорен център на областта. През 2010 г. Производствено - икономическият комплекс на

[21] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

общината реализира нетни приходи от продажба в размер на 1 462 403 хил. лв., което е 83,92% от приходите на област Ямбол, и ангажира 21 464 наети лица. Тези цифри показват голямото значение на общината за икономиката на цялата област.

Продължаващата световната икономическа криза обаче дава своето отражение върху местната икономика. През 2008 година извършените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в община Ямбол са на стойност 160 477 хил.лв и включват всички фактически извършени разходи за :

- Закупуване на земя;
- Строителство по стопански начин и чрез възлагане;
- Доставка и монтаж на ДМА;
- Придобиване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, предназначени за строящи се обекти и други разходи за придобиване на ДМА.

Следствие на настъпилата криза, инвестиционна активност на стопанските субекти в община Ямбол рязко намалява, като отчетения спад на инвестициите е над 60 % за 2010 спрямо 2008г.

Фи. 17 Разходи за придобиване на ДМА по видове 2008-2010г.

Години	2008	2009	2010	в %	Разлика в х.лв. спрямо 2008
Общо за община Ямбол – хил. левове	160 477	111 114	62 729	100	-97 748
Земя	14 254	4 009	3 498	5,58	-10 756
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	63 536	53 161	27 766	44,26	-35 770
Машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства	77 282	48 507	26 540	42,31	-50 742
Други разходи	5 405	5 437	4 925	7,85	-480

Данните са предоставени от Община Ямбол,

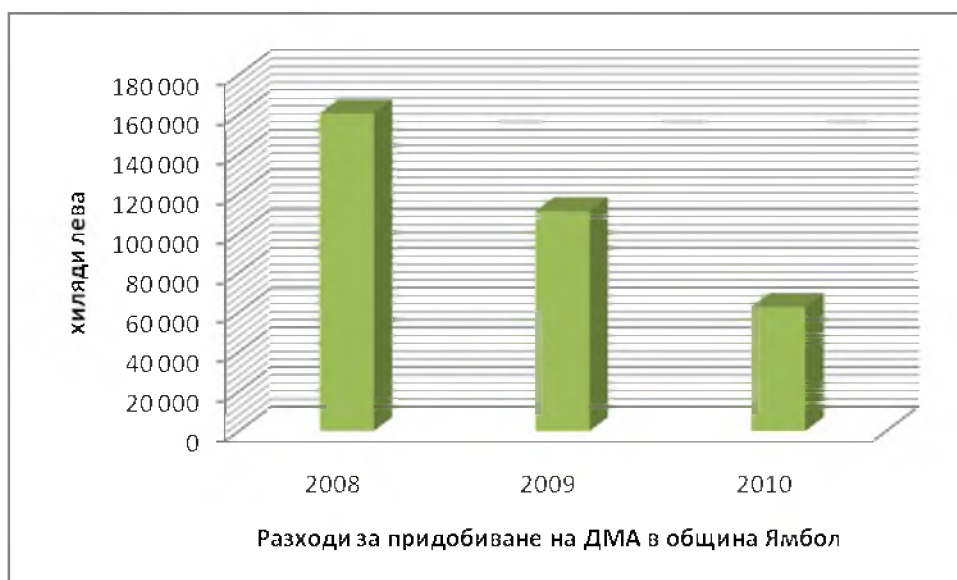
Източник: НСИ

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Показателят „Разходи за придобиване на ДМА“ е един от най-съществените при измерване на темпа на развитие на фирмите от даден сектор или регион, и отчетените резултати показват влошена конкурентоспособност на фирмите от община Ямбол, както и намалени възможности за технологично модернизиране и повишаване на производствения капацитет, базирани на придобити активи.

Фиг. 18. - Разходи за придобиване на ДМА по години за периода 2008-2010г.

Секторната структура на наетите лица показва превес при осигуряване на заетост във фирмите от преработвателната промишленост (39,28%), търговията (23,81%) и строителството (10,92%). Заетите в селското стопанство са едва 2,35%, а в областта на хотелиерството и ресторантьорството – 4,89%, което показва слабото значение на тези отрасли за икономическото развитие на общината.

Фиг. 19. Брой заети лица по сектори от КИД за периода 2008-2010г.

	2008	2009	2010	2010
Икономически дейности (A21)	Б р о й			%
ОБЩО	22 041	22 226	21 464	100,00
А Селско, горско и рибно	655	590	504	2,35

[23] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

СТОПАНСТВО				
В Добивна промишленост	130	168	183	0,85
С Преработваща промишленост	8 281	8 608	8 431	39,28
D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	1,00
Е Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	505	..	..	0,91
F Строителство	3 076	2 869	2 344	10,92
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	5 246	5 212	5 110	23,81
Н Транспорт, складиране и пощи	646	687	716	3,34
I Хотелиерство и ресторантьорство	950	988	1 049	4,89
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	138	160	156	0,73
L Операции с недвижими имоти	247	239	270	1,26
М Професионални дейности и научни изследвания	355	413	418	1,95
N Административни и спомагателни дейности	389	398	380	1,77
Р Образование	45	53	52	0,24
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	1 063	1 072	1 127	5,25
R Култура, спорт и развлечения	..	37	54	0,25

[24] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

S Други дейности	254	279	259	1,21
Данните са предоставени от <u>Община-</u>				
<u>Ямбол, Източник: НСИ</u>				
- Конфиденциални данни				

Независимо от усложнената икономическа обстановка, които са се отразили както на инвестиционната активност, така и на броя заети лица във фирмите от община Ямбол, се наблюдава нарастване на нетните приходи от продажби на предприятията от нефинансовия сектор, което е признак за относителна устойчивост, въпреки негативните тенденции отбелязани по предходните два показателя. Данните показват, че 2009г. е била критична за фирмите (обстоятелство, отчетено и национален мащаб), но през 2010г. се отбелязва ръст по основните икономически показатели.

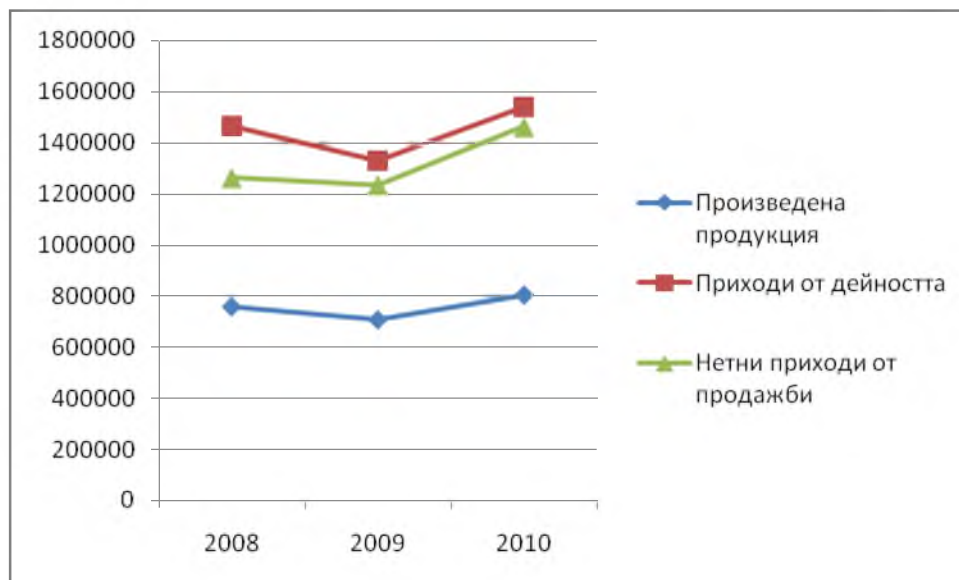
Фиг. 20. Основните икономически показатели

Година	Предприя тия	Произведе на продукция ²	Приходи от дейността	Нетни приходи от про- дажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
	Брой	Х и л я д и л е в о в е					
2008	3402	756782	1463408	1262643	1401284	89971	36110
2009	3493	705866	1327483	1234468	1295444	56542	29554
2010	3 457	802 163	1 540 461	1 463 402	1 491 656	63 545	20 864

Тази тенденция още по-добре се онагледява на фигурата, където е представена информацията за икономическите резултати.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 21. – Основни икономически показатели за фирмите от община Ямбол

Секторният анализ показва, че преработващата промишленостима водещо място в икономическата структура на общината. Тя е с най-висок дял в нетните приходи от продажба 655 147 х.лв., или 44,77% от приходите от продажби за общината.

На второ място с 36,96 % от нетните приходи от продажба се нарежда отрасъл "Търговия и ремонт", следвани от строителството /7,24% от нетните приходи.

Фиг. 22. – Сравнение по години на нетни приходи от продажби

Икономически дейности (A21)	Нетни приходи от продажби-2008	Нетни приходи от продажби-2010	НПП - 2008 %	НПП- 2010 %	Разлика
	Х и л я д и л е в о в е				
Общо За Община Ямбол	1 262 643	1 463 402	100,00	100,00	
А Селско, горско и рибно стопанство	24934	27 147	1,97	1,86	-0,12
В Добивна промишленост	7506	9 808	0,59	0,67	0,08
С Преработваща промишленост	364640	655 147	28,88	44,77	15,89

[26] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

D Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	0,10	0,01	-0,09
E Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	14462	12 599	1,15	0,86	-0,28
F Строителство	181887	106 023	14,41	7,24	-7,16
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	562060	540 861	44,51	36,96	-7,56
H Транспорт, складиране и пощи	44977	33 991	3,56	2,32	-1,24
I Хотелиерство и ресторантьорство	16295	14 858	1,29	1,02	-0,28
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3944	4 963	0,31	0,34	0,03
L Операции с недвижими имоти	3543	8 605	0,28	0,59	0,31
M Професионални дейности и научни изследвания	8478	7 225	0,67	0,49	-0,18
N Административни и спомагателни дейности	6339	4 134	0,50	0,28	-0,22
P Образование	..	..	0,32	0,05	-0,27
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	15396	31 749	1,22	2,17	0,95
R Култура, спорт и развлечения	706	3 185	0,06	0,22	0,16
S Други дейности	2202	2 259	0,17	0,15	-0,12

Икономическото развитие на общината се характеризира с различна динамика. След силния икономически растеж от 2000 г., и засилено развитие на отраслите търговия и

[27] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

строителство, то след 2008г. се наблюдава сериозен спад на приходите от продажби в тези сектори, което е било компенсирано от ръст в преработвателната промишленост. Останалите сектори нямат ключово значение за икономиката на общината, като малкият дял на селското стопанство логично се обяснява с обстоятелството, че община Ямбол обхваща само град Ямбол, и така, фактора-свободни земеделски площи, позволяващи развитие на сектора, не е налице.

Ето защо структурата на индустриалното развитие в община Ямбол се определя от преработвателната промишленост - хранително – вкусова промишленост, лека промишленост, машиностроене. Основните продуктови сектори по под-отрасли са следните:

Хранително – вкусова промишленост: производство на млечни произведения; сладолед; олио и майонеза; зеленчукови и плодови консерви; колбаси; макаронени изделия; вина и спиртни напитки; безалкохолни напитки; продукти от месо; брашно; хляб, хлебни и сладкарски изделия; обработка на тютюн, фуражи; опаковки за храни – сред водещите фирми са : „Винпром Ямбол” ЕАД, „Ефеб” ООД, „Карил и Таня” ООД, „Месокомбинат- Бай Течо” ООД, „Папак олио” АД, „Унибел” АД, „Петгас България” АД, „Сатко” ООД, „Слънчо 99” ЕООД, „Ямбол храб” ООД;

Лека промишленост: производство на мъжка и дамска конфекция; облекла от кожи; мебели и обувки - Сред водещите фирми са: „Миролио” АД, „Дебитекс” ООД, „Дейзи Трейдинг” ЕООД, „Йоватекс” АД, „Кабиле” ЕООД, „Котонс индустри България” АД, „Медичи –Тодорови сие” СД, „Приматекс” ООД, „Тонзос95” АД, „Яша-П” ЕООД, ТПКИ „Недялко Царев”.

Машиностроене: производство на хидравлични елементи и системи; прикачен инвентар за селскостопански машини; металокерамични изделия; възли и агрегати за машини; каучукови и пластмасови изделия - Сред водещите фирми са „Язаки”, „АС-инженеринг” ЕООД, „Калибровани стомани” АД, „Промислена енергетика” АД, ХЕС АД, „Хидросистем” ЕООД, „Калеопа” ЕООД, „Синтер –М” АД;

Строителство: строителство на жилищни и производствени сгради и съоръжения, проектиране, гражданско и промишлено строителство – сред водещи фирми са : „Диана

[28] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Комерс -1” ЕООД, „Инджов -19” ЕООД, „Инком ПВ” ООД, „Минна компания –Петров” АД, „Суперстрой инженеринг” ЕООД, „Технострой инженеринг-99 АД, „ Полисстрой” ЕООД , „ПСФ Мостинженеринг” АД.

С държавна и общинска собственост (обществен сектор) през 2008 година са общо 13 предприятия, развиващи дейност на територията на община Ямбол. Произведената от тях продукция е за 25 547 хил.лв или 3.4 % от общия обем на произведената продукция за същата година.

През последните години броят на икономически активните фирми незначително нараства, като през 2010г. в община Ямбол има регистрирани 3457 фирми, които са разпределени както следва:

Фиг. 23. Разпределение на фирмите в община ямбол според броя заети.

Общо фирми	3 457	100,00%
Микро до 9 заети	3 133	90,63
Малки от 10 до 49	264	7,64
Средни от 50 до 249	55	1,59
Големи над 250	5	0,14

Най-голям е броят на фирмите, които се занимават с търговия - 1 552, като повечето от тях са търговци на дребно. Следват дейностите „Преработваща промишленост” – 358 предприятия и „Хотелиерство и ресторантьорство” – 239 фирми, както и Строителство – 200 фирми.

Фиг. 24. – Брой фирми по икономически сектори

Икономически дейности (A21)	2008	2009	2010	2010
	Брой			%
ОБЩО	3 402	3493	3 457	100,0
А Селско, горско и рибно	91	78	80	2,31

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Стопанство				
В Добивна промишленост	5	9	9	0,26
С Преработваща промишленост	410	404	359	10,38
Д Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	5	6	8	0,23
Е Доставка на води; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	7	6	8	0,23
Ф Строителство	218	213	200	5,79
Г Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	1 529	1556	1 552	44,89
Н Транспорт, складиране и пощи	193	211	214	6,19
И Хотелиерство и ресторантьорство	214	228	239	6,91
Ж Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	47	51	47	1,36
Л Операции с недвижими имоти	140	135	131	3,79
М Професионални дейности и научни изследвания	198	234	231	6,68
Н Административни и спомагателни дейности	53	47	46	1,33
Р Образование	24	25	22	0,64
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	128	131	132	3,82

[30] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

R Култура, спорт и развлечения	25	22	30	0,87
S Други дейности	115	137	149	4,31

Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол,

Източник: НСИ

Развитието на микро и малкия бизнес е обуславено от характерни черти, валидни за цялата страна - липсата на предприемачески опит, на квалифициран персонал и на свеж ресурс за инвестиции. Същевременно намалялото потребителско търсене е причина за влошаване на финансовите резултати на фирмите.

Ако през 2008г. 69,70% от предприятията са отчетели положителен финансов резултат, то през 2010г, дела им намалява до 65%, като в същото време предприятията на загуба се увеличават от 15,2% на 19,6%.

Основните сектори, където се акумулират отрицателните финансови резултати са търговия, строителство, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство.

Важно е да се отбележи, че загубите се генерират основно от микро и малките фирми, като нито едно от 5-те предприятия, класифицирани като големи, не отчита загуба. Този факт показва стабилност на водещите предприятия в общината, които осигуряват заетост на 23,63% от всички заети в нефинансовите предприятия, както и 15,78 % от нетните приходи от продажби, генерирани от нефинансовите предприятия в общината.

Независимо, че плана за развитие на община Ямбол определя туризма като приоритетен сектор, той не може да бъде разглеждан като компенсиращ, който да замести намалението на фирмите и приходите от дейността им в останалите сектори. Малкият брой места за настаняване (57, от които само 7 с категория 3 звезди), специфичните особености на общината, и наличието на ограничен брой туристически забележителности и атракции не създават предпоставки за развитието на туризма в общината.

Селското стопанство има нисък дял в произвежданата в община Ямбол продукция, с оглед на малкото обработваеми площи заради урбанистичния характер на общината, но въпреки това този отрасъл е източник на доходи на населението и за поддържане на част от промишлената функция на общината, особено за хранително-вкусовата промишленост.

[31] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

В структурата на поземлените ресурси на община Ямбол от общо 90 724 дка (територия на землището на общината) 55 164 дка са земеделска земя (60 % от цялата територия). Това е около 2,13 % от земеделските земи в област Ямбол, като обработваемата земеделска земя е 50 992 дка, представляваща 56,19 % от общата територия на общината.

Независимо от общата неблагоприятна тенденция за икономическото развитие в периода 2007 – 2010г. информацията за чуждестранните инвестиции в нефинансовите предприятия показва трайна тенденция на увеличаване, макар, че следва да се има предвид ниските базови стойности за 2007г. които обуславят донякъде и отчетения ръст. Според данни на НСИ в област Ямбол (данните са на ниво административна област, но независимо от това могат да се ползват като ориентир за инвестиционната активност на чуждестранни инвеститори, тъй като преобладаващата част от тези инвестиции са в община Ямбол) са привлечени 64 191 300 евро преки чуждестранни инвестиции през периода 2007-2010 г. По този показател обаче областта е на едно от последните места в страната, като само 4 области имат по-ниски показатели. Сравними с показателите на област Ямбол са тези на областите Хасково, Кърджали, Смолян, Велико Търново.

Добър пример за сериозен инвеститор е привличането на японския концерн „Язаки”, държащ 35 % от международния пазар за автомобилно кабелно оборудване. Към края на 2009 година на 50 декара в индустриалната зона на Ямбол в цехове, складове и оборудване „Язаки” са инвестирали над 30 млн. евро.

За да се преодолее тази негативна тенденция, е необходимо общината да провежда активен маркетинг за увеличаване на притока на чуждестранни инвестиции и то в сектори с по-висока добавена стойност.

Основни изводи

- Анализът и оценката на промените в икономическото развитие на община Ямбол в периода 2008-2010 година дават основание за следните изводи, които следва да бъдат отчитани при разработването на интегриран план за градско развитие :

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- Преобладаващ дял в икономиката на общината има преработващата промишленост и търговията, представена основно от търговци на дребно, строителството е загубило важната си роля на икономически сектор с потенциал за развитие;
- В преработващата промишленост структуроопределящите отрасли са хранително-вкусовата, леката промишленост, машиностроенето;
- Преобладаващата част от стопанските субекти в общината са в категорията на микро и малки. Има само 5 предприятия, класифицирани като големи – с над 250 души заети служители;
- Независимо от нарастването на преките чуждестранни инвестиции, се наблюдава сериозен спад на разходите за придобиване на ДМА, като комплексния резултат е необходимост от повишаване на инвестициите за нуждите на повишаване на конкурентоспособността и/или структурно преустройство на икономиката, базирано на нови производства, технологии и иновации;
- Забелязват се някои положителни признаци в развитието на местната икономика - ръст на приходите от продажби, съвсем леко намаление на заетите лица, ръст на чуждестранните инвестиции, което говори за стабилизиране на икономическите процеси в общината.

Туризмът и селското стопанство има ограничено влияние върху икономическото развитие на общината;

V. СОЦИАЛНА СФЕРА С АКЦЕНТ ВЪРХУ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ И ПРОБЛЕМИ НА „ВКЛЮЧВАНЕТО” НА ИЗОЛИРАНИ/МАРГИНАЛНИ СОЦИАЛНИ ГРУПИ

Социални дейности

По данни от Общински план за развитие 2007-2013г. на територията на Община Ямбол е изградена сравнително добра мрежа от заведения за предоставяне на социални

[33] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

услуги, която обхваща най-рисковите групи от населението – възрастни самотни хора, лица със тежки увреждания, деца с увреждания. Те са както следва:

Специализирани социални институции са :

- Дом за стари хора с капацитет 202 места;
- Комплексен център за социални услуги с функциониращи и предстоящи за разкриване към него Дневен център за деца с увреждания, Център за социална интеграция и рехабилитация, Център за настаняване от семеен тип, **Дневен** център за възрастни, Дневен център за възрастни с увреждания («Различни, но равни»), целящ да подобри като цяло качеството на живот на хората от най-уязвимите групи и преодолее социалната им изолация.
- Дом за деца лишени от родителска грижа "Юрий Гагарин",
- Свързано със социалните дейности е и Дом за медико-социални грижи за деца 0-3 години(Дом майка и дете), макар да е включен в анализа на Здравеопазването.

Социални институции за услуги, предоставяни в общността са:

- Дневен център за деца с увреждания “Каритас”,
- Дневен център за рехабилитация на зрително затруднени лица ,
- Център за обществена подкрепа, осъществяващ превенция на изоставяне, реинтеграция в семейството, услуги за деинституализация,
- Домашен социален патронаж, насочен основно към възрастни хора и инвалиди.

Социалните услуги, предоставяни в град Ямбол са Социален асистент - социална услуга за самотно живеещи лица със загубена работоспособност над 90 % и с призната чужда помощ, Приемна грижа - грижи за изоставени деца и Преходно жилище за младежи от ДДЛРГ "Ю.Гагарин".

Друга структура в социалната сфера са 12 /дванадесет/ клуба на пенсионера.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Материалната база на социалните дейности е разположена в градската територия като повече обекти са съсредоточени в Централното градско ядро, терена на Дом Майка и дете и Дом за стари хора източно от Лесопарк Боровец.

Развитието на социалните дейности е сред главните приоритети в общинската политика, отражение на което е Стратегията за развитие на социалните услуги в Община Ямбол за периода 2007г. – 2009г и Програмата към него. Резултатите от работата по изпълнение на Стратегията в областта на социалните услуги и деинституционализацията отреждат Ямбол да бъде пилотна община за изпълнение на проекта „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск» - изграждане три центъра за настаняване от семеен тип и за проект за подкрепа на деца и семейства, който ще предложи нови 11 социални услуги, насочени към мотивиране на децата да посещават училище. Дела на разходите за социално подпомагане и грижи в общинския бюджет е 9.2% за 2009г. Или 3049 хил.лв и 7.2% за 2010 г.или 2796 хил.лв, което като относителна стойност е впечатляващо. Средствата отделени за придобиване на ДМА в сферата са 188 300 лв. За 2010г. И 108 552 лв за 2011г.- недостатъчно като абсолютна стойност на фона на потребностите от поддръжка , изграждане и обновяване на материалната база.

Сред най-съществените проблеми късаещи социалните дейности са:

- Домът за стари хора е с недостатъчен капацитет за нуждите на възрастното население от общината,

- Материално - техническата база на клубовете на пенсионера не е на добро ниво, поддържа се с частични козметични мерки. Сградният фонд е остарял и на места неподходящ за развитието на такава дейност.

- Липсата за средства за поддръжка на материалната база на всички социални заведения, общинска собственост. Анализът дефинира като зона за въздействие с публични функции да бъдат включени териториите в които има най-големи съсредоточия на такива обекти, а именно – Централна градска част , жк Златен Рог, жк Райна Княгиня с

[35] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

концентрирано население от ромския етнос, Терена източно от Лесопарк Боровец с Дом майка и дете и Дом за стари хора”.

Образование

Образователната инфраструктура в града основно е съсредоточена в централната градска част и Първи градски район, по-малка част е разпределена по кварталите. Тя е оптимизирана и много добре развита.

Изградената инфраструктура на предучилищното обучение в града включва общо 9 обекта, разполагащи с 150 стаи / занимални и спални помещения. 1986 деца са разпределени в 74 групи, от 3 до 6 години. 80 % са децата, които посещават детските заведения. Според Общия устройствен план на Община Ямбол и Общинския план за развитие причините за това са икономически, породени от безработицата, ниските доходи и стандарт на голяма част от младите семейства с деца. Тези документи коментират факта, че голяма част от децата се отглеждат и възпитават от родители, които не са заети с трудова дейност, както и значението на таксите за детските заведения, които остават непоносими за семейства с по-ниски доходи. По данни от Справка за извършени разходи за придобиване на дълготрайни материални активи в Община Ямбол за периода 2008 – 2011, през 2011 година Общината е инвестирала 8 792 лева в обновяване на материалната база на детските заведения на територията на град Ямбол.

Системата на Образованието в град Ямбол включва:

- 2 начални училища с 615 ученика;
- 6 основни училища с 3657 ученика;
- Технически колеж към Тракийски университет - Стара Загора.
- 11 средно образователни училища с 5216 ученика, от които 5 професионални гимназии по Строителство, Земеделие, Туризм, Транспорт, Индустриална гимназия.

По форма на разпореждане училищата се разпределя, както следва:

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- 7 държавни- на подчинение на Министерство на образованието, младежта и науката;
- 13 – общински.

Мрежата от общо общообразователни училища покрива цялата територия на града. Материалната база е системно поддържана, но пак се нуждае от финансови средства за обновяване и модернизиране за привеждането и съответствие със съвременните изисквания. През изминалата година Общината е инвестирала 66 525 лева в поддръжка на общообразователната инфраструктура, но все още има за обновяване спортни площадки, зелени площи и др. В сградите са въведени мерки за енергийна ефективност. Според данни посочени в Общинския план за развитие е налична добра задоволеност на класни стаи. Изключение правят само началните училища. Ниската стойност на средния брой ученици в една паралелка (22 ученика) позволява воденето на качествен и съвременен учебен процес. В повечето училища в града е възможно обучението да се извършва в една смяна. По данни от направения анализ към Общинския план за развитие става ясно, че терените за училища не осигуряват изискванията за площен стандарт на ученик, регламентиран с Наредба № 7. Общинският план за развитие определя като проблемни и включва като приоритетни за разрешаване развитието на училищен спорт, чрез изграждане на спортни съоръжения в училищните дворове, като и модернизиране на спортната база в училищата и реализиране на Програма за пълноценното ѝ използване през ваканциите и почивните дни, подобряване на материално техническата база и адаптирането и за деца със специални потребности и оборудването и с нова училищна мебел, компютърна техника и високоскоростен интернет.

Обществената значимост на образователната инфраструктура и проблемите на нейното настоящо състояние и разполагането и в централното градско ядро, определят като зона отговаряща на критериите за избор на „Зона на публични функции с обществена значимост”, Централното градско ядро, разширено с прилежащите му терени на Езикова гимназия, у-ще „проф. П. Нойков” и Технически Колеж.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Здравеопазване

Заведенията за болнична и доболнична помощ в град Ямбол са организирани в добре структурирана мрежа. Разположени главно в централна градска част и първи градски район. И по-малките медицински центрове разпределени равномерно в жилищните квартали.

- "Многопрофилна болница за активно лечение Св. Пантелеймон" АД
- Специализирана болница за активно лечение по кардиология
- Специализирана хирургична болница за активно лечение „Св.Иван Рилски”
- “Диагностично-консултативен център I – Ямбол” ЕООД - със 100 % общинско участие на територията на МБАЛ Св. Пантелеймон
- “Дом за медико-социални грижи за деца от 0 до 3 годишна възраст”;
- Медицински центрове – 3 броя;
- Дентален център -1 брой
- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ – 54 броя;
- Амбулатории за групова практика за първична и медицинска помощ – 2 броя
- Амбулатории за индивидуална практика за първична специализирана медицинска помощ – 98 броя;
- Амбулатории за групова практика за първична специализирана медицинска помощ – 2 броя
- Амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина- 86 броя;
- Амбулатории за групова практика за първична помощ по дентална медицина- 2 броя;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана помощ по дентална медицина- 1 брой;
- Медико - диагностични лаборатории – 5 броя;

[38] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- Самостоятелни медико - технически лаборатории – 16 броя;
- Оптики – 14
- Звено за спешна медицинска помощ

Звеното за спешна медицинска помощ разполага с добре оборудвани линейки и 40 души лекарски персонал. То е от особена важност, защото обслужва и населени места от съседната община Тунджа.

Домът за медико-социални грижи за деца и Домът за стари хора също са включени към системата от лечебни заведения, оказва се че с Домът за стари хора е с недостатъчен капацитет за нуждите на възрастното население от общината.

Към системата на здравеопазването се отнасят и 7-те яслени заведения за 470 деца, които са разпределени равномерно в жилищните квартали.

Детските ясли задоволяват потребността от подобен вид заведения, като даже и остават с не запълнен капацитет. В града е налична и детска млечна кухня, чиято цел е да подпомага младото семейства в отглеждането на децата им. Кухнята приготвя дневно храна за 800 деца от 0 до 3 годишна възраст, тя е модерно обзаведена и достъпна.

В списъка на здравните заведения не попада недовършената нова болница, намираща се на терена на Дом майка и дете, разположен източно от Лесопарка Боровец.

В Общинския план са предложени мерки и свързаните с тях интервенции, като: Разширяване на системата на училищно здравеопазване, Оптимизации на мрежата от лечебни заведения -създаване на нови модерни специализирани здравни заведения, извън стационарни здравни услуги и хосписи, на техническото оборудване за здравните заведения, на връзката между до болнична, болнична помощ и последваща рехабилитация, както и на дейността на Първичен здравен център за медицинско обслужване на ромското население.

Най-съществения проблем, касаещ сферата на здравеопазването е липсата за средства за поддръжка на материалната база на всички здравни заведения, общинска собственост. Единствено в детските ясли за последните две години, общината е вложила 8 828 лева. Дела на разходите за здравеопазване в общинския бюджет е само от 6 – 5.2% за периода 2007-2010 година, което е крайно недостатъчно. Поради същия проблем на преден план стои въпросът с

[39] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

една нереализирана инвестиция в същата сфера - недовършената нова болница в съседство с Дом майка и дете и терена на който се намират. Необходимо е да се работи в посока повишаване на енергийната ефективност на сградите на болничните заведения. Да се осигурят добре поддържани места за рекреация (зелени площи, алейна мрежа и др.) Да се вземат мерки за осигуряване на достъпност на средата не само по отношение на сградите, но и на градската среда. Това извежда необходимостта от инвестиционни въздействия върху територията на която са разположени, за да не се задълбочат негативните тенденции на развитие. Анализът дефинира като зона за въздействие с публични функции да бъдат включени териториите в които има най-големи съсредоточия на такива обекти, а именно – Централна градска част с терена на МБАЛ „Св. Панталеймон”, жк Златен Рог, Терена източно от Лесопарк Боровец с Болница Дом майка и дете и терена на СХБАЛ „Хипократ”.

Оценка на съществуващата система за обществено обслужване на населението

Култура

Ямболска област има древна история и творческо настояще с културни традиции и прояви с местна и национална значимост, които трябва да бъдат съхранени, развивани и популяризирани. Град Ямбол е един от традиционните културни центрове в Югоизточния район. Първите обособени културни институции в града са създадени в края на 19-ти век, като бурното културно строителство е през 20 век. Основната част на културната инфраструктура е съсредоточена в централното градско ядро. В Ямбол е развит следния спектър от дейности на културата - музейно дело, театрална, музикална, кино, библиотечна и комплексна читалищна дейност, изобразителни изкуства.

➤ Музейното дело в Ямбол се осъществява от:

Регионален исторически музей, гр. Ямбол. Основан в 1952 г., днес фондовете му включват около 90 000 експоната, разпределени в 3 отдела. Отдел Археология включва фондовете Праистория, Античност с основно експонати от античния град Кабиле и Средновековие с експонати от Ямболската крепост. Нумизматика- една от най-активните в страната. Отдел „Българските земи XV-XIXв. Включва фонд Възраждане и фонд Етнография с повече от 4500 експоната на дрехи, накити, шевици, битови предмети и сечива. Отдел „Нова и

[40] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

най-нова история” представя документи, снимки и спомени за известни ямболски граждани с принос в националната история, наука, култура и спорт- Джон Атанасов, Жорж Папазов и Джон Попов, проф. Петър Нойков и Атанас Радев.

Етнографски комплекс „Старата акбунарска къща”, с. Генерал Инзово, община Тунджа.

Трябва да споменем и Националният археологически и архитектурен резерват „Кабиле”, отстоящ на 8 км. От града с площ над 600 дка.

➤ **Театралната дейност се осъществява от :**

Драматичен театър “Невена Коканова”, помещава се в сградата на читалище “Съгласие” и разполага със зала с 333 места. Драматичният театър “Невена Коканова” и Камерният оркестър “Дианополис” са организатори на национални празници “Златна Диана”.

Държавен куклен театър “Георги Митев”, който осъществява от 5 до 7 премиерни постановки на сезон, изиграни в общо над 250 представления годишно.

➤ **Музикална дейност:** Камерен ансамбъл “Дианополис”

Създаден през 1968 г., изнася около 45 концерта годишно, като голям дял са образователни концерти за ученици. От 1983 г. ансамбълът концертира всяка година в Германия. Камерният ансамбъл е организатор и домакин на ежегодните музикални празници “Златната Диана”, в които участват изтъкнати български и чужди камерни оркестри, камерни хорове и др. камерни формации.

➤ **Библиотечна дейност-** Библиотека “Г. С. Раковски” води началото си от 1862 г. Тя е основно книгохранилище на ямболски регион с фонд от около 270 000 библиотечни материала, архив на краеведска литература и местен печат.

➤ **Комплексна читалищна:** Осъществява се от 6 Читалища – „Съгласие”, „Пробуда”, „Зора”, „Умение”, „Диана” и „д-р Стефан Чирпанлиев” и един Младежки дом с основни дейности в художествени самодейни състави и кръжоци: фолклорни групи и ансамбли, групи за автентичен фолклор, детски и младежки танцови състави, библиотеки и детска музикална школа.

➤ **Изобразително изкуство** - Художествена галерия "Жорж Папазов" води началото си от 1952 г. Галерията развива събирателска, изследователска, изложбена, образователна,

[41] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

методическа и популяризаторска дейност. Фондът на галерията включва над 3 100 творби, над 3 000 единици научно-спомогателен фонд и над 1 000 тома специализирана литература. Галерията притежава най-богата в страната сбирка от декоративни творби. В Художествената галерия са обособени 20 колекции, разпределени в 8 отдела: Иконопис, Живопис, Графика, Скулптура, Декоративен, Детско изкуство, фонд “Стефан Бъчваров”.

Културен календар

Богатият културен календар на Ямбол обхваща традиционни събори, местни обичаи, празници като по- известните са:

➤ Маскараден фестивал Кукерландия, свързан с народния празник Кукеров ден, който е вековна традиция в ямболския край. Маскарадният фестивал има конкурсен характер и в него участват маскарадни групи от цялата страна, а в последните години - и от чужбина, които представят многообразието на българските зимни и пролетни празници на маскираните игри.

➤ Национален куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник”, с международно участие и цел създаването и поставянето на сцена на нови драматургични произведения за куклен театър. Фестивалът се провежда през година в последната седмица на месец април. с две направления:

➤ Майски културни празници

Празници на читалища и училища, изложби, концерти, спектакли, творчески срещи и др.

➤ Музикални празници „Златна Диана - в тях вземат участие камерни музикални формации от България и чужбина. Представят се инструментални камерни състави, камерни оркестри, камерни хорове. Празниците имат конкурсен характер. На празниците се връчва Награда на Ямбол за музика.

➤ Театрални празници „Невена Коканова”

По време на празниците в Ямбол гостуват най-добрите театрални постановки за творческия сезон от цялата страна, отличени в различни театрални конкурси режисьори, актьори, сценографи, осъществяват се творчески срещи.

➤ Детски празници „Родило се, преродило” е фолклорен фестивал под мотото “Да

[42] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

пеем и танцуваме заедно” и има за цел деца от различни етнически групи да покажат културното богатство на своя етнос. Фестивалът има конкурсен характер и включва: първи етап - експониране на изложба от етнографски материали, обреден реквизит, приложни материали, изработени от децата, писмени източници, свързани с фолклора на етносите; втори етап - конкурс за изпълнители на народни песни, инструменталисти, танци, обреди, обичаи.

➤ Денят на Ямбол Свети дух

Денят на Ямбол се чества на християнския празник Свети дух. Идеята е през Гостоприемната седмица да се покаже ямболската индустриална, занаятчийска и земеделска продукция, както и произведенията на ямболските творци - художници, писатели, музиканти, учени.

➤ Панаир на туристическите забавления и анимации в национален археологически резерват „Кабиле”

Провежда се за първи път през 2010 година в „Нощта на музеите” - 15 май, съвместно от Регионалния исторически музей Ямбол и община Ямболи има за цел популяризирането на НАР „Кабиле” като обект на културен туризъм.

➤ *Общински празник на виното, Международен пленер „Певецът на Тунджа” и Международен младежки фестивал Тунджа „Творчество и иновации”*

Провеждат се всяка година в Община „Тунджа”.

Най-съществения проблем свързан с нея е амортизираната, недостатъчна и изоставаща от съвременните условия база. Необходимо е да бъдат насочени инвестиции в тази посока, за да бъде постигнато високо ниво на културната инфраструктура, отговарящо на съвременните изисквания, технологии и променени вкусове. Важно е да се създаде интегриран културен продукт в, който да бъдат обвързани всички културни обекти и събития в града. Необходимо е да се работи в посока за повишаване значимостта, материалната база, притегателната способност на общинските културни институции към широк кръг групи. По настоящем културният Календар на Община Ямбол е богат, но за да бъде пълноценен е необходимо да се популяризира. Следва да бъдат решени със средствата на интегрираното планиране- мерки и конкретни проектни идеи, обезпечени с финансов, икономически, териториални и човешки

[43] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ресурси за реализирането.

Туризъм

Състоянието и структурата на туристическата инфраструктура се обуславя от осигуреността с туристически ресурси и от привлекателността на територията. Налични са:

➤ Природен туристически ресурс

На територията на община Ямбол се намират защитена местност „Ормана”- естествено находище на блатно кокиче и мразовец, в близост има още 4 природни забележителности- лесопарк „Бакаджика”, резерват „Горна топчия” и з.м.” Дебела кория –с. Тенев и з.м . ”Татралъка”- находище на Блелящо лале - с. Симеоново. Живописното корито на р. Тунджа, екологично чистия район, без големи промишлени замърсители, мекия климат и постоянен силен вятър са предпоставки за развитие и на друга форма на алтернативен туризъм- експремен. Има потенциал за велотуризм от една страна заради равнинната си територия и наситеност на обекти в непосредствена близост до града, а и поради факта, че градът има традиции във велоспортуването.

➤ Религиозно - поклоннически туристически ресурс

Православни храмове ”Св. Николай Чудотворец”, „Св.Георги Победоносец” и „Св. Троица”- недвижими културни ценности, Католическа църква „Св. Св. Кирил и Методий” и 5 протестантски църкви, „Екси Джамя”- недвижима културна ценност.

➤ Исторически туристически ресурс

В Ямбол има обекти с културно, историческо и друго значение, които представляват интерес за организирани туристи от страната и чужбина, а и са много добра предпоставка за развитие на културно – познавателния туризъм - Национален археологически резерват „Кабиле”, „Безистена”, „Ески джамия”, „Средновековна Ямболска крепост” и др., подробно описани в раздел Културно историческо наследство.

➤ Културния туристически ресурс

Богатият културен календар на Ямбол сам по себе си разкрива възможностите за развитие на културен и фестивален туризъм в Ямбол и привличането на български и чужди туристи. Той обхваща традиционни събори, местни обичаи, музикални театрални и куклено-

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

театрални празници , подробно описани в раздел Култура.

➤ Туристическата инфраструктура в Ямбол е сравнително добре развита в количествено и качествено отношение и включва категоризирани към 2012 г. Туристически обекти: 49 заведения за хранене и развлечения с общо места и средства за подслон- 10 хотела (две и три звезди) и 5 места за настаняване, предлагащи самостоятелни стаи (една звезда) с общо 474 легла. Преобладават заведенията една звезда (34), като тези от категория две звезди наброяват 15 и два хотела намиращи се около град Ямбол.

Проблемния анализ извежда следните изводи:

- Туристическата инфраструктура и културния и исторически ресурси са концентрирани в централното градско ядро, където транспортната и инженерна инфраструктура са натоварени и нуждаещи се от разширение, реконструкции и обновяване, за което липсват необходимите финансови ресурси.
- Липсва съпътстваща туристическа инфраструктура елементи - туристически пътеки и алеи, места за пикници, указателни табели, посетителски информационни центрове, детски площадки, съоръжения за отдых и спорт с нестопанска цел, паркинги, тротоари, зелени площи, тоалетни, осветление, малки съоръжения за събиране на отпадъци и др.
- Разнообразните и уникални туристически ресурси са предпоставка за туристически интерес, все още не са разработени. За развитието на различни форми на алтернативен туризъм – екстремн, природен, риболовен, културен, и енологички трябва да се развият пътеки и зони за отдых по течението на река Тунджа, както и да се създадат подходящи форми за представяне на местното занаятчийство, традиции, кухня, вина и разработването им като туристически продукт

Историческия и културен туристически ресурси се нуждаят от инвестиции за поддържане, реставрация и адаптиране към съвременните изисквания, за въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация, за адаптирането им за нуждите на хората с увреждания и за обвързването им с останалите функционални системи. Това доказва необходимостта от План за опазване и управление на обектите - недвижими културни

ценности за територията на града, Стратегия за културата и обвързването им чрез Маркетингови и рекламни стратегии на туризма и културата в единен туристически продукт.

VI. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Ценно свидетелство за древната и богата история на Ямбол са десетки материални паметници от всички епохи, свидетелстващи за развитието на различни култури. Наличните паметници датират от неолита и бронза, преминават през носителите на желязната епоха – траките, последвани от античността, средновековието и достигащи нашето съвремие. Голяма част от историко - археологическите паметници са проучени и находките от тях са в музейните зали.

Недвижимите културни ценности от национално значение в град Ямбол са 3:

- **Безистен** – народна старина, архитектурен паметник, един от най-големите и най-красивите покрити пазари в европейската територия на Османската империя. Сградата е забележителен архитектурен паметник, един от малкото запазени от тази епоха, не само в Ямбол и в България, но и в Европа. Този интересен пазар дава един характерен облик на град

- **Римска баня**
- **Средновековна крепост** – Крепостта е разположена в западната част на града, Съфоларска махала. Крепостната стена е градена в края на X в., като няколкократно е преправяна и разширявана през XII-XIV в. Сега една значителна част от нея е проучена, консервирана и достъпна за посещение. Тя е единственият археологически паметник от Средновековието.

Други свидетелства за древната и богата история на града са:

- Културни ценности от по-късен етап: Църквата „Св. Троица”, Църквата Св. Георги, Църквата „Св. Никола”
- Ески Джамя
- Парк „Градска Градина”, обект на парковото изкуство

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

В региона са открити повече от 270 древни селища и около 1000 надгробни могили, повечето от които са разположени по поречието на р. Тунджа и нейните притоци. Плодородните земи по долината на реката са били заселени още от най-дълбока древност. Най-ранните останки от селищен живот са открити в десетките праисторически селищни могили, които датират от неолита, енеолита и бронзовата епохи. Някои от находките, открити в тях, сега се съхраняват в парижкия Лувър и Археологическия музей София. Огромна част от тези ценни експонати обаче са притежание на Историческия музей в Ямбол.

Движимото културно историческо наследство е представено в експонати поместени в Историческия музей в град Ямбол, както и в музея в археологическия резерват „Кабиле”.

- Фонд „Праистория” - притежава над 4000 експоната. Това са керамични съдове, оръдия на труда от камък, кремък, кост и рог, предмети свързани с култа (антропоморфни и зооморфни изображения, амулети и пр.) както и метални оръдия на труда и оръжия от енеолита, бронза и ранната желязна епоха.

- Фонд „Античност” - притежава над 3500 експоната. Във фонда се съхранява и най-голямата в България колекция от амфорни печати, отразяващи икономическите връзки на тракийския град Кабиле през елинистическата епоха (IV - II в. пр. Хр.), както и най-голямата колекция от латински надписи намерени в територията на римската провинция Тракия. Значителни са и колекциите от оброчни плочки на Тракийския Конник, а също така и от различни образци на римска битова керамика и глинени лампи. В музея се съхраняват и предмети свързани с материалната и духовната култура на населението в региона в периода IV - VI век. Сред тях има съдове, инструменти, накити и др. Особено интересни са запазената част от подовата мозайка на епископската базилика в Кабиле.

- Фонд „Средновековие” – Този фонд не е много голям в него се съхраняват около 2000 експоната те отразяват материалната и духовна култура на населението по долината на р. Тунджа в периода от VII до XIV век. Една от големите колекции съхраняващи се във фонда е тази от разнообразни коланни токи и

[47] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

апликации. Не по-малка е колекцията от средновековни накити включваща сребърни и бронзови пръстени, обици, фибули, стъклени, и метални гривни, и др. Особено атрактивна е колекцията от кръстове - енколпиони.

- Фонд „Нумизматика” - В основният фонд се съхраняват над 6500 нумизматични единици. Той съдържа най-пълната колекция от царски и автономни бронзови монети на тракийския град Кабиле. В него се съхранява и една от най-богатите в света колекции от бронзови монети на Антиох II Теос. Музеят притежава и ценна колекция от бронзови монети на тракийски владетели от елинистическата епоха. Тук се съхранява най-голямото съкровище от сребърни грошове на българския цар Иван Александър и сина му Михаил, както и много други.

- Фонд "Нова история" /1878-1944/ съхранява богат документален и веществен материал, носещ духа и стойностите на следосвобожденската история на Ямболския край. Това е най-рано основаният фонд в музея и Наброява 7900 документи, 6800 снимки, над 2500 спомени, около 1000 вещи и пр. съществува богат материал за арменците, руснаците, турците и евреите, живели и творили в града. Тук се съхраняват семейните книги на еврейската и арменската общини, а също така и ценни свидетелства за бежанците от Одринска Тракия и Беломорието.

- В археологическия музей „Кабиле” може да се види постоянна изложба: „Археологическото богатство на Ямболския регион”, в рамките на която се представят експонати, открити при археологически разкопки в Кабиле и Ямболския регион, от праисторически време до средновековието. Резерват „Кабиле” е включен и в Европейската цифрова библиотека Еигореана. В същия Музей са разположени и няколко колекции: Амфорни печати – една от най-големите колекции в България; брочни плочки на тракийския конник; Бронзови монети на Антиох II – най-голямата колекция в България.

- Художествената галерия „Жорж Папазов” в град Ямбол, която е важна част от културното наследство на града, някога е била отдел на Историческия музей,

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

а понастоящем е самостоятелно звено за културна дейност, в което са събрани над 3000 произведения на изтъкнати български и чуждестранни художници.

- Като емблематична част от културно историческото наследство на града трябва да се отбележи и градинското изкуство, благодарение на което ямболци са се радвали на добре поддържани градски градини с голяма значимост.

- Важни за района занаяти освен градинарството са златарство, абаджийство и тъкачество, кожарство, лозарство и винарство. Традиционна кухня е представена от Куркуда, атоловски лангиди, змигал по атоловски, кашик халва.

Някога град Ямбол е бил важен културен център. Днес Общината се старее да поддържа културния живот на града като инициира и подкрепя различни събитията в града, които публикува и обновява на сайта си. Културният календар на Ямбол е пълен с различни събития, чиято основа е градена с години, а някои от тях са и с вековна традиция и се изпълняват като обичаи и до днес:

- Маскараден фестивал Кукерландия
- Театрални празници „Невена Коканова”
- Детски празници „Родило се, преродило”
- Денят на Ямбол Свети дух
- Общински празник на виното

От направения анализ на Културно историческото наследство се открояват няколко основни проблема, които се изразяват в липсата на план за развитие и управление на недвижимите културни ценности, не урегулирано право на ползване на имоти с археологическите структури, които представляват държавна собственост. Липсват данни за обекти, налична е недобра информационно указателна система. Техническата инфраструктура е с ниско качество. Няма граждански, общински и държавни инициативи за популяризиране на културните ценности, както и няма достатъчен брой на квалифицирани кадри, които да обслужва тази сфера. Най-общо липсва цялостна стратегия за опазване на обектите на културно историческото наследство и взаимнообвързаността по между им.

Препоръки:

За да се разрешат дефинираните по-горе проблеми в сферата на културно историческото наследство и традиция, тяхното популяризиране и осигуряване на възможности за генериране на печалба, би следвало да се създаде план за опазване и управление на обектите на КИН на територията на гр. Ямбол и евентуалното им обвързване с обекти от съседните градове. Да се осигури възможност да се извършат дейности по социализация, реставрация и адаптация на недвижимите културни ценности, като с приоритет са тези, които имат отношение към автентичния облик на града. Важно е и да се приведе в действие стратегията за развитие на туризма в Област Ямбол. Изключително необходимо е да се създадат бази данни и цялостна информационна система за обектите, и включването им в обща туристическа карта, както и граждански, общински и държавни инициативи за популяризиране на обектите. Изготвените стратегии за опазване и експлоатация на КИН би следвало да бъдат адекватно прилагани.

VII. ОКОЛНА СРЕДА

1. Покомпонентен анализ

1.1. Атмосферен въздух

Община Ямбол е сред седемте общини, включени в регламентираните по Наредба № 7 райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) на територията, контролирана от РИОСВ Стара Загора. Съгласно нормативните изисквания община Ямбол има разработена и приета с решение на Общинския съвет програма за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества².

² Вж. Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011-2014 г.

(www.yambol.bg/os_progr.html)

[50] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

В резултат от извършваната контролна дейност от страна на РИОСВ Стара Загора е установено, че съгласно Закона за опазване на околната среда всички обекти на територията на общината спазват условията на издадените комплексни разрешителни. Не са установени и нарушения на обектите по Наредба №1/2005 г. (за норми на допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, подлежащи на мониторинг), по Наредба №16/1999 г. (за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини) и по Наредба № 7/2003 г. (за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат от употребата на разтворители в определени инсталации).

От предоставените от РИОСВ изходни данни от мобилната автоматична станция (МАС) за извършените наблюдения през 2009 г. по контролираните показатели за въглероден оксид, озон, серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, фини прахови частици под 10 микрометъра (ФПЧ₁₀), сероводород, амоняк, метан и неметанови въглеводороди³, се вижда, че не са регистрирани превишения на праговите стойности на регламентираните норми, с изключение само на два случая с превишения на средноденонощната норма по показателя ФПЧ₁₀. Това дава основание да се направи изводът, че РОУКАВ-Ямбол е район с нисък потенциал на значими източници на замърсяване на атмосферния въздух.

В следната таблица са представени данни от НСИ за община Ямбол за инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферата от горивни и производствени процеси и от други източници през 2001 г.

³ Забел. Любезно предоставената от РИОСВ Стара Загора информация и изходните данни в отделен файл са заведени в община Ямбол с Вх. № 2801-07396/08.10.2012 г.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 25. ЕМИСИИ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРАТА ОТ ГОРИВНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРОЦЕСИ И ОТ ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ (ТРАНСПОРТ, БИТ, ОТПАДЪЦИ И ДР.) ПРЕЗ 2001 г. (тона)⁴

Емисии	Серни оксиди	Азотни оксиди	Немет. летливи орг.съед.	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк	Кадмии	Живак	Олово	Диоксини и фурани (gr)	Полицикл. аромат. въглв.	Полихлорни бифенили (kg)	Сажди-образувани	Сажди-уловени
Емисии общо	621	1093	3112	1909	6814	203909	305	463	0,0058	0,0063	0,3787	0,7475	0,745	1,7963	90	0
В т.ч. емисии от горивни и произв. процеси	84	33	357	280	38	27165	2	0	0,0018	0,0003	0,0067	0,0425	0,002	0,0013	41	0
В т.ч. емисии от други източници	537	1060	2755	1629	6776	176744	303	463	0,004	0,006	0,372	0,705	0,743	1,795	49	0

От предоставените от ТСБ-Ямбол данни за емисиите на вредни вещества в атмосферата от индустриални, горивни и производствени процеси през 2008 г., съдържащи се в долната таблица, се вижда, че в сравнение с 2001 г. през 2008 г. се регистрира намаление на емисиите от серни оксиди, неметанови летливи органични съединения (НЛОС) и въглероден оксид, а увеличение – на емисиите от азотни оксиди, метан и въглероден оксид.

Фиг. 26. ЕМИСИИ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРАТА ОТ ИНДУСТРИАЛНИ, ГОРИВНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРОЦЕСИ В ОБЩИНА ЯМБОЛ ПРЕЗ 2008 Г.⁵

Емисии (тона)	Серни оксиди	Азотни оксиди	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк
Емисии от горивни и произв. процеси	75,8	51,4	193,0	684,1	10,6	66659,7	2,1	0,0

⁴ Източник: НСИ

⁵ Източник: ТСБ-Ямбол. За периода след 2008 г. не са предоставени данни от НСИ, тъй като са конфиденциални [52] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

За сравнителни цели в таблицата по-долу са представени данни за годишните емисии на трите главни парникови газа (въглероден диоксид, двуазотен оксид и метан) през 2007 г., приравнени към CO₂ еквивалент, получени чрез моделиране. От таблицата се вижда в общината се емитират 83,8 % от въглеродния диоксид (в CO₂екв.), 74 % от двуазотния оксид (в CO₂екв.) и 85,6 % от метана (в CO₂екв.) от общото количество емитирани парникови газове в областта. На територията на общината няма обекти с издадени разрешителни за търговия с квоти за емисии от парникови газове⁶.

Фиг. 27. Емисии на парникови газове по териториални единици
(тонове CO₂ еквивалентни емисии)⁷

Териториална единица		2007 г.		
ЕКАТТЕ	Име	Въглероден диоксид (CO ₂ екв.)	Двуазотен оксид (CO ₂ екв.)	Метан (CO ₂ екв.)
BG	България	41,060,966.0	29,701,614.0	9,842,512.0
JAM	Ямбол-област	60 349	20 571	16 294
JAM03	Болярово	306	75	1
JAM07	Елхово	2 048	424	165
JAM22	Стралджа	6 284	4 359	2 188
JAM25	Тунджа	1 139	492	1
JAM26	Ямбол-община	50 571	15 221	13 940

Потенциалните индустриални източници на замърсяване на атмосферния въздух с вредни вещества са съсредоточени в двете промишлени зона на града (северозападната и южната). Тъй като обаче тези предприятия са газифицирани, те не влияят съществено върху качеството на атмосферния въздух.

Анализът в „Програмата за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода

⁶ Забел. По Директива 2003/87/ЕС

⁷ Източник: данните са от проект „Адаптиране и интегриране на Индекса на регионална климатична сигурност в системата за наблюдение на Регионалните планове за развитие в България”, разработен в рамките на международен проект „Региони за устойчива промяна” по програма INTERREG IVC на ЕС, съфинансиран от МРРБ (2010 г.)

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

2011-2014 г.” показва, че главните антропогенни източници на емисии са битовото отопление (през студеното полугодие) и автотранспортът. Около 2 хил. от домакинствата в Ямбол са газифицирани, а останалите се отопляват с дърва, въглища, брикети, нафта и др. горива, които са източник на около 680 т/год. вредни емисии. Освен източници за замърсяване на атмосферния въздух с прах, тези горива замърсяват и със сажди, серни и азотни оксиди, летливи органични съединения и др. Причина за замърсяването на атмосферния въздух от битовото отопление са и множеството несанирани сгради, изискващи по-голямо потребление на горива. В същата програма е направено предположението, че ако 4400 домакинства, ползващи за отопление посочените замърсяващи въздуха горива преминат към алтернативен начин на отопление, то това ще доведе до желаното подобрене на качеството на атмосферния въздух. Следователно, в бъдеще намаляването на приноса на тези източници в замърсяването на въздуха ще зависи от темпа, с който ще се увеличава дялът на газифицираните домакинства в града. Поради тази причина част от главните мерки в плана за действие към цитираната програма са насочени към по-нататъшната газификация на домакинствата, на търговските и публичните сгради, както и към преустановяване на практиката за предоставяне на въглища като помощи за отопление през зимния сезон на социално слабите домакинства и замяната на въглищата с алтернативен начин за отопление. Според цитирания документ⁸ приносът на автотранспорта в замърсяването на атмосферния въздух е оценен на около 10 т/год. Трябва да се има предвид, че върху приноса на автомобилния транспорт за замърсяването на въздуха в града влияние оказват технологичните особености на двигателите, видът на използваните горива, състоянието на уличната мрежа, организацията на движението, условията за паркиране и др. Недоброто състояние на част от пътните настилки по уличната мрежа, пиковите натоварвания, организацията на движението и други фактори (вкл. и метеорологични) влияят върху пропускателната способност на уличната мрежа, върху запрашаването на въздуха и замърсяването му с вредни вещества от двигателите на

⁸ Източник: Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Ямбол за периода 2011-2014 г.

(www.yambol.bg/os_progr.html)

[54] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

автомобилите. В Програмата са набелязани конкретни мерки и дейности, насочени към решаване на посочените проблеми.

1.2. Води

Водите в обхвата на община Ямбол се класифицират в две групи – повърхностни водни тела и подземни водни тела. Водните ресурси на общината попадат в Източнореломорския басейн и управлението им се осъществява от Басейновата дирекция в гр. Пловдив. Други отговорни институции за опазването на водите и екологосъобразното им използване са РИОСВ Стара Загора, РИЗ (РИОКОЗ) Ямбол и „ВиК” ЕООД гр. Ямбол.

1.2.1 Налични водни ресурси. Главна отводнителна артерия на територията на общината е р. Тунджа. До държавната граница дължината на реката е 350 км, а водосборната ѝ площ е 7,9 хил.км². Северно от гр. Ямбол в нея се влива главният ѝ приток р. Мочурица с дължина 86 км и водосборна площ 1278 км². Средномногогодишният отток на р. Тунджа при Ямбол е 32,3 м³/сек, средният минимален отток – 13,7 м³/сек, средният максимален отток – 55,8 м³/сек, а модулът на оттока – 6,6 л/сек/км². Хидроложките данни за р. Мочурица при вливането ѝ в Тунджа са: средномногогодишен отток – 2,5 м³/сек, среден минимален отток – 0,4 м³/сек, среден максимален отток – 8,8 м³/сек.⁹ Пълноводието на Тунджа е през периода февруари-май, когато се оттича над половината от годишното водно количество, с годишен максимум на оттока през март. Маловодието ѝ е през периода юли-октомври с годишен минимум на оттока през септември. Максимумът на оттока на р. Мочурица е през февруари, а минимумът – през август. В обхвата на общината водното тяло на р. Тунджа е класифицирано като „голяма равнина река” с код на типа R12 и с код на водното тяло BG3TU570R021. Съответно водното тяло на р. Мочурица е с код за типа R13 (“малки и средни равнинни реки с фин субстрат”) и с код на водното тяло BG3TU600R022. И двете повърхностни водни тела са дефинирани като „силно модифицирани” в резултат от корекции, изземване на води за напояване и индустрия и замърсяване от точкови и дифузни източници¹⁰. Територията на

⁹ Източник: План за управление на речните басейни в Източнореломорския район, Том 3: Тунджа, Басейнова дирекция, Пловдив

¹⁰ Източник: Пак там

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

общината попада в обхвата на района с потенциална заплаха от наводнения по хидравлични изчисления, което се вижда от приложената карта¹¹ (Фиг. 28.):

Подземните водни ресурси в общината са представени от две подземни водни тела, формиращи два слоя (слой 1 и слой 2):

- слой 1 с порови води, акумулирани в кватернерните наслаги по терасите на р. Тунджа (подземно водно тяло с код BG3G000000Q017); и
- слой 2 с порови води в неогенските седименти, изпълващи тектонското понижение на Среднотунджанското поречие (подземно водно тяло с код BG3G000000N014).

Много по-водообилни са кватернерните алувиални материали (глини, пясъци и чакъли) в слой 1, които се подхранват предимно с валежни води. Модулът на подземния отток в този слой е 6,0 л/сек/км², естествените ресурси – 1236 л/сек, екологичният минимум – 260 л/сек, а разполагаемите ресурси – 976 л/сек. Съответно модулът на подземния отток в слой 2 е 0,8 л/сек/км², естествените ресурси – 1185 л/сек, екологичният минимум – 276 л/сек, а

¹¹ Източник: Пак там

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

разполагаемите ресурси – 909 л/сек. По състав подземните води са предимно хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви с обща минерализация от 0,7 до 1,13 грама/литър¹².

От приведените данни се вижда, че общината разполага със значителни ресурси от повърхностни и подземни води, чието използване трябва да бъде съобразено с посочените параметри на водните тела.

1.2.2. Състояние на водите. Влошеното екологично състояние на водните ресурси на територията на общината представлява сериозен проблем, чието решаване е забавено във времето в резултат на различни причини. Главни емитери на отпадъчни води, съдържащи вредни и опасни вещества, които заустват в повърхностните води са канализационната система на гр. Ямбол, „Ямболен” АД, „Папас-олио” АД и други точкови източници на отпадни води. Канализационната система на града зауства отпадъчните води без пречистване, което води до увеличаване на товара от замърсители в поречието на Тунджа. Поради това от страна на компетентните органи се осъществява задължителен емисионен контрол на заустваните отпадъчни води. При проведения емисионен контрол през 2011 г.¹³ са отчетени превишения за заустваните в р. Тунджа отпадъчни води по показателите: неразтворени вещества, ХПК, БПК₅, общ азот, общ фосфор. За констатираните превишения на индивидуалните емисионни ограничения по разрешителните за заустване или комплексни разрешителни са наложени съответните санкции (актове за административни нарушения и наказателни постановления). Трябва да се отбележи, че влошеното екологичното състояние на р. Тунджа се дължи не само на емитери в обхвата на общината, но и на замърсявания на водите ѝ преди Ямбол, както и на лошото екологично състояние на главния ѝ приток – р. Мочурица. За двете повърхностни водни тела (на р. Тунджа и р. Мочурица), както и за подземното водно тяло в кватернерните и неогенските седименти, е установено лошо екологично състояние, дължащо се на замърсяването на водите предимно от точкови и дифузни източници и най-вече на неизградената ПСОВ. В този смисъл е необходимо ускоряване на изпълнението на

¹² Източник: Пак там

¹³ Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2011 г., РИОСВ Стара Загора

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

инвестиционните мерки за доизграждане на канализационната система и на ПСОВ за над 10 000 екв.ж., която е в процес на проектиране и строителство.

1.3. Управление на отпадъците

По данни на ТСБ-Ямбол през 2010 г. на територията на област Ямбол функционират общо 5 депа за битови отпадъци, в които се приемат отпадъците, събрани от системите за организирано сметосъбиране. През същата година делът на обслужваното население в областта е 99,4 %. Количеството на събраните битови отпадъци от обслужваните 98 населени места с общ брой на населението 136,3 хил. души възлиза на 41 хил.т, или 297 кг/чов. от обслужваното население. Общата заета площ на 5-те депа в областта е 242 дка, като остатъчният им капацитет е изчерпан.

В община Ямбол 100 % от населението е обхванато от система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Дейностите по сметосъбирането и сметоизвозването се осъществяват чрез концесионен договор с „А.С.А. България” ЕООД, клон Ямбол, със срок на действие 2014 г. вкл. В общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в жълти контейнери за хартия, пластмаси и метали и в зелени контейнери за стъклени отпадъци, като за целта е сключен договор с „Екобулпак” АД. Съдовете за събиране на отпадъците са разположени по определена схема в 223 точки в общината. Част от подлежащите за рециклиране отпадъци (хартиени, метални, някои видове здрави стъклени бутилки и опаковки от някои видове полимери) се изкупуват в частни пунктове. В общината функционират две инсталации за сортиране и за предварително третиране и рециклиране на отпадъци (съответно в м. „Чатал могила” с капацитет 1500 кг/час с оператор „Екопласт Файбър” АД гр. Ямбол и в кв. „Индустиален”, ул. „Орман” № 3 – бетонов възел с оператор „Диана Бетон” ООД гр. Ямбол, с капацитет 30 000 т/год.)

Събраните в община Ямбол битови, строителни и неопасни промишлени отпадъци се извозват на 15 км северозападно от града и се депонират в общинското депо, което се експлоатира от 1968 г. То е ситуирано в землището на с. Хаджидимитрово (община Тунджа) в имот с кадастрален № 000133. Площта, заета от депото, е 72,1 дка. През 2011 г. в него са приети общо 28 941 т, от които 25 019 т са депонирани битови отпадъци, 3659 т строителни

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

отпадъци и 263 т неопасни индустриални отпадъци¹⁴. В депото се депонират и разделно събирани отпадъци, подлежащи на рециклиране. При депото има налична автоматична везна за претегляне на приетите отпадъци, но липсват инсталации за компостиране и рециклиране на отпадъците. Оператор на депото е ГД „ЕКО ЕУ ТЕХНОЛОДЖИ”. В договорните му задължения влизат експлоатиране и поддръжка на общинското депо до пускане в експлоатация на първата клетка в регионалното депо, закриване и рекултивация на старото депо след прекратяване на експлоатацията му и след-експлоатационни дейности (мониторинг, рекултивация) за 30 г. след закриването му. До закриването на действащото депо операторът е поел ангажимента да приведе и поддържа състоянието на депото в съответствие с нормативните изисквания. От 2007 г. се осъществява мониторинг върху състоянието и въздействието на депото върху околната среда, като на всяко тримесечие се следи химическият състав на инфилтратата за съдържание на хлориди, сулфати, арсен, хром, мед, никел, олово, цинк, желязо, манган, кадмий, флуориди. Досега са регистрирани превишения на ПДК за съдържание на хлориди и сулфати. В района на депото липсват пиезометри за слеждане на нивото на подпочвените води.

Състоянието на действащото общинско депо не отговаря на съвременните екологични изисквания и добрите европейски практики в областта на управлението на отпадъците. Ето защо се предвижда община Ямбол, съвместно с общините Сливен, Нова Загора, Стралджа и Тунджа, да изградят модерно регионално депо за неопасни отпадъци. За целта през ноември 2010 г. е подписано споразумение между петте общини за сътрудничество при изграждането на система за регионално управление на отпадъците, отговаряща на националните и европейските нормативни изисквания. От компетентния орган (РИОСВ Стара Загора) е одобрен доклад за ОВОС за регионалното депо с площ 89,689 дка на терен в непосредствено съседство до съществуващото общинско депо. За бъдещата площадка на регионалното депо са изготвени редица работни проекти¹⁵ (за анализ на съществуващото състояние на депото, геодезически работи, хидроложки проучвания, технологичен проект, хидротехнически

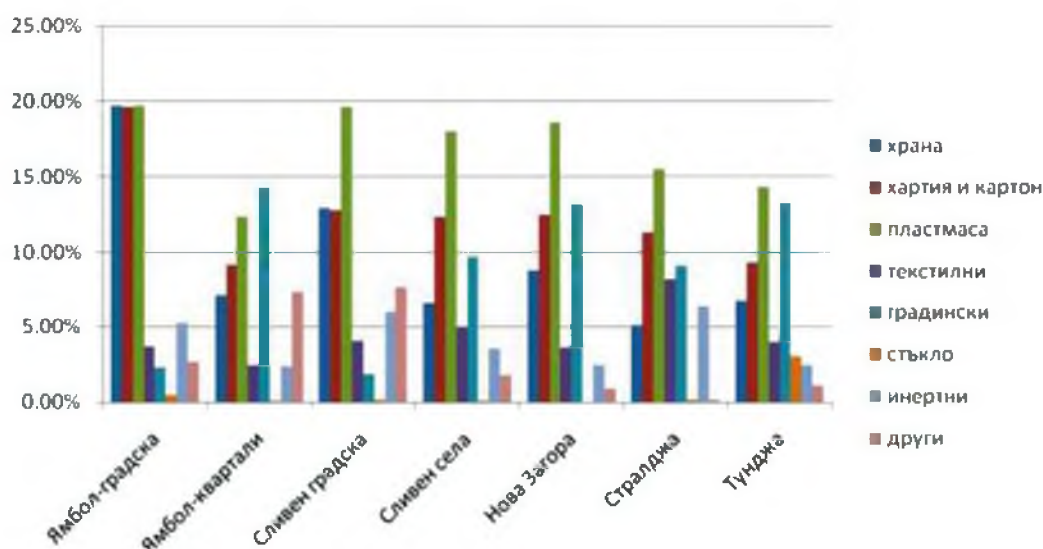
¹⁴ Източник: ТСБ-Ямбол

¹⁵ Източник: Актуализация на Общинската програма за управление на отпадъците, Община Ямбол, 2012

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

съоръжения за повърхностни води, третиране на отпадъчните води от депото, електротехнически съоръжения, изследване на устойчивост на депото, мониторинг, техническа и биологична рекултивация, газоотвеждаща система, експлоатация на депото, ПУП и др.). Направени са и предварителни проучвания относно морфологичния, физичния, химичния и фракционния състав на отпадъците за различни генератори (територии) и по сезони, резултатите от които са отразени в Актуализираната програма за управление на отпадъците в община Ямбол (2012 г.). Резултатите от анализа показват, че в градската част на Ямбол се генерират предимно хранителни отпадъци (19,7%), пластмаса (19,7%), хартия (12,1%), картон (7,6%) и стъкло (5,2%), докато в кварталите на града се генерират предимно градински (14,2%), пластмасови (7,3%), инертни (7,3%) и други¹⁶ (43,6%) отпадъци. Според цитираното проучване не е установена значима статистическа връзка между вида и количествата на отпадъците и сезонните им вариации.

Сравнение на средногодишния състав на различните генератори и за региона като цяло¹⁷
(Фиг. 29.)

¹⁶ Забел. Под „други” отпадъци се разбират неопределени (некласифицирани) смесени отпадъци

¹⁷ Източник: Актуализация на Общинската програма за управление на отпадъците, Община Ямбол, 2012

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Може да се направи изводът, че засега в община Ямбол няма ефективно функционираща система за цялостно третиране и оползотворяване на отпадъците в съответствие с добрите европейски практики.

От приложената справка към Актуализираната програма за управление на отпадъците се вижда, че общото количество на депонираните в общинското депо производствени отпадъци от фирми през 2011 г. възлиза на около 1250 т. Тези отпадъци се водят на отчет в РИОСВ Стара Загора, която контролира изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. Извозването и предаването за третиране на производствените отпадъци се осъществява със собствен транспорт на фирмите след издаване на направление от общината. В общината няма система и пунктове за събиране на и/или третиране на опасни отпадъци от домакинствата като батерии, луминесцентни лампи и др. Съществуват фирми, лицензирани да събират автомобилни гуми, излезли от употреба акумулатори и отработени моторни масла, както и да разкомплектоват излезли от употреба автомобили. Медицинските отпадъци от болничните заведения се предават за обезвреждане на лицензирана фирма. Контролът върху управлението и обезвреждането на опасните отпадъци се осъществява от РИОСВ Стара Загора. Изхвърлянето на строителни отпадъци от гражданите и фирмите води до формиране на незаконни сметища и замърсяване на околната среда, а смесването им с битовите отпадъци в контейнерите за събиране на смет причинява тяхната бърза амортизация и повреди в сметосъбиращите коли. Подобни проблеми съществуват и с отпадъците от изгарянето на твърди горива (сгур и пепел от въглища и дърва) през отоплителния сезон.

Предвид посочените проблеми в Актуализираната програма за управление на отпадъците в община Ямбол (2012 г.) са дефинирани целите на общинската политика в областта на управлението на отпадъците и конкретен план за действие с формулирани мерки, срокове и отговорности на съответните институции. Дефинираните в Актуализираната програма цели са следните:

1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците.
2. Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци.

[61] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.
4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.
5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
6. Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката.
7. Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците.
8. Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците.
9. Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща”.
10. Участие на обществеността.
11. Ефективно управление на специфични потоци отпадъци.

По този начин детайлно разписаните цели в Актуализираната програма на практика обхващат всички основни нормативни, организационни, екологични и технологични аспекти по отношение на общинската и регионалната политика в сектора управление на отпадъците. Актуализирана е и инвестиционната част на програмата, като са включени капиталови разходи за изграждане на ограда на съществуващото депо в размер 5 хил. лв, инвестиции в размер на 135 хил.лв за актуализиран проект за рекултивация на съществуващото депо, както и инвестиции за рекултивация на съществуващото депо през 2014 г. в размер на 6 млн. лв. Актуализирани са и средносрочните мерки за периода 2012-2015 г. в плана за действие, графика за изпълнението им и отговорните институции (общинска администрация, регионално сдружение, оператор на депото, фирми и организации по оползотворяването на отпадъците). Предвидени са и механизми за мониторинг и оценка на изпълнението на програмата. В плана за действие не са посочени индикативни разходи за реализацията на мерките, както и източниците за финансиране.

1.4. Почви

Контролът върху състоянието на почвената покривка в област Ямбол се осъществява от РИОСВ Стара Загора. За целта е изградена мониторингова мрежа, включваща 11 пункта,

[62] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

които са част от Националната система за мониторинг на почвите, но нито един от тях не попада в обхвата на община Ямбол. Това ограничава възможностите за категорични заключения относно замърсяването на почвите в границите на общината. Съгласно предварително разработена програма за почвен мониторинг през 2010 г. е извършен пълен анализ на данните от мониторинга на всичките 11 пункта, а през 2008, 2009 и 2011 г. е осъществяван частичен мониторинг за по два от пунктовете за съответната година. Резултатите от тези анализи показват, че в нито един от пунктовете не са установени превишения на нормите за замърсяване на почвите с тежки метали, металоиди и органични замърсители. В област Ямбол има един пункт в община Стралджа за мониторинг върху засоляването на почвите, като данните за 2011 г. от този пункт показват, че почвите не са засолени.

На територията на община Ямбол са разположени 12 неохранявани контейнера тип „Б-Б куб” за съхранение на агрохимически вещества с изтекъл срок на годност или забранени за употреба, като контейнерите са в добро състояние.

1.5. Шумово замърсяване

Нивата на шума на територията на общината се контролират в 15 пункта, разположени в индустриални, обществени и жилищни зони. Данните, предоставени от ТСБ-Ямбол показват групирането на пунктовете по интервали на стойностите на регистрираните шумови нива, без обаче да отчитат местоположението на всеки пункт, което се вижда от следната таблица:

Фиг. 30. РЕГИСТРИРАНИ ШУМОВИ НИВА В ГРАД ЯМБОЛ
ЗА ПЕРИОДА 2008 - 2010 ГОДИНА

Наблюдава ни пунктове (брой)	Разпределение на наблюдаваните пунктове според регистрираните шумови нива (дБ)						
	под 58	58-62	63- 67	68-72	73- 77	78- 82	над 82
2008							
15	6	1	8	-	-	-	-

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

2009							
15	6	3	6	-	-	-	-
2010							
15	6	2	7	-	-	-	-

Данните са предоставени от ТСБ-Ямбол, Източник: НСИ
"- " - няма случай.

Съгласно Наредба № 6/2006 г. за показателите за шум в околната среда се определят различни гранични стойности на показателите за шум в зависимост от местоположението на пунктовете, в които се регистрират шумовите нива¹⁸. За целите на настоящия анализ от Регионалната здравна инспекция (РЗИ) гр. Ямбол бяха предоставени протоколите с данните от средно измерените стойности на нивата на шума в община Ямбол през 2010, 2011 и 2012 г., представени в таблицата по-долу. От данните се вижда, че средноизмерените стойности на шум еквивалентно ниво по dBA са в съответствие с граничните стойности на нивата на шума, съгласно Наредба № 6/2006 г. По отношение обаче на показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, в 10 от 15-те пункта измерените стойности не са в съответствие с граничните стойности по Наредба № 6/2006 г. (тези превишения за показани с червен цвят в таблицата). Следва да се има предвид, че във влязлата в сила от 12.02.2011 г. нова „Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда” са въведени точни критерии за спазени (непревишени) гранични стойности на нивата на шум, създаден от промишлен източник при едновременно непревишаване на 2 вида гранични стойности (норми):

- по границата на промишлената площадка (когато тя е в границите на населеното място) да не е превишена нормата за промишлено-складови територии и зони 70 dBA (децибела);

¹⁸ Забел.: според приложените табл. № 1 и № 2 в Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, издадена от Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006 г.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- в местата на въздействие да не е превишена нормата за съответната устройствена зона (например за жилищни зони: 55 dBA през деня, 50 dBA вечер и 45 dBA през нощта).

Фиг. 31. Средно измерени стойности на нивата на шум в община Ямбол през 2010, 2011 и 2012 г.
(в децибели)¹⁹

№	Пункт	Гранична стойност	Средно измерена стойност		
			2010	2011	2012
1.	Спортна зала "Диана" - централен градски парк	45	47,6	48,2	49,8
2.	ДКЦ-№2, кв. "Каргон"	55	52,6	53,5	53,2
3.	ДКЦ №1	60	64,2	68,2	59,0
4.	Ул. "Ал. Константинов" №24, кв. "Каргон"	55	54,8	48,7	52,1
5.	Парк "Боровец"	40	47,9	46,6	51,2
6.	ЦДГ- кв. "Зорница"	55	62,1	62,4	63,2
7.	"Диана Комерс" - к-с "Златен рог"	70	51,1	50,6	50,0
8.	Ул. "Клокотница" бл. №2, вх. А	60	63,0	64,4	62,8
9.	ТК "Тунджа"-Индустриален квартал	70	52,9	61,6	60,7
10.	"ХЕС" АД - паркинг на ул. "Пирин"	70	61,7	62,9	66,6
11.	Митническо бюро - пл. "Боровец"	60	64,3	67,7	63,1
12.	Ул. "Дружба"	60	64,7	63,4	64,3
13.	Ул. "Гр. Игнатиев"- магазин "Кауфланд"	60	64,0	64,5	66,4
14.	ЦДГ "Изтоците"- Крайречен булевард	60	64,7	66,0	61,8
15.	Автогара	60	64,0	63,8	62,9

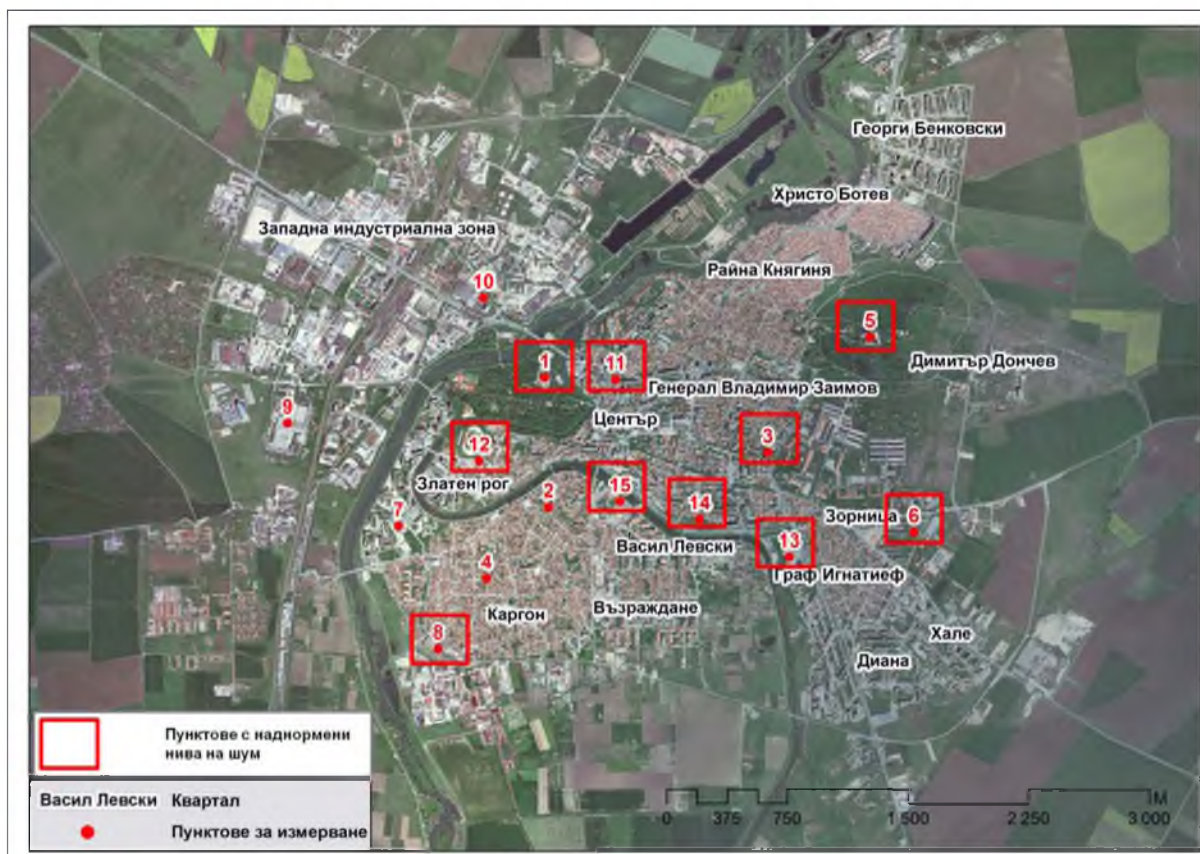
Пространственото разположение на пунктовете с превишения на средно измерените стойности се вижда от следната фигура:

¹⁹ Източник: Регионална здравна инспекция (РЗИ) гр. Ямбол

[65] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

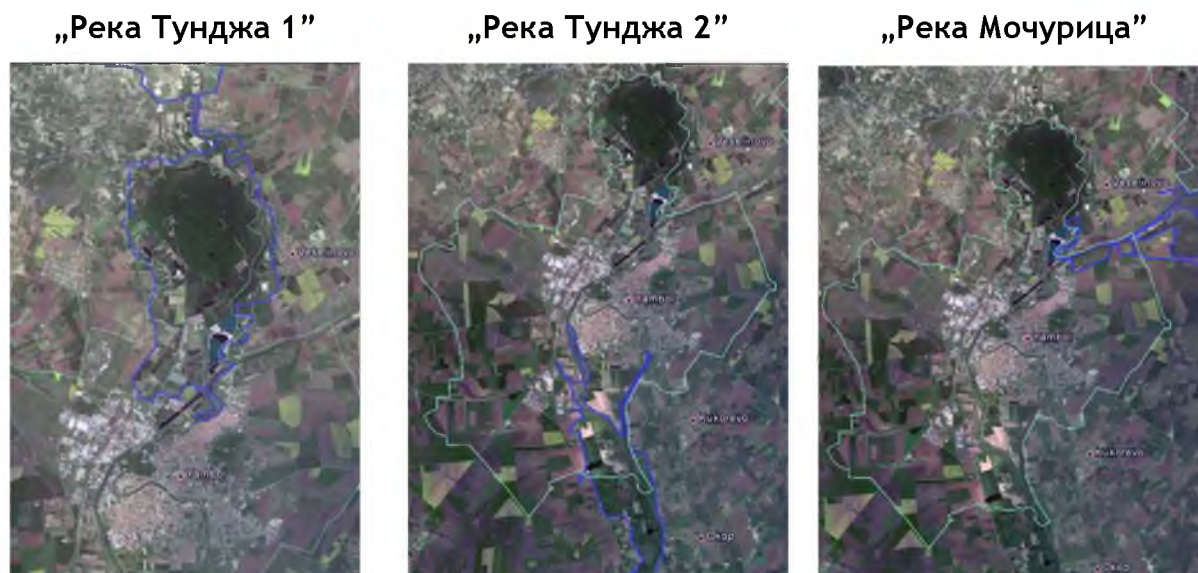
Фиг. 32. Пространственото разположение на пунктовете за измерване стойностите на нивата на шум

2. Защитени природни територии и зони

Поради ограничения териториален обхват и анклавното ѝ разположение, община Ямбол не разполага с добре развита мрежа от различните категории защитени територии по националното екологично законодателство. В обхвата на общината попадат защитената местност „Иван гьол” (с площ 31,256 ха) и природната забележителност „Находище на мразовец” (с площ 0,273 ха), като и двете защитени територии са към ДЛС Тополовград и засега нямат приети планове за управление. В обхвата на община Ямбол попадат и фрагменти от три защитени зони от екологичната мрежа „Натура2000” по Директивата на ЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна: „Река Тунджа 1” (с код BG0000192), „Река Тунджа 2” (с код BG0000195) и „Река Мочурица” (с код BG0000196). Разположението на трите защитени зони спрямо територията на общината се вижда от следните фигури:

[66] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Фиг. 33. Разположение на трите защитени зони спрямо територията на общината

3. Изводи

1. Анализът на данните за емисиите на вредни вещества в атмосферата от индустриални, горивни и производствени процеси показва, че през 2008 г. в сравнение с предходни години се регистрира намаление на емисиите от серни оксиди, неметанови летливи органични съединения (НЛОС) и въглероден оксид, а увеличение на емисиите от азотни оксиди, метан и въглероден оксид. В годишните регионални доклади на РИОСВ Стара Загора община Ямбол не е класифицирана като „гореща екологична точка” поради ниския потенциал за влошаване здравето на населението, предизвикано от замърсяването на въздуха. В съответствие с нормативните изисквания през 2011 г. общината е приела програма от конкретни мерки за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми.

2. Сериозни екологични проблеми са свързани с влошеното екологично състояние на водните ресурси. На територията на общината се извършва задължителен емисионен контрол на заустваните отпадъчни води. За двете повърхностни водни тела (на р. Тунджа и р. Мочурица), както и за подземното водно тяло в кватернерните и неогенските седименти, е установено лошо екологично състояние, дължащо се на замърсяването на водите предимно от точкови и дифузни източници и най-вече на неизградената ПСОВ. В този смисъл необходимо

[67] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република

България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

е ускоряване на изпълнението на инвестиционните мерки за доизграждане на канализационната система и на ПСОВ.

3. Периодичните опробвания на почвите за замърсяване с тежки метали и металоиди показват задържане на концентрациите и са многократно под границите на максимално допустимите.

4. На територията на общината не са констатирани съществени проблеми, свързани с превишаване на граничните стойности на показателите за шум, с изключение на пунктове в жилищни и обществени зони, където са регистрирани превишения на прагови стойности, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието.

5. В гр. Ямбол е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо 100 % от населението. Общината е извършила през 2012 г. актуализация на общинската програма за управление на отпадъците, в която наред с всички останали мерки, акцентът е поставен върху продължаването на реализацията на проекта за изграждане на регионалното депо за неопасни отпадъци в землището на с. Хаджидимитрово, което освен община Ямбол ще обслужва и общините Сливен, Нова Загора, Стралджа и Тунджа. В общината функционират две инсталации за сортиране и рециклиране на отпадъци (съответно в м. „Чатал могила” и в кв. „Индустриален”).

6. Мрежата от защитени природни територии и зони включва природната забележителност „Находище на мразовец”, защитената местност „Иван Гьол”, както и три зони по директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – две по р. Тунджа (с кодове BG0000192 и BG0000195) и една по р. Мочурица (с код BG0000196).

7. Общият извод от анализа на състоянието на околната среда в община Ямбол, е че от критична важност за подобряване на екологичния статус на общината са секторите „Води” и „Управление на отпадъците”.

VIII. СЕЛИЩНА МРЕЖА, УСТРОЙСТВО И ИЗГРАДЕНOST НА ГРАДСКАТА СРЕДА

Землището на гр. Ямбол се характеризира с равнинен характер. Липсват гористи

[68] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

местности, което подсказва за преобладаващата земеделска функция. От съществуващите данни за функционално предназначение в землището на Ямбол се пада на земеделските земи 40.255% или 5945,99 ха, следвани от земите на производствените обекти с 18.19% - 609,79 ха и на жилищните квартали с 13.29% и 445,9 ха. Общият баланс по окрупнени функционални типове е следният:

Фиг. 34. Баланс на землището на град Ямбол

	Наименование на териториалния елемент	Площ в ха	В % от цялото землище
	СЕЛИЩНА ТЕРИТОРИЯ		
	1. Нето терени за обитаване (жилищни)	445	13.29
	2. Терени за обществено обслужване	121	3.62
	3. Терени на производствени обекти	609	18.19
	4. Терени на транспортна и техническа	158	4.73
	5. Зелени площи за широко обществено	162	4.835
	6. Терени за специални нужди	179	5.335
	ОБЩА ПЛОЩ (от т.1,2,3,4,5 и 6)	167	
	ИЗВЪНСЕЛИЩНА ТЕРИТОРИЯ		
	7. Селищни образувания	216	1.465
	8. Земеделски територии	594	40.255
	9. Горски територии	772	5.22
	10. Водни течения и водни площи	165	1.115
	11. Терени на транспортна и технически	58.	0.39
	12. Терени на инженерна	36.	0.24
	13. Други (специални, гробища, кариери)	194	1.315
	ОБЩА ПЛОЩ (от т.7,8,9,10,11,12 и 13)	738	

[69] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

	ОБЩА ПЛОЩ НА ЗЕМЛИЩЕТО (от т.1 до	906	100
--	-----------------------------------	-----	-----

Територията на град Ямбол условно може да се раздели на четири структурнофункционални зони:

- Западна - индустриална зона – производствено - складова
- Централна градска част – обществено обслужване, културни мероприятия, туризъм
- Северна - Първи градски район, в който влиза и парк „Боровец”- жилищна функция
- Южна - четвъртата зона – жилищно - обществена

Река Тунджа се явява естествен делител на градската структура, както и основен градообразуващ фактор. От дясната и страна се разполага Индустриалната зона, а от лявата и страна са разположени останалите три зони.

Град Ямбол се характеризира с добре балансирана и функционална структура. Географското му местоположение заедно с р. Тунджа и нейните притоци и хармоничния баланс между застроена, водна и природна среда, обуславят идентичността на градската среда.

1. **Жилищна зона.** Дефинират се следните урбанистични единици:

- Квартал „**ж.к. Георги Бенковски**” с граници Обходен път Изток, ул.Тимок, ул. Преслав(от север на юг по посока на часовниковата стрелка);
- Квартал „**ж.к.Христо Ботев**” с граници река Мочурица, ул. Преслав, ул.Сибир, река Тунджа;
- Квартал „**ж.к.Райна княгиня**”, Ромска махала, Турска махала и част от Първи градски район с граници ул.Сибир, ул.Тимок, „ж.к.Райна княгиня”, ул.Огоста, ул.Абланово, ул.Балкан,ул.Акация, ул.Вит, ул.Крайречна и река Тунджа;
- Квартал **Първи градски район** с граници ул. Вит, ул.Боровец, ул.Ген.Вл. Заимов, бул. Д. Благоев, река Тунджа, ул.Арда, ул.Вит;

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- **Централна граска част** (смесена централна зона с преобладаващи жилищни функции) с граници бул.Д. Благоев, ул.Ген. Вл. Заимов, ул.Николай Петрини, река Тунджа, ул.Българка, река Тунджа;
- Квартал **Златен рог** 1 и 2 с граници река Тунджа ул. Дружба, река Тунджа ул.Атанас Кратунов, ул.Златен рог;
- Квартал **Каргон** с граници ул.Проф.П.Нойков, ул.Индже войвода, ул. Д-р Кръстев, ул.Жеко Андреев, ул.Ат.Кратунов, ул.Юндола, Обходен път Юг;
- Квартал **„ж.к.Васил Левски”**, ж.к.„ Възраждане”, „ж.к.граф Игнатиев” с граници, река Тунджа, ул. Николай Петрини, бул.Граф Игнатиев, Обходен път Юг, ул.Индже войвода ;
- Квартал **Аврел**, „ж.к.Дияна, ж.к. Хале, ж.к.Зорница” с граници ул. Николай Петрини, ул.Милин камък, ул.Търговска, Обходен път Юг, бул.Граф Игнатиев;

Централната част на града, където е и основната историческа част, е сравнително добре благоустроена и в композиционно отношение добре изградена. Основната част от жилищната структура е от типа индивидуално жилищно застрояване и значително по-малка част от комплексно. Елементите на общественото обслужване са добре изградени и формират облика на централното ядро, разположени в една условна ос, която се явява и градообразуваща, Градската градина - парка Боровец. Централните части на града с пешеходните зони и площадните пространства са добре благоустроени и обгрижени. Необходимо е да се обърне, обаче повече внимание на сградите на културната инфраструктура, които се нуждаят от обновление. Като проблемни за зоната, могат да се посочат и още, недостатъчната и непълна благоустроеност на жилищните квартали, най-вече северните квартали Райна Княгиня, Христо Ботев и Георги Бенковски. Проблемна е и техническата инфраструктура, която се нуждае от обновяване или пълна реконструкция и доизграждане.

Производствената зона е разположена на площ от около 600 ха, или повече от 1/3 от територията на града в регулация /по данни от баланса/. Тя е компактна и не навлиза в градската структура. Разделена е на Северна и Южна Производствени зони. Има план за регулация и застрояване, но той е многократно частично изменян и се нуждае от цялостна

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

актуализация. Техническата инфраструктура в тази зона е значително амортизирана и се нуждае от обновяване, а на места и от цялостна подмяна. Същото важи и за комуникационната система. Голяма част от сградния фонд е амортизиран и също се нуждае от обновяване.

Рекреационната и спортно - туристическа зона условно може да бъде разделена на три подзони, разположени както следва в централната градска част, запад и североизток. Общата им площ възлиза на около 200 ха. Може да се каже, че тя има силно благоприятно въздействие на марко и микроклимата на града. За да бъде пълноценно въздействието на тази зона върху общия облик и климат на града е необходима постоянната и поддръжка и обновяване. Части от Градската градина на Ямбол е реконструирана и открита юли месец 2012 година, но същото нещо непременно трябва да се случи и за другите части от тази зона, а именно за останалата част от Градската градина, за лесопарка „Боровец” (който е необходимо да бъде изготвен и устройствен план), за стадиона.

Част от урбанизираната територия на град Ямбол не е планоно обезпечена. Общината има действаща кадастрална карта от 2005, в която не са включени Бившите военни терени. По данни получени от Дирекция „Устройство на територията” към Общинска администрация на град Ямбол, става ясно, че територията на бившето ТКЗС и прилежащите му терени, Разсадника и бившите военни терени, нямат действащи планове за регулация и застрояване. Северната част на кв. Г. Бенковски, кв. Хр. Ботев, Областно Пътно Управление Ямбол, кв. Златен Рог 2 и северната част на кв. Златен Рог 1 имат планове за регулация и застрояване, подлежащи на актуализация. От двете страни на пътя за Елхово се наблюдава започнала тенденция за множество частични устройствени изменения в лентообразна форма флангиращи пътя. Централна градска част, както и Първи градски район са изцяло обезпечени, с изключение на парк „Боровец”, за който няма паркоустройствен план. В настоящия момент Община Ямбол се намира в процедура по одобрение на предварителен проект на Общ устройствен план.

От посоченото може да се каже, че общо, устройството на територията на Ямбол е добро, но съществуват и така посочените проблеми, чието отстраняване е наложително, с оглед на още по-доброто устройство и функциониране на градската територия. Такива зони се

[72] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

открояват много силно сред северните жилищни квартали, каквито са кв. Георги Бенковски, кв. Райна Княгиня, кв. Христо Ботев. Анализите показват, че това са районите с най-слабо развита инфраструктура и най-силно амортизиран жилищен фонд. Тези и още няколко по-централно разположени квартали се нуждаят и от актуализация на Плановете им за регулация и застрояване. Подобен е и проблема с Индустриалната зона на град Ямбол, в която за множество имоти са направени частични изменения и е необходима цялостна актуализация на Плановете за регулация и застрояване. За съжаление проблемите на терените за производствени дейности на град Ямбол не свършват до тук. Тази цялостно функционираща някога зона, сега е разделена и разфасована на множество по-малки терени с различна собственост и дейности, но не съвсем с различни проблеми. Като цяло техническата инфраструктура не е в добро състояние и подлежи на подмяна и/или обновяване, същото важи и за сградния фонд, особено на предприятията, държавна собственост. Тези състояния на средата трябва безспорно да бъдат преодоляни, чрез различни политики на интеграция и социализация, за това и екипът ни ги включва в Предложените зони за въздействие.

Като проблемни се явяват като цяло обектите на техническата инфраструктура, изграждането на пречиствателна станция за отпадни води (за която има вече направен проект), реконструкцията на водопроводната и канализационната мрежи, разработването на системи за заустване на отпадните води към река Тунджа.

Териториална структура на града: начин на ползване на територията, пространствено - функционални единици

Пространствена характеристика

Град Ямбол има добра стратегическа позиция – сравнително близо до морето, близо до границата с Турция и заобиколен, като с пръстен от основните оси на урбанизация в страната. Ямбол се явява важен център за активизиране на югоизточната част от пространството на страната и важен организиращ елемент на територията, контактуващ с Турция. Потенциалните предимства на Ямбол като регионален център на Балканския регион ще се увеличат със завършването на магистрала „Тракия”.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Градът е характерен с равнинен терен, само от изток се наблюдават възвишения. През града минава река Тунджа, със своята характерна лентообразна форма и нейните притоци, които заедно с първоначално създадената озеленена ос през града, която обединява и до днес основните озеленени площи - Градската градина и лесопарк "Боровец" и общите микро климатични условия, се явяват градообразуващ фактор и създават една характерна и живописна структура на този богат на история областен център. Река Тунджа и плодородните земи по долината на реката се явяват основен фактор, определящ появата и развитието на гр. Ямбол.

В исторически план първите сведения за живот в района на Ямбол датират от 6-тото хилядолетие преди Христа, в лицето на две селищни могили известни под имената Марчева могила и Рашева могила. На територията на Ямбол се намира един от археологическите резервати у нас, край село Кабиле, който още през IV век пр. Хр. се утвърждава като елинистичен град със своя агора.

От създаването на античния град Ямбол, през 239 година, до днес се наблюдават няколко етапа в развитието му - земеделският град, занаятчийският и търговски град, индустриалният град. Дори и след превземането си от Турция, развитието на Ямбол продължава, разраствайки се живописно в обособената от река Тунджа и Хълмът Боровец територия, съхранявайки в годините няколко от ценните сгради създадени по това време.

В края на XIX век и първата половина на XX, със същинското стопанско развитие на Ямбол, постепенно започва да се изменя структурата и обликът на града. Това става с появата на първите производствени сгради. Постепенно се очертават първите производствени терени. В следствие на този подем през втората половина на XX век започва и прилагането на индустриалното строителство в жилищния сектор, тогава се изграждат жилищните комплекси на града.

Функционална характеристика

Обитаване

[74] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Жилищната функция е основният териториален елемент в устройственото планиране на град Ямбол, не само поради социалната ѝ значимост, но и поради емкостта ѝ по отношение на градската територия. В града преобладават терените с индивидуално и малко етажно жилищно застрояване и по-малка част са заети с комплексно застрояване. Според данни посочени в ОУП на град Ямбол над 50% от сградите са изградени след 1961 година, което ги определя, като „млади”. Притеснително е, че все пак се отчита голям процент на сгради над 65 години. Налице е относително благоприятен възрастов профил и ръст в темповете на новото строителство, но независимо от това се оказва, че лошото управление и поддръжка на многофамилните жилищни сгради (особено в комплексите) е значителен проблем, в следствие на който се наблюдава ускорена амортизация на този сграден фонд. От гледна точка на благоустроеността на жилищните сгради е отчетно, че малък брой имат проблем с електроснабдяване, канализация и отопление. Казаното по-горе представя една добра картина, но след по-внимателно вглеждане в други аспекти, като надеждност на тези инсталации и финансова достъпност до съответните услуги, картината изведнъж „помръква”. В град Ямбол няма жилищен дефицит, но пък площите за средно реално потребление на човек са намалени, което взето под внимание с казаното по-горе, значително занижава стандарта на обитаване.

Обществено обслужване

Основната част на тази система е съсредоточена в централните части на града. Осигурена е добра достъпност до различните и подсистеми. Развита е според основните нужди на населението – администрация, образование, здравеопазване, култура, спорт, търговия и обществено хранене, битови услуги и др.

Производство или Система ТРУД

Производствено складовите дейности на града заемат една значителна част от градската структура, разположени в територии на запад, северозапад и югозапад от същинското ядро на града, както и малка част юг и югоизток. Те представляват компактни територии, които не навлизат в ядрото на града, не затрудняват комуникациите му, но до

[75] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

известна степен може да се каже, че ограничават териториалното развитие му в аспект различен от производствения. Това са огромни градски територии, които се нуждаят от постоянна поддръжка, за да не достигнат етап на безвъзвратна амортизация.

След кризата през 90-те години на миналия век, общината успява да започне процес на преустройство и динамизиране на икономиката си, който продължава до 2008 г. Дейностите, които формират около 90% от общия обем на реализираните нетни приходи от продажби в община Ямбол, са: „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети”, „Преработваща промишленост” и „Строителство”. След окончателното завършване на магистрала „Тракия”, се очаква логичното разширение на тази система в посока север.

Зелена система

Зелената система на Ямбол е с над вековна история.

Река Тунджа и плодородните земи по долината на реката играят ролята на първичен както селищно-, така и парково образуващ фактор на средата, що се отнася до ситуирането на основната обществена озеленена площ - общоградския парк и намира своето отражение върху цялата зелена система на града и край селищната територия.

Зелената система на Ямбол е формирана и ще продължава да се формира като характерна система на принципа на не големи градинско - паркови структури. Съществуват тенденции за връзки с околната на града природа. Системата исторически е заложена така и е обоснована от съществуващите природни фактори, които са с влияние на градската структура.

Към настоящия момент Зелените площи в град Ямбол обхващат 1520 дка и включват :

обществени озелени площи - паркове, градини, скверове и уличното озеленяване в селищната територия. Те са общинска собственост и от тях се структурира зелената система на населеното място. Регламентираните норми за обществени озелени площи са единствените показатели, определящи екологичните, рекреационните и естетически качества на озеленяването в селищата.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Обслужващи озеленени площи - озеленени терени към жилищните, обществените, производствените и спортните сгради, експозиционните градини и гробищата. Те допълват селищното озеленяване, без да се нормират са общинска или друга собственост.

С годините тази добре развита и оформена зелена система е амортизирана, поради икономическата не възможност за поддържането и, а и не само.

Комуникации

Ямбол е разположен в югоизточната част на страната и е важен административен, икономически, културен и транспортен център на територията на Югоизточния район за планиране (ЮИРП). Градът е тангиран от изток от първокласния път 1-7 (Румъния - Шумен - Ямбол - Лесово - Турция), по който се осъществяват основните транспортни кореспонденции с центъра на ЮИРП - Бургас и Черноморието, както и със Северна България и Република Турция. С другия важен център на ЮИРП - Сливен (а оттам и със София), градът е свързан с второкласния път 11-53 (Горна Оряховица - Бяла - Сливен - Ямбол - Калчево - Средец).

Трасето на Автомагистрала „Тракия" минава между Сливен и Ямбол (непосредствено северно от Дражево и Кабиле). Връзката на града с магистралата ще се осъществява чрез три пътни възела (тип „непълна детелина") при пресичанията с II-53, пътят Ямбол - Кабиле - Жельо войвода - Калояново и с I-7 (между Веселиново и Зимница).

Наличните пътни връзки и строящата се автомагистрала осигуряват една перфектна транспортна достъпност до града по отношение на автомобилното движение.

По отношение на железопътния транспорт Ямбол е свързан с магистралната ж.п. линия № 8 (София - Пловдив - Ст. Загора - Ямбол - Бургас), както и с локалната ж.п. връзка Ямбол - Елхово.

Общата дължина на уличната мрежа в града е 111,2 км, от които първостепенната улична мрежа (ПУМ) е 37,6 км. При площ на града от 14,86 км² това означава плътност на първостепенната улична мрежа от 2,53 км/км², при нормативни стойности 3-4 км/км², а за централните зони - 4-5 км/км². Значителна част от ПУМ не отговаря на необходимите технически характеристики, а класификацията е на функционален признак.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Структурата и схемата на ПУМ на всеки град са плод на неговата вековна история. За Ямбол е характерно изграждането на жилищната зона на изток от р. Тунджа, докато териториите от западната страна са промишлени. Обслужването и връзката между тези територии се осъществява с радиална улична мрежа, чиито главен недостатък е претоварването на градския център с транзитно движение и затруднената връзка между периферните градски зони и вторичните центрове.

IX. ЖИЛИЩЕН СЕКТОР

Характеристика и оценка на състоянието на зоните за обитаване

Система «Обитаване» е основният териториален елемент в градската територия, с приоритетна роля в привлекателността на града, с голяма социална значимост. Тази система е в правопрпорционална зависимост от броя на населението, като влияние върху нейното развитие оказват редица качествени и количествени показатели. Зона „Обитаване” заема площ от 445.9* ха или 26.58% от площта на града, като на 1 жител се падат 59.9 кв.м. от нея.

Ретроспективният демографски анализ показва, че през 1934г. в град Ямбол са живеели 24 920 души. Разрастването на зони обитаване се е обуславяло от стратегическо положение и от стопанските функции на града. Зоната е възникнала на двата бряга на реката и е обхващала Централната градска част, Първи градски район и кв. Каргон, а след бежанската вълна и кв. Аврен и Турската махала.

Динамиката и ръстът на населението в годините, бележи два етапа:

През първия етап (1934-1985 г., продължаващ до 1992 г.) се наблюдава непрекъснат процес на нарастване на населението на град Ямбол с 57 729 жители, дължащ се на положителен естествен и положителен механичен прираст. За един 65 годишен период 1934-2009 г. населението на града е нараснало 3,1 пъти. В този период зона обитаване се е разрастнала почти двукратно в северозточна посока и северозападна посока, първоначално в кварталите с нискоетажно индивидуално застрояване Първи градски район и „Аврен”, север и изток, а в последствие и с жилищни комплекси по индустриални способности на строителство (ЕПЖС и ЕПК) – „Зорница”, „Диана”, „Граф Игнатиев”, „Възраждане”, „Изток”, „Хале”,

[78] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

„ген.Вл.Заимов”, „В.Левски”, и „Г.Бенковски”, „Д-р Димитър Дончев”, жк”Стара планина”-запад.

Вторият етап (1992-2012г.) се характеризира със стабилизиране, а в последствие и намаление на населението, обусловено от спад в икономическото развитие и икономическата криза, като за последните три години населението на града е намаляло с 3097 души и към 2011г. Наброява 74 388 души. През този период зоната обитаване се развива в посока доизграждане на комплексите с ЕПЖС сгради и нов ж.к.„Хр.Ботев” - до 1997 и реструктуриране с повишаване на качествата на средата чрез изграждане на индивидуални и колективни жилищни сгради по монолитен способ и саниране и обновяване на техническата инфраструктура- от 1997 до 2012.

Физически и икономически параметри на жилищния фонд в гр. Ямбол:

За нуждите на целевия проблеман анализ на зоните за обитаване в град Ямбол, същите са разделени на 9 урбанистични единици, подробно описани в раздел Пространствена характеристика. Същите са подложени на оценка по трите групи критерии за избор на Зона със социална значимост от Методическите насоки. В случая са анализирани най-важните страни на жилищния сектор, като за целта са ползвани данни към *31.12.2009 г., актуализирани с данни от Преброяване 2011**.

В град Ямбол по данни от Преброяване 2011 има 9280 сгради с 34690 жилища в жилищни сгради и 133 жилища в нежилищни сгради. От тях основната част са еднофамилни жилищни сгради- 7074 или 76,2%; многофамилни жилищни сгради над 10 жилища са едва 440 или 4.7%.

По вида на конструкцията, жилищният фонд (сгради) - 9280 сгради с 34823 жилища се разпределя както следва:

- ЕПЖС – 1.4% (116 сгради);
- СТБ - 4.4% (258 сгради)
- Тухлени със СТБ – 42.4 % (3615 сгради),
- тухлени с гредоред- 52.3 % (4461 сгради) и

[79] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- паянтови -0.9 % (77 жилища).

Възрастовия профил на жилищните сгради на гр. Ямбол показва следните резултати: едва 1211 сгради или 13% са „млади” сгради – строени до 20 години, 48.8 % от сградите са сравнително "млади"- строени от 20 до 50 год.; буди безпокойство големия процент (13.1) жилищни сгради, които са на възраст над 65 години. Въпреки новото строителство през последните 20 години, лошото управление и поддържане на многофамилните сгради в комплексите и намалелите доходи вследствие икономическата криза се превръщат в сериозен проблем, предизвикващ ускорената амортизация на този фонд.

Фиг. 35. Брой сгради и възрастова структура по райони

Територия: Район/квартал/ж.к.	Брой сгра- ди	Възраст в % от всички сгради				%от вс. сгради
		до 20 г.	20г- 50г.	Над 50г	Стари ≥65г.	1 обит. в сград
Жк „Георги Бенковски	23	0	100	0	100	0
Жк „Христо Ботев”	4	75	25	0	25	0
Жк „Райна княгиня”	816	20	56	24	80	6
Първи градски район	2518	19	39	32	71	18
Централна граска част	1695	18	31	51	82	13
Ж.к. Златен рог 1 и 2	47	38	61	0	61	6
Кв. Каргон	2325	10	42	48	90	18
Ж.к.В.Левски,Ж.к.Граф Игнатиев,ж.к.Възраждан	325	11	57	32	89	11
Кв. Аврен с ж.к.Дияна ж.к.Хале, ж.к.Зорница	571	17	46	37	83	7
За града	9280	22	51	25	76	10

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Анализът на данните в таблицата показва, че в жк"Райна княгиня", Първи градски район, Централна граска част, кв.Каргон и кв.Аврен стари сгради - строени преди повече от 50 г.и преди 20до 50 г. надвишават средния % за града, а в ж.к. Георги Бенковски 100% от сградите, или два пъти повече от средното за града са стари сгради, при това всичките са в многогамилни сгради, строени по индустриален способ (ЕПЖС), т.е. в територията сградния фонд е стар, с потребност от обновяване. В същото време голяма част от тези сгради се обитават от едночленно домакинство (в общия случай това са самотни възрастни хора), т.е. съчетано е с липса на финансова възможност за обновяване на сградите. Или територията е с влошени качества по критерий лоши физически параметри на жилищния фонд, съчетано с обитаване от население с лоши финансови възможности (бедност).

Качествени характеристики на жилищния фонд.

Към 2011 г. общият брой на жилищата в гр. Ямбол 34823 е по-голям от този на домакинствата (29 569) и на 1000 лица се падат по 470 жилища. Следните данни са извадка от Общ устройствен план на град Ямбол- предварителен проект.

Фиг. 36. Жилищно потребление

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ЖИЛИЩНО ПОТРЕБЛЕНИЕ	Статистическо	Реално
Жилища на 1000 обитатели	470	450
Обитатели на 1 жилище	2,1	2,3
Жилищна площ на 1 обитател	17,8	16,5
Полезна площ на 1 обитател	28,5	27,0
РЗП на 1 обитател	34,3	32,6

Основавайки се на заключенията на ОУП, в гр. Ямбол към 2009 няма жилищни дефицити- при 34.6 м2 средно реално потребление на човек и 40 м2 приет стандарт, те са твърде малки. Разпределението на гъстотата на обитаване (обитател/жилище) по урбанистични единици показва следната картина:

Фиг. 37. Брой жилища, жители и тип на жилище

Район/квартал/ж.к.	Брой жители	Брой жилищ	Тип жилище като % от всички				Обит/жил.	Цени имоти
			1 ст.	2 ст.	3 ст.	4 ст.+		
Жк „Г. Бенковски	6 098	2 805	10	59	27	4	2.17	↓
Жк „Христо Ботев”	385	178	6	45	39	14	2.16	↓
Жк „Райна княгиня”	5218	909	15	39	28	18	5.74	↓
Първи градски район	11242	5128	10	41	32	17	2.19	↑
Централна граска част	15268	8571	8	42	10	12	1.78	↑
Ж.к. Златен рог 1 и 2	6353	3118	15	58	23	40	2.04	↑
Кв. Каргон	6912	3504	5	35	38	23	2.0	↑
Ж.к.В.Левски,Ж.к.граф Игнатиев,ж.к.Възражда	9465	4408	11	43	34	12	2.15	↔
Кв. Аврен с ж.к.Дяна ж.к.Хале, ж.к.Зорница	6160	5846	12	54	29	5	1.05	↔
За града	71 668	34 856	10.2	46	29	16	2.3	↔

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Като фактори, пораждащи дефицити могат да се определят (включително финансови):

- морално и физически остарели жилища - 1920;
- жилища, нуждаещи се от ремонт и обновяване – около 75%,
- гъстота на обитаване над средната за града в Жк „Райна княгиня”- за 82% от жилищата
- ниска цена на недвижимата собственост

Анализът на данните в таблицата показва, че в жк”Райна княгиня” въпреки относително високия дял на големи- 3 стайни жилища, плътността на обитаване е два пъти над средната за града- 5,74 обитатели на жилище при 2.30 средно. Близки до средната плътност са жк”Г.Бенковски”, „Хр.Ботев” и Първи градски район, като и в четирите единици цената на недвижимата собственост е под средната за града (по експертна оценка). Или територията е с влошени качества по показател плътност на обитаване.

Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:

По отношение благоустрояване голям процент от жилищата са благоустроени .

Само 10 жилища са без електроснабдяване (в крайградските територии). Електроснабдителната мрежа е развита, но основно е въздушна, т.е. амортизирана , като от приложената карта е видно, че състоянието се оценява като лошо в Първи градски район, жк.Райна Княгиня и кв.Каргон. Газоснабдителната мрежа в зона обитаване е слабо изградена. В ж.к.Христо Ботев, жк.Георги Бенковски и жк.Райна Княгиня липсва газоснабдяване, в Първи градски район и кв.Каргон е слабо изградена, но изпълнението на Проекта за Водния цикъл в кв.Каргон ще даде тласък на изграждането ѝ.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг.38.Схема електроснабдителна мрежа

Фиг. 39. Схема на газоснабдителна мрежа

22 жилища са без водоснабдяване и 1599 са без свързване с обществена канализация (с попивна яма или без надеждна канализация). Процента жилища с външна тоалетна като индикатор за изграденост и надеждност на обществената канализация в Първи градски район, Централна градска част и кв.Каргон е по-висок от средния за града, като в жк.Райна Княгиня той е два пъти по-висок от средния. Състоянието на тези две инфраструктурни мрежи в тези райони е лошо, те са слабо изградени, амортизирани и ненадеждни, нуждаещи се от доизграждане или обновяване. Проблема в кв.Каргон е в процес на разрешаване с изпълнението на Проекта по Водния цикъл на гр.Ямбол.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 40. Схема водопроводна мрежа

Фиг. 41. Схема на канализационна мрежа

В раздел Инженерна инфраструктура подробно е описано състоянието и проблемите на ВиК мрежата, газоснабдителната мрежа и електроснабдителната мрежа. Елементите на градската среда- улично и вътреквартално озеленяване, детски площадки, въздушна електроснабдителна мрежа и улично осветление са в сравнително добра степен на изграденост, но състоянието им е с висока степен на амортизираност. Като лошо се оценява състоянието в жк.Георги Бенковски и жк. Христо Ботев, а по отношение улично осветление тази е оценката за жк.Райна Княгиня. За наличие на енергоспестяващо улично осветление не са предоставени данни и то не е разглеждано в анализа.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Фиг. 42. Благоустройство-озеленяване, улично осветление

Оценката по критерий Състояние на инженерната инфраструктура на фактическото състояние – изграденост, възраст и надеждност на инженерната инфраструктура, както и финансова достъпност на съответните услуги, неблагоустроената градска жилищна среда показват като проблемни части от зона обитаване Първи градски район, жк. Райна Княгиня, жк. Георги Бенковски, жк. Христо Ботев.

Енергийна ефективност на жилищата по райони

По отношение енергийната ефективност основната част от жилищата в Ямбол са без приложени мерки за повишаване на енергийната ефективност. Само 3743 жилища са с външна топлоизолация или 10 % и 8325 жилища са с енергоспестяваща дограма или 22% от всички. Едва 0.3% от всички сгради имат монтирани слънчеви панели.

Фиг. 43. Енергийна ефективност на жилищата по райони

Район/квартал/ж.к.	Брой жители	Брой жилища	% сгради от вс. По отопление		% сгради от вс. без мерки за ЕЕ	
			„1”	Ел ен.	Без ТИ	Без „2”
Жк „Георги Бенковски	6 098	2 805	21	58	95	79
Жк „Христо Ботев”	385	178	30	43	92	79

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Жк „Райна княгиня”	5218	909	90	4	97	87
Първи градски район	11242	5128	39	38	90	78
Централна градска част	15268	8571	13	53	85	73
Ж.к. Златен рог 1 и 2	6353	3118	12	67	91	74
Кв. Каргон	6912	3504	47	30	87	77
Ж.к.В.Левски,Ж.к.граф Игнатиев,ж.к.Възражда	9465	4408	18	61	89	73
Кв. Аврен с ж.к.Дияна ж.к.Хале, ж.к.Зорница	6160	5846	17	61	89	74
Средно за града	71 668	34 856	32	44	90	78

1- нефта,дърва,въглища

2- без енергоспестяваща дограма

Обосновка на зоната с преобладаващ социален характер

Анализът на данните в таблицата показва, че в Централна градска част и Жк „Георги Бенковски” отопляващите се с ел-енергия са повече от средното за града, което е икономически неефективно. В жк”Райна княгиня”, Първи градски район, ж.к. „Хр.Ботев” и кв.Каргон отопляващите се с дърва, въглища, нефта са повече от средното за града, което замърсява въздуха в града и е енергийно неефективно. Това, в съчетание с ниска степен на енергийна ефективност на сградния фонд- без приложени мерки за енергоспестяване в повече сгради спрямо средното за града определя Централна градска част, Жк „Георги Бенковски”, жк”Райна княгиня”, Първи градски район и ж.к. „Хр.Ботев” с лоши показатели по критерии Степен на енергийна ефективност на сградния фонд.

По отношение състояние на околната среда факторите с най-голямо негативно въздействие са липса на канализация (сгради с попивни ями) или канализация в лошо/амортизирано състояние, отопление на нефта, дърва и въглища, липсващо озеленяване за широко обществено ползване с дървета и храсти. Оценката по критерий Състояние на

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

околната среда като лоша показва проблемни зони ж.к. Христо Ботев, ж.к. Георги Бенковски, ж.к. Райна Княгиня и Първи градски район.

Социално-икономическа характеристика на сградния фонд:

Комплексната оценка на зоните за обитаване в гр. Ямбол по група критерии:

- 1. Състояние на техническата инфраструктура и околната среда;**
- 2. Социално-икономически ;**
- 3. Физически и икономически параметри на жилищния фонд.**

С преобладаващо „лошо“ състояние са следните:

➤ В Първи градски район, в жк „Райна Княгиня”, „Христо Ботев”, ”Георги Бенковски” сградния фонд е стар или с ниски качества, нуждаещ се от обновяване, с ниска степен на енергийна ефективност, ниска цена на недвижимата собственост.

➤ Същите проблемни части от зона обитаване се характеризират с лошо състояние на съществуващите улици, тротоари, озеленени площи, улично осветление, системи на инженерната инфраструктура (водоснабдяване, канализация, електро захранване) или неразвити такива (газификация, телефонизация, интернет), с влошени екологични показатели поради преобладаващото замърсяващо въздуха отопление, амортизирана битова канализация и липсваща дъждовна канализация,

➤ Предходните две групи проблеми се съчетават с обитаване от преобладаващо население от малцинствена група, с нарушена образователна структура.

Това дефинира Първи градски район, жк „Райна Княгиня”, „Христо Ботев”, ”Георги Бенковски” като най-непривлекателната за живеене част на града и най-проблемната зона за обитаване в целия град, отговаряща по трите групи критерии за оценка на Зона с преобладаващо социален характер.

Препоръки:

Необходимо е дефинираната като проблемна част от зона обитаване да бъде включена в общата структура на града, като получи съответния инвестиционен ресурс, да се благоустрои напълно и жилищния фонд да се обнови с прилагане на мерки за повишаване на енергийната

[88] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ефективност, за което е необходимо да се включи в Зона за въздействие с преобладаващо социален характер.

Х. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА, ВКЛ. КОМУНИКАЦИОННО-ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА

1. Водоснабдяване

Водоснабдяването на град Ямбол се осъществява от сондажни кладенци, разположени местността "Ормана" и землището на с. Кабиле чрез ПС "Ормана", ПС "Кабиле", напорни резервоари "Боровец" и "Кайнашки баир" и водопреносната мрежа до крайните потребители.

Водопроводна мрежа на град Ямбол включително и водопроводните отклонения са с обща дължина – 283,42 км, от които:

- вътрешна водопроводна мрежа с дължина 194,2 км;
- външна водопроводна мрежа с дължина 20,2 км;
- водопроводни отклонения с дължина 79,02 км.
- водопроводната мрежа е строена в годините, както следва:
- за периода от 1930 до 1950 г. са построени 25,97 % от мрежата с
- етернитови, стоманени и поцинковани тръби;
- от 1950 до 1970 г. са построени 28,678 % от мрежата с етернитови,
- стоманени и поцинковани тръби;
- от 1970 до 1980 г. са построени 35,63 % от мрежата с етернитови,
- стоманени и поцинковани тръби;
- от 1980 до 2000 г. са построени 9,73 % от мрежата с етернитови, стоманени и ПЕ"-ВП тръби;

Водопроводната мрежа е стара и силно амортизирана. Това създава условия за чести аварии по мрежата. Според общинския план за развитие на Община Ямбол, през годините броя на аварията достига до почти 1000 за година.

Основните причини за честа поява на аварии са:

[89] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- за етернитовите водопроводи: слепване на глинестите почви с тръбите и при засъхване на същите през летния период тръбите се късат; отлепване на участъци от тръбата; износване на каучуковите уплътнители;

- за металните водопроводи: най-често аварии се получават в резултат на химична и електрохимична корозия и некачествена изолация на тръбите.

Към момента има улици с по 2, 3 водопровода с диаметри провеждащи различни водни количества – единият водопровод захранва консуматорите от съответния участък на улицата, а другият остава транзитен. Това е нецелесъобразно, тъй като се поддържа по-голяма дължина разпределителна водопроводна мрежа.

През последните години са подменени 9 529 м водопроводна мрежа в това число 6 894 м водопроводи (6714 м ПЕВП тръби, 150 м стомана) и сградни водопроводни отклонения 2 665 м ПЕВП тръби. Завършен е и е пуснат в експлоатация нов тласкателен водопровод от ЦПС „Ормана” до напорен водоем „Боровец”, от когото зависи водоснабдяването на 80 % от домакинствата в града, с дължина на трасето 3123 м. Изградени са нови водопроводи с дължина 8747 м. Изградена е нова канализация с дължина 2387 м. Наличен е и нов магистрален водопровод по улиците „Ген.Заимов” и „Граф Игнатиев”, финасиран изцяло от общинския бюджет.

Всички части на града са водоснабдени, но водопроводите са силно амортизирани и подлежат на обновяване.

2. Канализационна мрежа

Канализационната мрежа на град Ямбол е изградена от бетонови тръби с диаметър от Ф 200 мм до Ф 1500 мм с кръгли, яйцевидни и устообразни профили. 45 % от отпадъчните води се препомпват от 3 бр. канални помпени станции.

Канализационната мрежа на гр.Ямбол е с дължина 91,709 км, от които 73,262 км разпределителна мрежа и 18,447 км Главни колектори и е изградена, съгласно ТИД (Технико-икономически доклад) от 1965 г., актуализиран през 1979 г. Тя е проектирана и изградена като смесена канализационна система.

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Главен колектор I е довеждащ колектор към ПСОВ. Всички останали колектори от канализационната мрежа гравитачно и с помощта на КПС заустват водите си в него. Главните канализационни колектори заустват водите си в р. Тунджа в района на града, като Общинската стратегия предписва, всички отпадъчни води да се заустят извън населеното място след пречистване. 8264 м. От всички колектори са въведени в експлоатация до 1970 год.

Голяма част от разпределителната канализационната мрежа на гр. Ямбол е изградена. 47% от разпределителната канализационна мрежа са въведени в експлоатация преди 1970 година. Поради равнинния характер на терена, част от канализационната мрежа на гр. Ямбол е проектирана с минимални наклони, което обуславя ниски скорости и е предпоставка за затлачване. Част от второстепенните клонове са строени по стопански начин (без проекти), с малки хидравлични наклони и неподходящи диаметри, с лошо качество. Липсват също така и локални пречиствателни съоръжения на част от промишлените предприятия. Всичко това води до чести затлачвания на канализационната мрежа .

При отстраняване на аварията се наблюдава тенденция за разрушаване на стените на бетоновите тръби в следствие на корозия на бетона от старост.

Поради некачествено извършени СМР се получава ексфилтрация и инфилтрация- тоест изтичане на отпадъчна вода от тръбите в резултат на което се получава замърсяване на почвата, а при високи подпочвени води обратно: навлиза вода в канализационната , с което се затормозява работата на Каналните помпени станции.

Селищно образувание „Кринчовица" е без канализационна мрежа. Във „ВиК схеми към Подобен устройствен план - План за регулация на селищно образувание "Кринчовица" е проектирана битова канализационна мрежа, която е предвидено да се включи към индустриален колектор.

При реструктурирането и санирането на съществуващите производствени терени е необ-ходимо изграждане на нови обслужващи водопроводни и канализационни клонове.

За новите територии за производство са предвидени канализационни клонове, като за някои включването към съществуващите канализационни профили ще стане с препомпване, което налага в последващи разработки да се определят места за канални помпени станции. В

[91] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

момента битовите отпадъчни води от имоти с вече променено предназначение са заустени в безотточни ями.

Съществуващата канализация за Поделение "Кабиле" минава през частни имоти, има участъци с намалена пропускателна способност.

При проливни дъждове част от водите по улиците в ЦГЧ се събират и насочват към ниската част на града, където съществуващите дъждо-приемни решетки и канализация не могат да ги поемат. Причините за това са улици без дъждоприемни шахти или с недостатъчен брой и затлачени такива, а също и факта, че дъждов-ната канализация на повечето сгради се излива на терена.

Анализа на съществуващото положение показва следните **проблеми**:

- половината от изградената канализационна мрежа е стара и амортизирана. Териториално е разположена в централната градска част, първи градски район, кв. Каргон.
- частично е изградена канализационната мрежа на кв. "Каргон", Промислената зона и ж. к-с "Възраждане.
- В кварталите с население от ромски произход пропускателната способност на тръбите е намалена 80 – 90 %.
- улици без дъждоприемни шахти или с недостатъчен брой и затлачени такива в ЦГЧ.
- ВиК мрежата на индустриалната зона се нуждае от реструктуриране- изграждане на нови водопроводни и канализационни клонове.
- новите терени в северната част на града се нуждаят от цялостно техническо решение
- Необходимо е проектиране и изграждане на нова канализация за територията на бившето поделение и съседните на него новопредвидени терени.

Всички тези проблеми са приоритетно разглеждани от общинската политика в Общински план за развитие. В тази връзка Общината е кандидатствала за финансиране от Кохезионните фондове на Европейския съюз . В краткосрочен план до 2015 година е заложено решаване на следните приоритети на канализацията на града:

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- изграждане на градска пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) за предотвратяване неблагоприятното въздействие върху водите на река Тунджа. Разработен е проект за изграждането и върху терен с площ 48 декара в местността „Манаф чаир”, южно от комплекс ”Граф Игнатиев” – на около 800 метра от моста на обходен път „Юг”, по течението на река Тунджа. Проектът на бъдещата пречиствателна станция предвижда тя да бъде с капацитет 114 000 еквивалент жители. В момента Ямбол е с 93 962 еквивалент жители.
- Свързване на съществуващите колектори към главния колектор и изграждане на довеждащ колектор до ПСОВ за отвеждане и пречистване на всички събрани води;
- Изграждане на канализационна мрежа в жилищни квартали "Каргон", "Златен рог", "Васил Левски", "Възраждане"; През 2008 година е изградена канализация и подменен водопровода в участък от седем каргонски улици - "Лом", "Плиска", "Генерал Ковачев", "Козлодуй", "Варна" и "Люлин" и "Индже войвода".
- Технически и работен проект за събиране и отвеждане на отпадъчните води от индустриална зона до началото на колектор V.

Част от тези приоритети ще бъдат решени чрез „Интегриран проект за подобряване на водния сектор” на територията на град Ямбол. Без решение по него остават проблемите на ВиК мрежата в Промислената зона и новите терени за производствени нужди с променено предназначение, централната градска част, първи градски район, както и кварталите с компактно ромско население-ж.к. Райна княгиня, Христо Ботев и Георги Раковски”, което определя включването им в Зоните за въздействие.

3. Газификация.

В близост до град Ямбол преминава трасето на “Булгаргаз” клон на магистралния газопровод с налягане 5,5 МРа, доставящ природен газ от Русия. Това благоприятства развитието на газоснабдителната система за града.

В Северозападната част на града е изградена Автоматична газорегулираща станция /АГРС/.

[93] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

“Ямболгаз 92” АД е лицензираната фирма с Лицензия за обществено снабдяване с природен газ № Л-152-12/17.12.2004 г. и Лицензия за разпределение на природен газ № Л-152-08/17.12.2004 г. оперираща на територията на Община Ямбол. От 1992 година до 2005 година включително са изградени и пуснати в експлоатация общо в град Ямбол 71 837,855 м. разпределителни газопроводи. Няма данни как се е развила системата 2005 – 2012 година.

Според общинската стратегия на Ямбол, основните и най-важни проблеми, предстоящи пред Лицензианта за изграждането на газопроводната мрежа и Общината, е липсата на актуален подземен кадастър и необходимостта от отговорно отношение при избора на изпълнител на изкопните, възстановителните и монтажни работи за запазване на другите вече положени комуникации и на запазване на рехабилитираните нови настилки.

Съгласно част “Газификация” към ОГП за периода от 2007 до 2013 година се предвижда тъй нареченото "уплътняване" на изградената газоразпределителна мрежа и изграждане на нова 70 км. мрежа. Тази инвестиционната програма за град Ямбол най-общо включва следните четири основни групи обекти, като всяка една от групите има своята особеност.

Общински обекти – основно това са училища и детски заведения /детски градини и детски ясли/. До момента газифицирани са над 30 от тях, всеки един със собствена котелна централа.

Промислен сектор – 23 от работещите промишлени предприятия и фирми в града са газифицирани. Преструктурирането на старите предприятия продължава, коетбо води до създаването на нови малки частни фирми. Голяма част от тях са със сменена собственост, за това може да се счита, че те са топло и енергийно обезпечени. Вземайки под внимание нивото на изграденост на газопровода, при заявено искане от страна на собствениците има готовност за газификация на тези обекти.

Обществен сектор – секторът е представен от учебни сгради държавна собственост, хотели, търговско промишлени и административни сгради за услуги. Това са сгради, както държавна, така и частна собственост, от тях някои са с централно отопление, а други не. Тези обекти основно се смята, че ще използват природния газ през зимния период, за отопление.

Само в някои частни случаи, е възможно ползването му за гориво за технологични нужди, както и за други процеси – печене подгряване и др.

Битов сектор – При този сектор същественият момент са необходимите инвестиции, които всяко домакинство трябва да вложи за преустройство и/или изграждане на нова инсталация, закупуване и монтиране на нови съоръжения. Дори и това, че цените на газта са конкурентни спрямо останалите енергоносители, не отменя началната инвестиция, която домакинството трябва да извърши. Но от друга страна тенденцията за повишаване цената на електроенергията може да окаже съществено влияние за по-бързото преминаване на домакинствата на природен газ. Жилищните блокове в град Ямбол са почти 100 % частна собственост и поради различните финансови възможности на собствениците на жилища, се предвижда поетапното развитие на мрежата, което успява да удовлетвори желанието на заявителите за съответната годишна абонати да се газифицират.

4. Електроснабдяване.

Анализът визира аспекти, които най-често нямат пряк териториален адрес. Но има отношение към електроизградеността. За отправна точка служат ключовите характеристики на жилищната система, като се приобщава и комунално обслужващата сфера.

- Преносна мрежа (електропроводи ВН, подстанции ВН/СрН)

Основен източник на захранване на град Ямбол е от ТЕЦ „Марица Изток-2” с два електропровода 110 М до откритата разпределителна уредба - ОРУ 110 kV на подстанция "Ямбол".

Град Ямбол се електроснабдява от четири подстанции разположени географски в различните части на града. Отделно на производствената площадка на „Ямболен” АД има изградена и в експлоатация подстанция „Полиестерни влакна” 110/6/6, изградена за нуждите на „Ямболен” АД, от 2001 година собственост на НЕК ЕАД.

За резервиране на захранването на града се разчита и на пренос на мощности от Сливен, Бургас и през Елхово от други райони. По този начин се изразява неделимостта на преносната

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

електрическа система на град Ямбол като част от цялостната електроенергийна система на страната.

Електропроводите (110kV) са 8 на брой, строени в интервала от 1986г. - 2008г. и са в добро техническо състояние, с добри преносителни възможности и висока механическа устойчивост.

В град Ямбол няма мощности за производство на ел. енергия от възобновяеми енергийни източници – слънчева, био и вятърна енергия или Ко-генераторни инсталации. Но в близост до града (с.Безмер и с.Ханове,с.Кукорево,с.Ботево) са изградени и е предвидено да се изградят фотоволтаични (до 14.5MW ,) централи и ветрогенератори (до 0.5 MW) в м.Кринчовица . Присъединение към подстанциите на града (преди всичко подстанция „Ямбол”) водят до снижаване товара на подстанциите.

В южната част на града, по шосето за село Роза /срещу площадката на „Заводски строежи" е Тягова подстанция, която няма пряко отношение към електрозахранването на града.

Общата инсталирана трансформаторна мощност четирите подстанции, електроснабдяващи град Ямбол и някои села е 155 MVAO, тази мощност е извадена от подстанция „Полиестерни влакна", тъй като на този етап не е включена в електроснабдяването на града. Заедно с подстанция „Полиестерни влакна" тази стойност става 235 MVA. Това е мощността,която може да се разчита в края на прогнозния период.

Прогнозите за развитие на електропреносната мрежа и изграждането на нови подстанции 110/20 kV се обосновава на развитието на жилищните райони и промишлените зони. Като се има предвид тенденциите за демографското и икономическото развитие на град Ямбол се вижда, че не се налага разширение на преносната мрежа, осигуряваща електрозахранването на града.

- Разпределителна мрежа средно напрежение

Електропроводи средно напрежение

Електроснабдителната мрежа е 10 и 20 kV кабелна (в града) и смесена -20 М кабелна и въздушна (в двете производствен зони). В град Ямбол са в експлоатация 11 въздушни

[96] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

електропроводи 20 kV с обща дължина 44 534 метра, 64 кабелни електропроводи 20 kV с обща дължина 19 212 метра, 249 кабелни електропроводи 10 kV с обща дължина - 137122 метра

Трансформаторните постове СрН/НН са 252 броя с обща инсталирана трансформаторна мощност - 232000 kVA, като 38 броя са с напрежение: 20 kV/НН и 214 броя- 10 kV/НН .

На територията на град Ямбол са представени комунално-битови и производствени товари за промишлени и селскостопански потребители, както следва:

- Битовият товар възлиза на 56.59 mW и при средна годишна използваемост 2000 часа има потребление 115.19 GWh/год. При демографската перспектива за намаляване на населениео се приема се,че в града има жилищна задоволеност и няма да има изразено ново строителство,а единствено рехабилитация на съществуващо, с цел подобряване на качеството.

- Електрическите товари за обществено обслужване на град Ямбол са определени според нормативите за град от II функционален тип.

- Промислените предприятия на град Ямбол са обособени в две индустриални зони – основната намираща се от двете страни на железопътната линия София-Бургас и около връзката с АМ "Тракия" (традиционната) и тази на площадката на „Ямболен".Освен това отделни промишлени предприятия има от двете страни на шосето за гр. Елхово, южно на изхода по пътя за с. Чарган и южно от обходен път „юг". Резервни територии, частично с производствени предприятия има северно от обходен път Север. Общо за промишлеността на града, без площадката на „Ямболен", изчисли телният товар възлиза на 10133.1 kW и при годишна използваемост 3 500 часа има потребление 32719.85 MWh/год.

Анализа на инсталираните трансформаторни мощности в подстанции и трафопостове и изчислителния товар в перспектива показва използваемост на инсталираните мощности както следва:

- използване на инсталираните трансформаторни мощности в подстанции - 36.06 %
- използване на инсталираните трансформаторни мощности в трафопостове - 36.53 %
- изградените производствени и комунални мощности да увеличат капацитета си и товарите незначително 10-15%.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

При това състояние на нещата се налагат следните **Изводи:**

В съществуващите подстанции на града има достатъчно инсталирана трансформаторна мощността за да се поеме бъдещо увеличаване електрическите товари в града.

Електропроводите 110 кВ захранващи града от ТЕЦ „Марица Изток-2” и изграждащи пръстена около града са нови и в добро техническо състояние с добри преносни възможности.

В изграждането на разпределителната мрежа средно напрежение не се налагат съществени промени. И тук има достатъчно инсталирана трансформаторна мощност. Нови трафопостове би следвало да се изграждат само при необходимост в конкретни случаи- при застрояване на неусвоени резервни територии, при реструктуриране на производствената зона и при реконструкцията на терените- бивши военни поделения. Може да се приеме оптимална схема 2х630 кВА за комунално-битови нужди, с което ще се задоволят нуждите на консуматорите към края на експлоатационния период.

Разпределителна мрежа СН е в задоволително състояние, като разширението и ще е свързано с инвестиционни инициативи, както при мрежа СН. Новите линии следва да бъдат 20 kV и 10 М и да са изпълнени с кабели тип САХЕКТ 185 мм² или NA2XS(F)2Y ,положени преимуществено в изкоп в земята. Не е целесъобразно изграждането на технически инженерни съоръжения (колектори или канални мрежи) за полагане на кабелни електропроводи.

За състоянието на уличното осветление няма предоставени данни и оценката му не е включена в анализ.

5. Комуникационно – транспортна система

Първите транспортно-комуникационни проучвания в Ямбол (базови, профилни и кръстовищни преброявания, анкети за подвижността на населението по предприятия и местоживееене, кордонни преброявания и др.) датират от 1967-1968г., когато към Община Ямбол е създадена постояннодействаща преброителна група под методическото ръководство на „Главпроект”. През 1975г. е изготвен Генерален транспортно-комуникационен план, придружаващ изготвения от колектив на „Главпроект” ОПГ с ръководител арх. Иван Лазаров и арх. Райко Петров. Планът отговаря на тогавашните постановки за социално-икономическо

[98] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

и териториално-устройствено развитие на града с хоризонт 1990г. Малка част от предвижданията му са изпълнени. През 1985г. колектив на ТПО - Пловдив изготвя Генерален план за организация на движението (ГПОД) за периода 1986-1990 г.

5.1. Комуникационна система

5.1.1. Улична мрежа

Класификацията на първостепенната улична мрежа (ПУМ) е по старата действаща тогава Класификация на уличната мрежа. Като улици II клас са предвидени бул. „Д. Благоев”, ул. „Граф Игнатиев”, ул. „Янко Сакъзов”, бул. „Крайречен”. Третокласни са улиците „Ямболен”, „Пирин”, „Страхил войвода”, „Дружба”, „Хан Тервел”, „Индже войвода”, „Жеко Андреев”, „Д-р Кръстев”, „Оборище”, „Битоля”, „Милин камък” и др.

По данни от комуникационните проучвания на ОУП общата дължина на уличната мрежа в града е 111,2 км, от които първостепенната улична мрежа е 37,6 км. При площ на града от 14,86 км² (без парк Боровец) това означава плътност на първостепенната улична мрежа от 2,53 км/км², при нормативни стойности 3-4 км/км², а за централните зони - 4-5 км/км². 43.8 км. – 40% от улиците са асфалтирани, 66.4 км. – 60% от уличната мрежа е с паважна настилка и 1.0 км. е без настилки.

През 2004г. е изготвен ГПОД за централната градска част, като основната цел е била извеждането на транзитното движение по направление Сливен - Елхово.

Предложението на този план е улиците „Хр. Смирненски”, „Страхил войвода”, „Цар Самуил”, „Ст. Параскевова”, „Пети януари” и „Хан Тервел” (до ул. „Преслав”) да станат еднопосочни.

Има проект за ОГП и ГКТП, изготвен от колектив с ръководители арх. Иван Димчев и инж. Людмила Дюлгерова, който обаче не е преминал през никакви процедури по съгласуване, поради което може да се смята, че не е актуален.

За структурата на Ямбол е характерно изграждането на жилищната зона на изток от р. Тунджа, докато териториите от западната страна са промишлени. Обслужването и връзката между тези територии се осъществява с радиална улична мрежа, чиито главен недостатък е претоварването на градския център с транзитно движение и затруднената връзка между

[99] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

периферните градски зони и вторичните центрове. В случая допълнително затруднение за движението е преоразмерената пешеходна зона по ул. „Раковски" и ул. „Търговска". За избягване на тези затруднения в ОУП се предвиждат околоръстни тангенциални улици или градски рингове. За извеждане на транзитното движение от центъра на града са изградени Северен обходен път (Републикански път III-5303), Западен обходен път (част от Републикански път III-555), Източен обходен път (част от Републикански път III- 5305) и Южен обходен път (част от Републикански път II-53). За съжаление тези пътища не оформят цялостен ринг, а са отделни пътни участъци. Особено тежко е положението с обходен път Юг.

През територията на града преминават 18 км. пътища от Републиканската пътна мрежа, за чието поддържане средствата от Републиканския бюджет са крайно недостатъчни. Общинският бюджет позволява само изкърпване на участъци от ПУМ и козметични ремонти.

Реконструирана е ул. „Преслав", чрез осигуряване на трета лента за движение в участъка от пл. "Боровец" до ул. „Ал. Стамболийски".

С оглед подобряване на състоянието на уличната мрежа е изготвена „Стратегия за възстановяване и развитие на пътната инфраструктура на община Ямбол за периода 2010 - 2013г." В списъка с обекти са включени 30 улици или части от тях. Дейностите в стратегията са разделени на две части - основни ремонти на улици и текущ ремонт на участъци от уличната мрежа. Текущите ремонти са разделени на три етапа, подробно описани в Приложение № 1 към Стратегията.

Общината има готовност за реконструкция на основни артерии, като „Д. Благоев", „Я. Сакъзов", „Ген. Заимов" и „Гр. Игнатиев", но пречка е амортизираната водопроводна мрежа, без подмяната на която реконструкцията е невъзможна.

От първостепенната улична мрежа много малка част има необходимите технически характеристики. С четири ленти за движение са улици „Гр. Игнатиев", „Ген. Заимов", „Д. Благоев", бул. „Николай Петрини" (до ул. "Г. Дражев") и ул. „Преслав" от ул. „Акация" до входа от Веселиново. Всички останали улици са с по две ленти за движение.

От последните преброявания в града (1987г.), най-натоварени са кръстовищата „Д. Благоев" - „Ямболен" - 3042 Ел. к./час и „Ген. Заимов"-„Гр. Игнатиев" - 2217 Ел. к./час. От

[100] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

тогава не са правени никакви преброявания.

Организация на движението

Всички кръстовища в гр. Ямбол за решени на едно ниво, с изключение само на кръстовището „Николай Петрини” - „Граф Игнатиев” с непълни развръзки, което е на две нива.

Останалата част от кръстовищата е организирана с пътни знаци, които са изключително недостатъчно. Състоянието на пътната маркировка е аналогично. Липсват стрелки, водещи линии, стоп-линии и пешеходни пътеки. В централната част има забрана за товарното движение.

Първостепенната улична мрежа е с двупосочно движение. Изпълнен е плана за организация на движението за ЦГЧ, по силата на който еднопосочни са улиците „Хр. Смирненски”, „Страхил войвода”, „Цар Самуил”, „Пети януари” и „Хан Тервел” (до ул. „Преслав”).

Общо уличната мрежа е в задоволително състояние с малки пропадания на незначителни участъци от пътното платно и с разрушено асфалтово покритие или паваж в отделни участъци на уличната мрежа.

Една малка част от идеите на ГКТП са реализирани. Това са изграждането на обходните пътища на гр. Ямбол и незначителни подобрения на главната и второстепенната улична мрежа, изразяващи се предимно в направа на асфалтови и павирани улици и пешеходни тротоари.

5.1.2. Пътна мрежа

Градът е тангиран от изток от първокласния път 1-7 (Румъния - Шумен - Ямбол - Лесово - Турция), по който се осъществяват основните транспортни кореспонденции с центъра на ЮИРП - Бургас и Черноморието, както и със Северна България и Република Турция. С другия важен център на ЮИРП - Сливен (а оттам и със София), градът е свързан с второкласния път 11-53 (Горна Оряховица - Бяла - Сливен - Ямбол - Калчево - Средец).

Градът е свързан директно или индиректно с третокласните пътища:

III - 555 (Нова Загора-Млекарево) - Омарчево - Кермен - Безмер - о.п. Ямбол;

[101] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- III - 536 - о.п. Ямбол - Роза - Меден кладенец - Скалица - Маза - (ТЕЦ II - Полски градец);
- III - 5303 - обходен път север на Ямбол;
- III - 5304 - Ямбол - Кукорево - п.к. Окоп - о.п. Ямбол;
- III - 5305 - Ямбол - Веселиново - Завой - Жельо войвода - Калояново (о.п. Сливен - о.п. Ямбол);
- III - 5503 - (Нова Загора - Млекарево) - Радево - Еленово - Златари - Бояджик - Болярско (о.п.Ямбол - Роза);
- III - 7602 - Тополовград - Голям манастир - Крумово - Генерал Инзово -Роза.

Трасето на автомагистрала „Тракия", минава между Сливен и Ямбол (непосредствено северно от Дражево и Кабиле). Наличните пътни връзки и строящата се автомагистрала осигуряват една перфектна транспортна достъпност до града по отношение на автомобилното движение.

ГКПП Лесово – Хамзабейли България – Турция, разположен на българско - турската граница и свързва Елхово с турския Лалапаша. Благодарение на него се облекчава натовареността на основната сухопътна връзка между двете държави – ГКПП "Капитан Андреево - Капъкуле" и се създават по-благоприятни условия за обслужване на пътниците и товарните автомобили. Шосейната магистрала на юг от АМ Тракия - гр. Ямбол - гр. Елхово– с. Лесово – Турция, става част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който на север през Старопланинските проходи.

По отношение на железопътния транспорт Ямбол е свързан с магистралната ж.п. линия № 8 (София - Пловдив - Ст. Загора - Ямбол - Бургас), както и с локалната ж.п. връзка Ямбол - Елхово.

5.1.3. Пешеходни зони, тротоарни настилки и велоалеи

Пешеходната зона в ЦГЧ е формирана от две бивши транспортни улици - ул. „Раковски" и ул. „Търговска" в участъка от ул. „Г. Дражев" до ул."Ген. Заимов". Практически пешеходната зона продължава в градския парк с пешеходен мост над р. Тунджа.

Най-активната част от зоната е на пл. „Освобождение" в района на „Безистена". Дължината на застроената част от зоната е 1 км. Тази зона фактически представлява сърцето

[102] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

на града. Тук е концентрирана най-голямата обществена активност от всякакъв характер. В източна посока зоната приключва с централния пазар.

Вече споменахме, че част от пешеходната зона остава извън 5-минутния пешеходен изохрон, поради липса на подходящ напречен маршрут на ОТПП през нея. По същата причина са затруднени и напречните транспортни връзки. Транспортното захранване на обектите по двете пешеходни улици също е затруднено и се осъществява по успоредните на тях малки улици.

След евентуално освобождаване на военния терен, пешеходната зона може да продължи през него до парк „Боровец", като в този участък могат да се включат и велосипедни алеи.

Повечето от тротоарите са с трайна настилка от бетонови тротоарни плочи с височина на бордюрите при връзката с уличната мрежа – 15см.

Като недостатък може да се отбележи малкото изградени понижени бордюри в зоната на кръстовищата за движение на инвалидни колички и колички за малки деца. Освен това е необходимо изграждането на почти половината от улиците с тротоарна настилка.

Около 16% от уличната мрежа, предимно в периферната част на града по обслужващите улици, са без изградени тротоари, което представлява почти 1/7 част от уличната мрежа на гр. Ямбол.

5.1.4. Паркиране

Като се изключат жилищните комплекси, в останалата част от жилищната зона на града, възможностите за паркиране и гариране са силно ограничени, поради изключително високата плътност на застрояване. На някои места се налага да се паркира по лентите за активно движение или по тротоарите, което намалява в голяма степен пропускателната способност на улиците.

По отношение на паркингите за обществено ползване в централното градско ядро са използвани почти всички налични възможности.

Общият брой на паркоместата в града трудно може да се установи. Планът от 1985г. цитира цифрата 2476 паркоместа, а този от 1987г. - 2329. През изминалия от тогава период

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

цифрите със сигурност са се увеличили, но при всички случаи наличните паркоместа не задоволяват сегашните нужди.

Намирането на подходящи места за изграждане на паркинги и паркинг - гаражи е задача на последващи подробни устройствени планове. Изграждането на подземни паркинги би могло да се осъществи на военни терени (след евентуалното им освобождаване) , както и на някои училищни терени, след внимателна преценка на санитарно - хигиенните изисквания и необходимата организация на движение.

Тенденцията на растеж на моторизацията поставя изисквания, които не могат да се пренебрегват или отлагат на този етап.

Решаването на проблемите на паркирането е изключително трудно и капиталоемко и е един перманентен процес. Необходимо е да се открият и резервират всички терени, където е необходимо и възможно да се изградят паркинги и гаражи за индивидуално и особено за обществено ползване.

Концентрация на ПТП в гр. Ямбол

Фиг. 44. ПТП (Справка от СДВР-РУ Ямбол за концентрация на ПТП в град Ямбол)

Кръстовище	Бр. ПТП	Бр. убити	Бр. ранени
УЛ ДИМИТЪР БЛАГОЕВ и УЛ ЖОРЖ ПАПАЗОВ	6	0	2
УЛ ДИМИТЪР БЛАГОЕВ и УЛ ПРЕСЛАВ	4	0	1
УЛ ГРАФ ИГНАТИЕВ и УЛ МИЛИН КАМЪК	3	0	1
УЛ.БУЗЛУДЖА и УЛ ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ	2	0	1
УЛ.ИНДУСТРИАЛНА и УЛ.ОРМАНА	2	0	1
УЛ.ПРЕСЛАВ и УЛ.ШИПКА	2	0	1
УЛ БУЗЛУДЖА и УЛ.ЕЛЕНА ЯНКОВА	1	0	2
УЛ.ГЕОРГИ ДРАЖЕВ и УЛ ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ	1	0	1
УЛ.КРАЛИ МАРКО и УЛ ПРЕСЛАВ	1	0	1
УЛ.МИЛИН КАМЪК и УЛ.МРАМОРНО МОРЕ	1	0	1
УЛ.СРЕМ и УЛ.ТЪРГОВСКА	1	0	1

От справка ПТП убити и ранени в ЯМБОЛ, както следва:

- за периода от 01.01.2010 до 30.09.2012- ПТП 513; убити 8, ранени 106
- За периода от 01.01.2012 до 30.09.2012 -ПТП 140; убити 3, ранени 44

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

От анализираните данни за ПТП на гр.Ямбол се вижда, че най-много произшествия стават на улиците “Димитър Благоев”, “Преслав” и “Граф Игнатиев” и на кръстовищата по тях.

5.2. Транспорт

Фиг. 45. Регистрираните на територията на Ямбол МПС по данни от РУ Ямбол:

Към дата	31.12.2009 г.	31.12.2010 г.	31.12.2011 г.	30.09.2012 г.
Мотопеди	1008	1123	1201	1266
Мотоциклети	1188	1274	1246	1264
Леки автомобили	35826	36920	37885	39064
Товарни автомобили	3892	4067	4173	4293
Специални автомобили	418	427	419	440
Автобуси	417	411	433	456
Влекачи	261	285	337	364

5.2.1. Леки коли

Автомобилно движение на леки коли и мотоциклети от направените преброявания на автомобилното движение през 1987г., най-натоварени са кръстовищата „Д. Благоев” – „Ямболен” – 3042 Ел.к./час и „Ген. Заимов” – „Гр. Игнатиев” – 2217 Ел.к. /час. От тогава не са правени никакви кръстовищни, профилни и кордонни преброявания. От направените преброявания на по-главните кръстовища на уличната мрежа в рамките на 1 час през пиковия период се вижда, че е необходимо някои от улиците да бъдат уширени до 4 лентово пътно платно, както и изграждането на светофари по тях.

Освен движението на лични и служебни автомобили в гр. Ямбол има и движение на таксиметрови леки коли. На този етап ползването на таксиметров транспорт в града е

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

концентрирано на стоянки намиращи се в централната градска част, като в повечето случаи е обозначено мястото за изчакване на таксиметрови автомобили с знак „такси” – Е20.

Наличието и големината на таксиметровия парк се обуславя от търсенето на такъв превоз, което е различно за отделни години като се забелязва спад на пътуващите с таксиметров превоз в рамките на гр. Ямбол.

Степен на моторизация

Степента на моторизация се измерва в бройки превозни средства на 1000 жители. В случая се интересуваме преди всичко от леките коли, като най-масови участници в движението, формиращи основните потоци от вътрешноградските транспортни кореспонденции.

Съгласно данните от Община Ямбол за броя на регистрираните леки автомобили през последните 5 години и данните от преброяване на населението през 2011 г., степента на моторизацията в гр. Ямбол е показана в следващата таблица:

Фиг. 46. Моторизация на гр. Ямбол 2006-2010г.

Години Показатели	2006	2007	2008	2009	2010
Брой леки коли община	22071	22171	22873	24460	25314
Брой леки коли Град	21687	21785	22745	24034	24873
Население община	77961	26982	76030	75160	74132
Население град	76606	75643	74708	73854	72843
Степен на моторизация	283,10	288,00	304,45	325,42	341,46

За разглеждания период от 2006г. до 2010г. степента на моторизация е нараснала с 58,36/1000 или средногодишно с 14,59/1000.

Съгласно „Прогноза за развитие на моторизацията в градовете в България до 2000г." от 1978г., Ямбол е определен като град от II група, която се характеризира със средна степен на моторизация и бавен темп на нарастване. Степента на насищане в 2000г. за тази група бе

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

предвидена 317,58/1000 при около 7% годишно нарастване. Практически тази степен на моторизация в Ямбол е достигната в средата на 2008г.

Съгласно „Наредба за планиране и проектиране на комуникационно- транспортните системи на урбанизираните територии (ДВ, бр.86/2004г.), за етапа до 2020г. транспортните системи трябва да се оразмеряват за степен на моторизация 550600/1000.

5.2.2. Обществен транспорт

ОТПП е представен от 18 автобусни линии с различна дължина на маршрутите, време на изпълнение, брой курсове за деня, брой спирки и посочност на движение.

Някои от линиите работят по синхронизирано технологично разписание (№№ 1, 2, 5, 13, 16, 20 и 25).

При влизане в сила на нови разписания на движението на влаковете, часовете на изпълнение на тези линии се измества в пакет. Тези вътрешноградски линии имат обща дължина 223 км, а с крайградските маршрути (Кабиле, Кукорево, Лозята) - 265 км.

Маршрутните линии на ОТПП се движат по улиците от първостепенната улична мрежа, както и по някои от улиците на второстепенната улична мрежа („Ат.Кратунов", „Яворов", „Жеко Андреев", „Битоля", „Срем").

Съществено място в транспортното обслужване на населението от града и региона заемат фирмите за междуселищен и специализиран превоз „Валерос", „Дичони" и „Диана бус" ООД, обслужващи 40 междуселищни и градски линии.

По отношение обслужването на територията от спирките на ОТПП в границите на 5-минутния пешеходен изохрон (при пешеходна скорост 4 км/час) се наблюдава много добро покритие на жилищната зона с две изключения:

- в ЦГЧ в района на пресичането на ул. „Преслав" и пешеходната зона на ул. „Раковски". Получава се една необслужена (в рамките на 5-минутния изохрон) територия поради липса на маршрутна линия по ул. „Преслав" в този участък;

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- в района на МБАЛ и кварталите северно и южно от болницата. Това налага устройването на допълнителни спирки по бул. „Д.Благоев" в района на кръстовището с ул. „П.Хитов".

В промишлената зона входовете на предприятията практически попадат в зоната на 5-минутните изохрони, което означава, че спирките са добре разположени и обслужването с ОТПП е добро.

Изохронограмата за транспортна достъпност (с ОТПП и пеша) до центъра на града (Безистена) се характеризира с много добри показатели. Най-отдалечените от центъра територии попадат в границите на 25-минутния изохрон. Съгласно „Наредба за планиране и проектиране на транспортно-комуникационните системи на урбанизираните територии", транспортната достъпност за големите и средните градове не трябва да надвишава 30 мин. В границите на 30-минутния изохрон е само спирката в с. Кукорево.

Преобладаващата част от жилищната територия попада в 10-минутния изохрон, а промишлената зона - в 15 и 20-минутния изохрон.

При изработване на изохронограмата са взети предвид както съществуващите, така и ново предвидените спирки.

5.2.3. Товарни коли

Големият брой на пътища от републиканската пътна мрежа (18.0 км.), които преминават през територията на гр. Ямбол вкарва част от транзитното и тежко товарно движение в жилищни територии с тесни улици. Движението на товарни автомобили, обслужващи зареждането на магазини или складове се придвижват в централната градска част. За избягване на тези затруднения се предвиждат околоръстни тангенциални улици или градски рингове.

5.2.4. Съоръжения, обслужващи транспорта

На първо място това са автогарите и ж.п.гара. Главната автогара е разположена в кв. Каргона на ул. „Русе". От ДП "Национална компания железопътна инфраструктура" Регионален център – Бургас, гара Ямбол са изпратени данни за периода 2010 – 2012г. за броя

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

на преминалите влакове както и броя на пътниците. От таблицата се вижда, че броя на средно-дневните за минали пътници намалява с всяка година за последните три години.

Фиг. 47. Транспортни съоръжения в гр. Ямбол

	2010 г.	2011г.	2012г.
Брой преминали влакове /в брой средно денонощно/	42 бр. /в т.ч.26пътн/	41 бр. /в т.ч.22пътн/	39 бр. /в т.ч.22пътн/
Брой заминали пътници /В брой годишно/ /среднодневно/	139819 бр. /384бр./	138181 бр. /379бр./	99639 бр. /368бр./
Товарооборот /В тонове годишно/	59 890 т	61 670 т	36 368 т
Локомотивно депо /брой локомотиви среднодневно/	6 бр.	5 бр.	Закрити за работа от 01.01.2012г.
Вагоноремонтен участък /брой вагоно среднодневно/	5 бр.	2 бр.	Закрити за работа от 01.01.2012г.

Срещу ЖП гарата от другата страна на реката се намира автогара „Крали Марко”. Достъпа до автогарите се осъществява по бул. „Н.Петрини” през централната градска част по ул. „Бузлуджа” и ул. „Т.Дражев” (за посоките изток, север и запад). Това не е много удобно, а и площта, с която разполагат автогарите, не е достатъчна.

Това място е отлично ситуирано и лесно достъпно от всички външни посоки по добре изградени габаритни улици (и бъдещи такива).

По отношение на ж.п.гара се очакват промени в коловозното развитие с оглед модернизиране на ж.п. линия София-Бургас за скорост от 160 км/час.

По отношение на обслужването от бензино- и газостанции, градът е достатъчно задоволен.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

В градската територия действат 18 бензиностанции и 8 газостанции (някои от тях са комбинирани). Изграждането на нови съоръжения ще върви успоредно с усвояването на нови територии и необходимостта от по-добро и пълноценно обслужване на увеличаващия се автопарк.

Очакваното нарастване на автопарка ще изисква увеличение на големите комплексни автосервиси като фирмени сервиси на големите автопроизводители, участващи на българския пазар.

ПРЕПОРЪКИ

От направения анализ на комуникационните проучвания и транспорт на гр.Ямбол, както и от съвместните срещи с представители на общ.Ямбол, СДВР КАТ към община Ямбол и всички ведомства имащи отношение към транспортно – комуникационните разработки могат да се определят тенденции за развитие и необходимост от реализация на следните проблеми:

По отношение на улична мрежа

Необходимо е изготвянето на Генерален Транспортно – Комуникационен план и Генерален план за организация на движението на гр.Ямбол, като в тази връзка се изготвят и работни проекти за организация на движението включващи хоризонтална маркировка и вертикална пътна сигнализация на улици предимно в централната градска част. Необходимо е да се сигнализират в централната градска част еднопосочни улици с възможност за краткотрайно паркиране по тях.

Необходимо е изграждане на нова автогара в югоизточния край на кръстовището „Д.Благоев” - „Ген.Заимов” (след освобождаване на военния терен).

Да се изпълни общинската стратегия за възстановяване и развитие на пътната инфраструктура на община Ямбол до 2013 година.

За бъдещото развитие и усъвършенстване на първостепенната улична мрежа на града, което е тясно свързано с териториалното му развитие е необходимо създаване на нови връзки между отделните структурни единици.

[110] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Основните критерии, по които се определя приоритетността на ремонтните дейности са следните:- улици с интензивен обществен транспорт;- улици с най-голяма интензивност на автомобилния транспорт;- улици най-сериозно пострадали от последния зимен период;- главни вътрешно квартални транспортни артерии;- тротоари с най-голям пешеходен поток;- зелени площи в тротоарите по най-използваните пешеходни зони. С предимство са тези улици и участъци, за които важат едновременно два или повече от посочените критерии.

В Общинската стратегията е направен обстоен преглед на всички улици и са набелязани мерки за мащабното им ремонтиране с цел подобряване експлоатационните им качества. Самата стратегия обхваща периода 2010 - 2013 г. Дейностите са разделени на две части – основни ремонти на улици и текущ ремонт на участъци от уличната мрежа. В разчета за реконструкция и рехабилитация /основен ремонт/ на уличната мрежа са включени улици в жилищните комплекси "Граф Игнатиев", „Златен рог", „Хале" и „Диана", изграждане на паркинги до "Исторически музей" и "Френския център", улицата между ул."Дружба" в к-с „Златен рог" и ГПЧЕ „Васил Карагьозов", улицата между улици „Ст. Караджа" и „Хан Кубрат" успоредна на ул."Г.С.Раковски" и улица „Цар Самуил" (зад магазин Андижан) в Централна градска част.

През 2010 г. са започнали следните ремонтни работи на три етапа, които следва да се продължат. Първи етап - обхваща улиците „Преслав", „Централна улица в жил. к-с „Бенковски", улица „Дружба", ул. „Крайречен булевард", обходна улица в жил. к-с „Зл. Рог I", улиците „Бузлуджа", "Георги Дражев", "Русе" и улица "Гарабчи войвода". Втори етап - предвижда разкъртването на износения асфалтобетонен пласт, положен върху паважна настилка по улиците "Индже войвода", част от улица "Атанас Кратунов", моста за квартал „Каргон", улица „Оборище" и „Доктор Кръстев", като се отремонтира паважната настилка, с което ще се подобри чувствително удобството за движение. Извършват се текущи ремонти и на обслужващите улици пред жилищните блокове в комплексите и кварталите, заедно с прилежащите паркинги към тях. Такива са участъци от улиците „Любен Каравелов",

[111] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

обслужващите улици в комплексите "Зл. рог", „Диана", „Хале", „Зорница", „Г. Бенковски", „Гр. Игнатиев", ул. „Крали Марко", ул. „Руен", ул. „Битоля" и ул. „Галац". Ще се изградят недовършените тротоари по улиците "Д. Благоев", „Ген. Заимов" и „Гр. Игнатиев". Ще се отремонтират тротоарите по улиците „Търговска", "Цар Иван Александър", „Георги Дражев", „Цар Освободител" и „Преслав". Трети етап – предвижда ремонтни работи по паважните настилки на улиците „П. Хитов", „М. Вълев", „Я. Сакъзов", „Драма", „Гоце Делчев", „Тракия", „Елена Янкова" и „Пети Януари". Ще се отремонтират и пропадналите плочи по улица „Раковска".

Пътна мрежа

По отношение на пътната мрежа в района на Ямбол най-съществения фактор е строящото се трасе на автомагистрала „Тракия" между Сливен и Ямбол (по-близо до Ямбол). Построяването на магистралата и трите връзки на града с нея ще активизират изключително много транспортните кореспонденции на града по направление София-Бургас. Ще се увеличи и трафика по направление на граничния пункт Лесово - Хамзабейли, особено тежкотоварния. Това поставя нови изисквания относно провеждането му извън границите на града. За тази цел от „Пътпроект 2000" е изготвен проект за връзка между обход Запад и обход Юг с надлез над ж.п. линия София-Бургас, като по този начин транзитното движение се извежда извън центъра на града.

С ОГП се предлага още по-радикално решение с продължаване на Западния обход на юг покрай р. Тунджа, по границите на териториите от Натура 2000, с включване чрез кръгово кръстовище в 1-7, непосредствено северно от с. Окоп. Това би било най-удобната и къса връзка на западния обход към Лесово (ново трасе 9,00 км. и нов надлез над ж.п. линия). С реализирането на това трасе, сегашният обход Юг ще поеме предимно градски функции, като районна артерия от III-Б клас, а пътя от с. Окоп до Южния обход ще поеме само входящо-изходящото движение към и от града.

С цел транспортно обслужване на новоусвоените територии северно от жк Бенковски и избягване на транзитното преминаване през с. Веселиново, да се предвиди продължаване на

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Северния обходен път (Ш-5303) покрай канала до излизане на първокласния път I-7 (с нов участък от около 3,70 км).

Тротоари. Да се заложат за изграждане на тротоарни настилки и понижението на бордюрите им в зоната на кръстовищата на всички улици с изградени асфалтова или паважна настилка.

Паркирането като един от най-големите проблеми на гр. Ямбол в централната градска част да се решава по следния начин:

- направа на еднопосочни улици с възможност за крайбордюрно надлъжно паркиране

- направа на проект във варианти за бъдещо изграждане на етажен или подземен паркинг в ЦГЧ или комбинация от етажен подземен паркинг. Тази необходимост от изграждането на такова съоръжение ще се наложи в следващите 10 години е много осезателно.

Велоалеи

Едно от бъдещите движения е велосипедното. В тази връзка изграждането на велоалеи е необходимо да се предвижда при ремонта на почти всички улици предложени за реализация.

XI. ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ, ВКЛ. И ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА ИМ ЛОКАЛИЗАЦИЯ НА АКТУАЛНИ ПРОЕКТНИ ИДЕИ, РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ, ВКЛ. ТАКИВА КОИТО СА ПОЛУЧИЛИ ФИНАНСИРАНЕ ИЛИ РЕАЛИЗИРАНИ В ПОСЛЕДНО ВРЕМЕ²⁰

Изпълнени проекти и в порцес на изпълнение, свързани с „Изготвяне на интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Ямбол“

I. Преглед по приоритети

Приоритет:

²⁰ Информация от Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

1. Постигане на конкурентноспособна, динамична и рентабилна местна икономика, основана на знанието, реализираща местните потенциали и предимства – 1 проекта в процес на изпълнение

- „Подобряване и популяризиране на водещи туристически атракции в Ямбол“ – *в процес на изпълнение*

2. Развитие и модернизация на местната инфраструктура, създаваща условия за растеж и повишаване привлекателността на общината за инвестиции и местоживее – 11 проекта (4 в процес на изпълнение, 7 приключили)

- „CASH - Градски мерки за устойчиво жилищно строителство“ – *в процес на изпълнение*
- „Комплексни мерки за предотвратяване на наводнения в община Ямбол“ – *в процес на изпълнение*

“Разработване и внедряване на интегрирана общинска Географска Информационна Система за Община Ямбол.” - *приключил*

- „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Ямбол - изграждане на ГПСОВ и довеждащ колектор, разширение и реконструкция на канализационната и водопроводна мрежа на гр. Ямбол“ - *в процес на изпълнение*
- Техническа помощ за изграждане на капацитет и разработване на проект по ОП "РР" за ремонт и възстановяване на градски парк и лесо-парк "Боровец" - *в процес на изпълнение*
- „Техническа помощ за изготвяне на работни проекти, свързани с Водния цикъл - подмяна водопроводна, канализационна мрежа и ПСОВ - гр. Ямбол“ – *приключил*
- "Европейска мрежа от градове с благоприятни условия за семеен живот" - *приключил*
- Проект “Подобряване качеството на живот в квартал със смесено население в Община Ямбол, чрез доизграждане и рехабилитация на техническата инфраструктура“, BG 2005/017-353.01.03 “Подобряване състоянието и интеграция

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

на малцинствени групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите” /Рехабилитация на 8 улици в квартал с ромско население./ – *приключил*

- "Ремонт и реконструкция на спортни съоръжения в ж.к. "Бенковски" Дейностите включват обособяване на комбинирано игрище за футбол и баскетбол, зона за фитнес; полагане на настилка; оборудване с футболни врати, баскетболни табла, уреди за фитнес; изграждане на ограда с два входа/изхода; монтиране на пейки/– *приключил*

- „Интегриран проект за устойчиво подобряване на градската среда и зоните за отдих в община Ямбол“ – *приключил*

- „Техническа помощ за създаване на система за интегрирано управление на отпадъците в регион Ямбол (общини Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа) – *приключил*

3. Подобряване привлекателността и качеството на живот в общината (14 проекта, 3 в процес на изпълнение, 11 приключили)

- „Подкрепа за деинституционализация чрез изграждане на социална инфраструктура за деца и младежи в риск в град Ямбол” - *в процес на изпълнение*

- „Долината на Тунджа - палитра от цветове, музика и танци“ - *в процес на изпълнение*

- "Социално включване": Общностен център - Ямбол, за интегрирано предоставяне на социални услуги за деца и семейства в риск– *в процес на изпълнение*

- „Равен достъп до културното наследство на България „Изкуството за всички” /Поставяне на рампа за инвалиди при Художествена галерия "Жорж Папазов"./- *приключил*

- „Ремонт, оборудване и обновяване на Комплексен център за социални услуги в гр. Ямбол за осигуряване на устойчиво градско развитие и социално включване“ – *приключил*

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

- “В моя нов ДОМ“ – *приключил*
- „Услуги за социално включване на хора с увреждания и самотно живеещи в община Ямбол“ – *приключил*
- „Социално включване на деца и младежи чрез предоставяне на алтернативни услуги“ – *приключил*
- „Равни възможности и независим живот чрез услугата "Социален асистент" – *приключил*
- Проект“ Съфинансиране на проекти за енергийноефективно саниране на училищни сгради.“/ОУ "Йордан Йовков", Гимназия "В.Левски", МГ "Атанас Радев", ОУ "П.Р.Славейков", ОУ "Д-р Петър Берон"/– *приключил*
- „Съфинансиране на проекти за ремонт на спортни площадки и съоръжения.“ /ОУ "Д.Дебелянов", ОУ "Хр.Смирненски", ОУ "П.Р.Славейков", НУ "Св.Св.Кирил и Методий"/– *приключил*
- "Разкриване на център за обществена подкрепа за деца и семейства в риск" – *приключил*
- "От социални помощи към осигуряване на заетост" – *приключил*
- Проект "Асистент на хора с увреждания", Дейност "Социален асистент"(Дейности: ще бъдат назначени 10 човека за срок от 6 месеца за подпомагане на нуждаещи се хора с увреждания) – *приключил*

4. Укрепване на институционалния капацитет за подобряване на управлението (3 проекта, 1 в процес на изпълнение, 2 приключили)

- Проект „Изграждане и функциониране на областен информационен център в община Ямбол“ - *в процес на изпълнение*
- Проект „Община Ямбол - усъвършенстване на административното обслужване“ - *приключил*
- „Преустройство на общинска сграда на ул. „Васил Карагьозов” № 6, гр. Ямбол за извършване на комплекс от социални услуги от Дирекция „Бюро по труда” – гр. Ямбол“ - *приключил*

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

5. Развитие на сътрудничеството за европейско териториално сближаване, задълбочаване на партньорството и добросъседството (1 приключил проект)

- "Трансгранични посоки в икономическото развитие на Ямбол и Одрин /Изготвяне на общ маркетингов профил и актуализиране на планове за развитие/ – приключил

Основната част от проектите, изпълнявани на територията на община Ямбол и с бенефициент Община Ямбол, допринасят за изпълнение на Приоритет 2: „Развитие и модернизация на местната инфраструктура, създаваща условия за растеж и повишаване привлекателността на общината за инвестиции и местоживееене“ и Приоритет 3 „Подобряване привлекателността и качеството на живот в общината“ от Общинския план за развитие на Община Ямбол 2007-2013г, като превес има Приоритет 3, тъй като основната част от проектите са със социална насоченост, за подобряване на социалната и образователната инфраструктура. Не малко са проектите за благоустрояване и подобряване на техническата инфраструктурата.

По Приоритет 4 „Укрепване на институционалния капацитет за подобряване на управлението“ има едва три проекта – два приключили и един е в процес на изпълнение. Проектите са насочени основно към подобряване дейността на общинската администрация.

По Приоритет 1 „Постигане на конкурентноспособна, динамична и рентабилна местна икономика, основана на знанието, реализираща местните потенциали и предимства“ има един проект в процес на изпълнение – в сферата на туризма, и един, който не е получил финансиране – за създаване на бизнес инкубатор за развитие на малък и среден бизнес.

За изпълнението на Приоритет 5: „Развитие на сътрудничеството за европейско териториално сближаване, задълбочаване на партньорството и добросъседството“ допринасят един проекта - приключил. Насочен е към сътрудничество с гр. Одрин.

Делът на приключилите проекти е значително по-голям от тези в процес на изпълнение.

II. Преглед по оперативни програми

[117] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Съществуващо състояние по проекти по съответните оперативни програми за периода 2007 – 2015

Общо завършени са 21 проекта на стойност 12,9 млн лв

1. ОП „Развитие на човешките ресурси“
5 проекта – 1,2 млн лв
2. ОП „Околна среда“
1 проект – 367,5 млн лв
3. ОП „Регионално развитие“
2 проекта – 8,383 млн лв
4. Други програмни източници – ИСПА, URBACT II и др.
13 проекта - 2, 9 млн лв

От изброените по-горе проекти по съответните ОП 14 броя са стартирали и са завършени в периода 2007 – 2010 г. Останалите 7 броя са стартирали през 2010 г. и са със срок на завършване 2012 – 2013г. Основната част от цитираните проекти в съответните ОП целят подобряване на социалната сфера, просветата и културата, чрез което повишават качеството на живот на населението. Тяхната локализация обхваща цялата територия на града, с което се подпомага постепенното намаляване на различията в социалната сфера в различните части на града.

В процес на изпълнение със срок 2011 – 2015г. са 9 проекта разпределени по ОП както следва:

1. ОП „Техническа помощ“
1 проект – 386 хил лв
2. ОП „Регионално развитие“
5 проекта – 9,7 млн лв
3. ОП „Околна среда“
1 проект – 91 млн лв
4. URBACT II
2 проекта – 2,6 млн лв

[118] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

В тази група проекти се откроява проекта за Водния цикъл за 91 млн лв, като общата сума на проектите възлиза на 103.3 млн лв. Прегледа по ОП, наред с ОП „Околна среда“, показва сериозни финансови ресурси насочени към проекти по ОП „Регионално развитие“, свързани с подобряване сигурността на населението от наводнение и развитието на туризма, съвместно с община Тунджа.

Направеният преглед за реализирани проекти и проекти в процес на изпълнение за периода 2007 – 2015 г. дават основание за следните изводи:

1. Голяма част от проектите са в социалната сфера и развитие на човешките ресурси. Локализациите на проектите обхващат територията на целия град;
2. От изключителна важност е „Интегрираният проект за Водния цикъл на гр. Ямбол“, чието реализиране обхваща територията на целия град и ще реши радикално проблемите на ВиК на града;

Прави впечатление почти пълното отсъствие на проекти, свързани със създаването на предпоставки за икономическо развитие на гр. Ямбол.

ХП. ОСИГУРЕНOST НА ТЕРИТОРИЯТА С ДЕЙСТВАЩИ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ/СХЕМИ

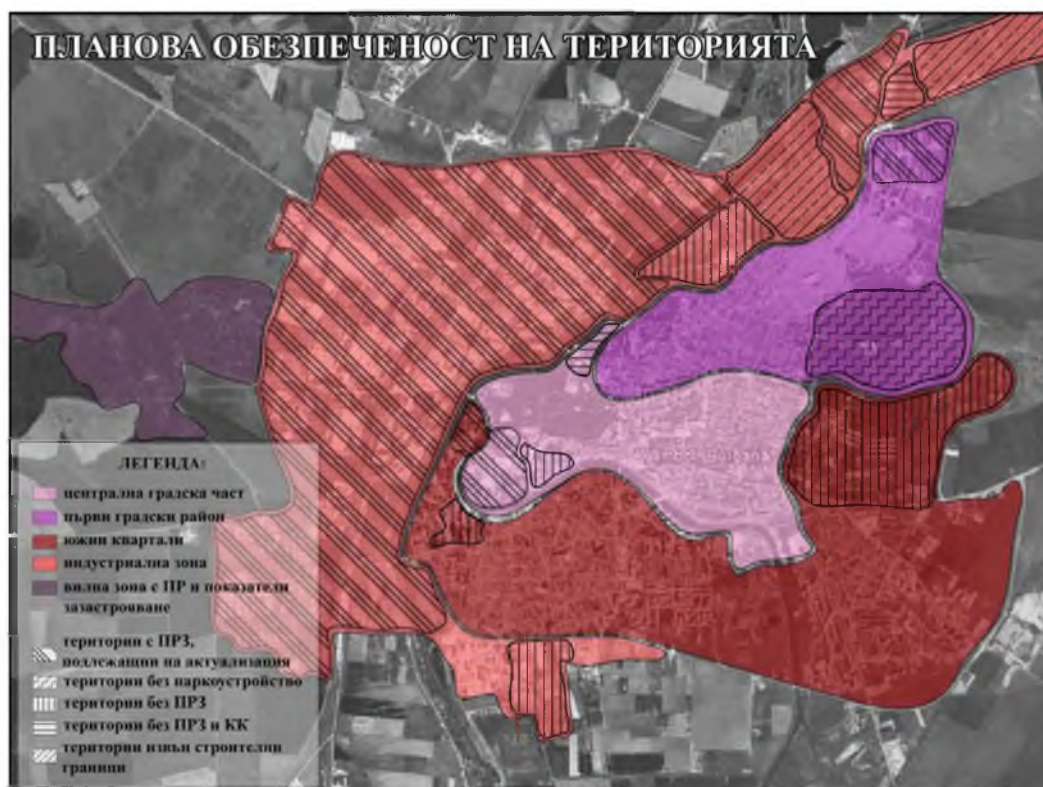
На представената проблемна карта „Планова обезпеченост на територията” относно устройството на територията е указано териториалното отлагане на основните проблемни зони или териториално - структурни функционално - пространствени места, в които са идентифицирани проблеми или въпроси за решаване с приоритетно значение за отделните целеви групи - обитатели на съответните територии, населението като цяло, бизнеса, общината.

Идентифицираните проблемни зони по проблемната карта са интегрирани в предложените зони за въздействие в съответствие с приложената „карта на зоните за въздействие” към интегрирания план.

Фиг. 48. Планова обезпеченост на територията

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

ХІІІ. РОЛЯ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА РАЗВИТИЕТО НА ГРАДА В РАМКИТЕ НА ОБЩИНАТА, КАКТО И В КОНТЕКСТА НА ЮГОИЗТОЧНИЯ РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ КАТО ЦЯЛО

Ямбол като областен град изпълнява функциите на икономически, транспортен и обслужващ център за Ямболска област. Неговото въздействие на този етап се определя на първо място от разкриването на ГКПП Лесово-Хамзъбейли, свързано в интензивния трафик на товарни коли с посока на север от Ямбол и възможностите на тази основа за интензифициране на икономиката в района на Елхово, респективно Ямбол. Може да се очаква, че след икономическата криза и постъпателното бъдещо развитие на икономиката на Ямбол, голямата част от територията на Ямболска област ще бъде интегрирана към града. Това ще се отнася предимно за населените места на община Тунджа и от община Елхово, гравитиращите населени места по протежение на пътя към ГКПП.

[120] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

Ролята и мястото на град Ямбол в Югоизточния район за планиране се определят от няколко предпоставки:

- Ямбол е на последно място в района както по икономически потенциал, така и по население;
- На запад – Стара Загора, а на изток Бургас са развити центрове в района, които оказват и ще оказват в бъдеще определено влияние върху развитието на Ямбол;
- АМ „Тракия“, която преминава само на 5 км северно от града, създава предпоставки за интегрирано развитие на Ямбол в рамките на Югоизточния район за планиране;
- Пресичането на АМ „Тракия“ с пътя Сливен – Ямбол създава много добри предпоставки за развитие на икономическа зона, която да използва потенциала както на Сливен, така и на Ямбол. Така ще се създадат условия за устойчиво развитие в централната част на Югоизточния район за развитие, паритетно на Стара Загора и Бургас.

XIV. SWOT АНАЛИЗ

Въз основа на извършения целеви и проблемен анализ бе съставена следната матрица на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред развитието на град Ямбол:

Фиг. 49. SWOT - анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Квалифицирана работна ръка в промишлеността и селското стопанство; • Опит в машиностроенето; • Трансгранично сътрудничество с Турция; • Предстоящото приключване на	• Ниски доходи, нисък стандарт на живот; • Висока безработица; • Влошена възрастова структура и отрицателен естествен прираст; • Изселване на населението; • Липса на пречиствателни станции за

[121] Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие, от държавния бюджет на Република България и от община Ямбол

Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на община Ямбол”
Договор № BG161PO001/1.4-07/2010/028

строителството на АМ „Тракия“; - Реновирането на ЖП линия № 8 Пловдив – Ямбол – Бургас за скорост 160 км/ч; - Развита техническа инфраструктура; - Свободни терени за стопанско развитие; - Ямбол – икономически чист район; - КИН с възможности за развитие на маршрутно-познавателен туризъм;	отпадни води;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- Кандидатстване с проекти по ИПГВР; - Насърчаване на инвеститори – български и чуждестранни; - Развитие на двустранни отношения с прилежащия турски крайграничен район; - Развитие на маршрутно-познавателен туризъм.	- Ниска конкурентноспособност на индустриалните стоки в Ямбол; - Емиграция на висококвалифицирани млади специалисти; - Необходимост от модернизация на техническата инфраструктура; - Задълбочаване на проблемите с малцинствените групи.

